

22

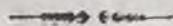
16-5-76, 75

CA 39

22

ՇԱԹ ՕՊՐԻԸՆ

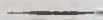
ՍՕՆ ԸՊԷՆ ՍԷՐԵԺՐՆ

ՍԵՐ ԿԻՉԵՇԻՔԻ ՕԼԱՆ ՎԳՈՒԱԹ

ԳՐԻԳՈՐ ՉԻԼԻՆԿԻՐԵԸՆ

ՄԱՐԻՖԵԹԻԼԵ ԼԻՍԱՆԸ ԹԻՐԳԻՅԷ
ԹԵՐՃԻՄՆԷ ՕԼՈՒՆՏՈՒ

ԻՍԵԼԻԹԻԻՒՒՄ ՄԸՆՈՒԿ ԱՂԱ
ԽԸՉԻԿԵԸՆՐՆ

ՍԵՄԵՏԻ ԻՆՍՈՆԸ ԻԼԷ ԹԱՊԸ ՕԼՈՒՄՈՒՇՏԻ

Ի .Ձ. Մ Ի Ր

ՅԱՐՈՒԹԻՆՆ ՏԵՏԵԵԱՆ ԹԱԳՈՒՄԱՆԿՈՒՆԵՏԷ

1860

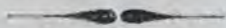

دارالکتب و کتابخانه سی

84 - 3 = 94, 35

18754

Մ Ո Ւ Գ Ա Տ Տ Ի Մ Ի

Լիսան աշինայը ղէման վէ աստայը տա-
նիշ վէ իրֆան ինտինտէ միւհթաճը տէլայիւ
օլմաուղը իւզրէ, թէսհիլը վէսայիլը սանասթ
վէ հիւֆէթ վէ թավսի'յը տայիւրէի ի'լմ վէ
մա'րիֆէթ գաղէյէսի Աւրոբա միւհլիֆէրինին
հէտէֆը գաղէմը լիսանը ֆէսահաթ պէյանլէրի
օլարագ հաստ ու հիսասպա կէլմէզ քիւթուպը
նատիրէ թէ'լիֆ վէ տէֆաթլէ թէմսիլ վէ թաս-
նիֆ օլտուղը սըրատէ, գիւմրէի հիքեայէնուխա-
նըն տախի լիսանը էֆրէնճիյէտէ Բճան թա'
պիր օլունան թէ'լիֆաթը մաթպուէսի էղ'աֆ
միւղա'աֆ մէրթէպէտէ թէղայիւտ վէ կիւնտէն
կիւնէ թէճէտտիւտ պուլարագ, քիւթուպը իւ-
միյէ միւսիւլու, պիւթիւն Աւրոբանըն միլէլը
միւթէմէստինէսի նէղտինտէ ըհհինը գասուլ
վէ գրասթ օլարագ միւհլիֆիյնէ մէնայ'յը սէր-
վէթ վէ վէսիլէի շէօհրէթ օլտուղը մէշուա
սըր :

Պու մագուլէ հիքեայէ քիթապլէրի հէմէն
քեաֆֆէսիտէ ա'շդ վէ մուհասպլէթ իւղէրինէ
եազըլմը օլտուղը ճիհէթիլէ խարապիյէթը
բուհ վէ ֆիքրի միւսթէլլիմ օլտուղունտան օ-
ղունմագտան օղունմամսը միւրաճճահ իսէտէ .
իլլէրինտէն շօգլարը պազը վէգաի'ի մալիւմէյէ
մէրպուլիյէթի օլարագ թէհղիպը ախլագ վէ
թէրթիպը մա'լիւմաթը ու'մուսիյէ գըմնընտա
գաղէմէ ալընմը օլմաղլէ, օղույանլէրէ հէմ
վէսիլէի թէնէզզիւհ վէ թէֆէրրիւճ, վէ հէմ

տա՛նի լէքէ տէն արի օլան մուհապղէթտէն սասա-
 տէթ՝ շաճաաթտան շան վէ շէօլքէթ՝ ֆաղիլէթ-
 տէն միւքիաֆաթ վէ նիճէ նիճէ սիֆաթը ճէլիլէ-
 տէն նամը գասրէմանի հասըլ օլտուղընը պէյան
 վէ էքսէրի ասվալը սէիէ վէ աթվարը մէլմուսէ-
 նին նէթայիճը միւթէէսիւֆէսինի տէր մէյան
 իտէրէք հէր քէսէ պիրէր տէրը իպրէթ նիւմա
 օլուրլար :

Իմտի Քրանսանըն մէշուր միւէլիֆլէրինտէն
 օլուպ գուվվէի աղլ ու ֆիքրի պիւթիւն Աւրորաճա
 մալիւմ, վէ շէօհրէթը նամ վէ գիքրի հէր թա-
 րաֆտա մէճղում օլան Շաթուպրիան նամ միւէլ-
 լիֆին թէլիֆաթը մաղպուլէսինտէն թէրճիւմէ ,
 վէ գըշ կիճէլէրի փարատան չըգմասըն տէյու
 թէաթրոյա կիթմէյէնլէրէ եախոտ **Մէլէր** վէ
Աւալիէ օյնամաք իշին ըէֆիք պուլմայանլէրէ
 պիր թէօխֆէ օլարաք թաղտիմէ ճէսարէթ իթաի-
 յիմ իշպու Սօն Ապէնսէրաժ հիքիայէսի տա-
 խի անֆէն զիքրի սէպղաթ իտէն իքինճի գըսմ
Րօման քիթապլարընտան մաանուտ օլապիլիբ ,
Չիւհրիւ թէվարիիսէ աշինա օլանլէրէ մալիւմ օլա-
 ճաղը իւզրէ , **Աֆրիգա** սահրալէրինտէ խայմէ նէշին
 իքէն թէսապիւրը զպցըր մաղուլէ վէ հարէ-
 քիաթը նամաղպուլէ իլէ ըէֆը լիվայը պաղի
 վէ շէգավէթ վէ Յինճի տէհրին էվայիլին-
 տէ կեահ **Րօմալըլարտան** վէ կեահ **Վան**
 տալլարտան մաղուպէն աուխուլը գապղէի ի-
 թաաթ , էթաիքտէն սօղրա , **Յինճի** տէհրին
 իպլիթալէրինտէ **Արապ** թայիֆէլէրի իլէ պիր-
 լէշէրէք քէսպը մայէի զայրէթ վէ սէրմայէի
 գուարէթլէ **Սպանիայը** զապլ վէ թէսխիբ , վէ
Ալիլարը թահթը հէօքիւմէ թլէրինէ ալուրքա-
 բընտա շան վէ շէօլքէթի թէքիբ իտէրէք

15 Ինչի տէ՛հրէ՛ գառար միւմթէտ օլան իտարէի
 հէօքիւմթ լէրի էսնալէրինտէ պիր թարաֆտան
 շէճաաթ վէ հէզազաթր զայլը մէսմուէ , ի
 լում վէ ֆինսունը միւթէնէվլուա , աթվարը վա՛
 դարէթշար վէ անվալը զահրոմանքեարի իլէ
 շէօրէթկիրը ճիհան , վէ տիկէր թարաֆտան
 տուխի շիրազէի իթթիֆադ վէ իթթահատը
 պօղարաք մուհարէպաթը տախիլիէի խունէնիլիզ
 իլէ թաճ վէ թահթը հէօքիւմթի եէկտիկէ
 րի էլինատէն զասպ իլէ աստսը մէվլուէի
 հէօքիւմթի շիրիւտէրէք վէ սիֆահաթ իլէ
 թէսսէյիպ տէրեսաընա տալարաք վաթանյարն
 տան մահրում վէ բերիշան օլան Սպանիա
 .Օէնճիլէրի վէ պունլարըն զալիպլէրի օլան
 Սպանիօլլարըն անվալ վէ սըֆաթլէրի պէյա
 նընա տայիր թէլիֆ օլունմուշ պիր հի
 քեայէ տիր :

16 Այրէթքէշի վաթան վէ մէզհէպ վէ մու
 հապպէթին պիր պիրինէ միւսթէլիֆ օլան գուվ
 վէթլէրի կեսհ զալիպ վէ կեսհ մաղլուպ օլ
 տուղը . վէ նիհայէթ իւլ էմը գուվլէի մէզ
 հէպ վէ գուվլէի հուպպը վաթան ու էճտա
 տըն գուվլէի մէյլ վէ մուհապպէթէ զալիպ
 կէլաիյի պունտա մուշահիտէ օլունուր :

17 Իթթամը քէլամըմըղտա խաթըրա իթուր իտէն
 պիր թէֆէքքիւրիմիղի պէյանտէն իհթիւրազ ի
 տէմէյիզ : Հէր նէ քիթասպ օլուր իսէ օլտուն .
 կէրէք թէլիֆ վէ կէրէք իթէրճիւմէ օլտուն .
 մատէմ քի միլլէթ իչին պասըլըր . միլլէթին
 լիսանը իլէ գալէմէ ալմաք հէր քէսէ պիր
 ֆարղը մուգատտէս օլտուղընը ասլա ինքեար
 իթմէյիզ իսէտէ . իշպու հիքեայէնին հէմէն
 նըսֆը մուգատտէմա Բարիզտէ մուգիմ էհլի

յեթ լու Պ . Ստեփան Ոսկանեան մարիֆէթիւն
 երմէնիճէյէ թէրճիւմէ վէ Արեւել նամ ըր-
 սալէտէ տէրճ օլունմուշ օլտուղու շէօյլէ
 տուրսուն . լիսանը մատերզատըմզ օլան էրմէ-
 նիճէտէ պու մագուլէ փէք շօք քիթապլար օլ-
 տուղը հալտէ . կեահ վէ պիկեահ թիւրքճէ
 հիքեայէ քիթապլէրինին տախի արանըմաքտա
 օլտուղը մէշհուտիմիզ օլտուղունտան իշպու
 հիքեայէնին լիսանը աղէպ պէյանը թիւրքիյէ
 թէրճիւմէ օլունմասը թէճվիզ օլունմուշ տըր .

ԳՐԻԳՈՐ ՉԻԿԻՆԿԻՔԵ ԱՆ

[Faint, mostly illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. A thick black horizontal line is drawn across the middle of this section.]

ՍՕՆ ԼՊԷՆԱՍԻՐԱԿԻՆ

ՍԵՐԿԻԻԶԵՆԹԻՍՈԼԱՆ ՎՈՒԳՈՒԱԹԸ

ՍՐԸՆԱՏԱՆԵՆ սօն բառիչահճը Պօսպտիլ է պա ու էճտաարնոսն զալմա իւլքեհասընը Սպանիօլլարա թէրք իթմէյէ մէճպուր օլլուղը վա գրթ Բատիւ տաղըն թէրէսինտէ սիրաղ տուլմուշ արը . Ֆէլէյին զատրինէ Ֆէտա օլլան բառիչահճըն ԼՓրիզայա կիթմէք իւզրէ կէչէճէյի աէնիղ , քեզալիք Կրընաթա , վէկա , վէ Բսէնիլ , վէ Ֆէրտինանա իլէ Իզապէլլանըն պու չայըն քէնարընտա գուրուլ մուշ օլլան չատրըրէրի պու եիւքէք մահայատէն կէօ ըիւնիւրլէր իտի : Պօսպտիլ պու աիլֆէրիճ մ . հալլէրի վէ հէնուղ էօթէտէ սէրուտէ պուլունան Իսլամ մէզարլաբընըն սէրվի աղաճլարընը կէօրիւպ կէօղ եաշը աէօքիլէ պաշլատըղընտա , զաթէն վիւքէլլըլ հէօքիւմէթի վէչիմտի քէնտուսի իլէ սէրապէր սիւր կիւն օլլան ըիճալ վէ քիպարլէրէ ըիֆազաթ իտէն վալիտէսի Սուլգան Լիզա օղլունա աէօնիւպ , “Երքէք կիպի հըֆղ իաէմէաիյին իւլքեհա իւզէրի նէ շիմտի դարը կիպի աղլա” տէտի , վէ ճիւմլէսի տաղտան էնտիքլէրինտէ՝ Կրընաթա մուէպպէտէն օնլարըն կէօղլէրինէ կէօրիւնմէզ օլլու :

Հէօքիւմտարլէրինին հալլ սէֆալէթինտէն հիւ

սէ եապ օլան Սպանիա Օէնճիլէրի (1) Լճրիգա ի չինտէ էօթէյէ պերիյէ տաղըլարըլար , Օէկրի վէ Կօմէղ գապիլէլէրի ան ասըլ Ֆառ թօփրաղընտան իլէրու կէլմիշ օլաուղ լարընտան էիննէ պու իւլքեա տէ , Վանէկա վէ Լըապէ գապիլէլէրի տախի ( ) րանտէն Ճէզայիբէ զատար տէնիղ գըյըլարընտա , վէ նիհայէթ Լըպէնտէրածլէր տախի թուենու ճի վարլէրինտէ սաքին օլարաղ , վէ գապիլէ հիյէթինէ կիրէրէք ախլաղ վէ մէշարիպը պէհիյէ , վէ գա վանիլն վէ նիղամաթը մուսթահսէնէլէրի ճիհէթիլէ պիւթիւն Լճրիգա Օէնճիլէրինտէն զիյատէ իթիպար վէ շէօհէթլէրի օլաուղու էլ եէվմ կէօրիւլնքտէ աիք :

Իշպու գապիլէլէր էսկի վաթանլէրինին զիքըր ճէմիլինի ունութմայարաղ պու մահալը իսկեանլէրինէ պէրապէր կէթիլմիշ օլաուքլարընտան Կըրնաթանըն ճէննէթի (2) ասլա խաթըլլէրինտէն չըզմաղըտը :

Վալիտէլէր հէնուղ սիւտտէ օլան չօճուղլարընա Կըրնաթանըն իսմինի թէքրարլամաքասն կէրի գալմայուպ , պէշիլլէրինի Օէկրի վէ Լըպէնտէրածլէրին թիւրքիլլէրինի չաղըրարաղ սալլարըլար , վէ հէր օն պէշ կիւնտէ պիք տէֆա ճալիյաէ մախտուէն Կըրնաթա թարաֆընա տէօնէրէք Լըլահա տուա իւաուպ , պու իւլքեայը ֆէրահ ֆէղայը էիննէ քէնտու իւմիլթը մախտուէսիննէ իհսան պույուրմասընը նիաղ իտէրլէր իտի : Վաթանլարընտան գօլուլմուշ օլան իշպու գապիլէլէր Վօթօֆաթլէրին մէմլէքէթի մէյիլլէրինտէն վէ սայիք մահսուլաթընտան , սույունտան , չիմէնղար մահալլէրինտէն վէ աֆիլթայը միւնէվվէրինտէն պիք

(1) Ֆրանսոզճար . Մօր :

(2) Le paradis de Grenade.

ՎէջՏիլէ խօշնուտ օլմայուպ, Ա՛ւ Գուլէլէրուէն (1) ուզադ հէր հանիլը մահալուէ օլուր իսէ օլուն . օնլար իշին նէ նէֆիս մէյվէ , նէ պէրբադ սու , նէ թազէ եէշիլլիք վէ նէ տախի շայանը թամաշա կիւնէշ եօղ ըար . Պակրատա օվալարը շայէտ սիւրիկին շէրաէն պիւրիսէ կէօսթէրիլսէ իտի , պաշընը սալլայարապ վէ տէրունը գալլիհուտէն ախ չէքէրէք . « Կորնաթա » պաղըըըը ըար : Ապէնսէրաթլէր մահգա սէյրանկիւհասը շան վէ շէօհրէթլէրիհուտէն , վէ ճէնկ վաղթընտա Կուհապուլէթ վէ Շէրէֆ տէյու պաղըըըը կէօթիւրախլէրի գըլըլարտան տաղը տէրունլէ այրըլմըշօլաուգ լարընտան , ճիւմլէտէն զիւտէ պունլար վաթմանլէրիինն նամը ճէլիլէսինի սըրագը տէրունլէ իտթըրլարընտան ասլա չըգարմամըշօլաուգ լարընտան , վէ արթըղ նէ սահրա իշինտէ մըղբադ չէքմէյէ , վէ նէ տախի զրաաթ վէ Ֆէլլահաթլէ մէշղուլ օլան պէր գապիլէ պէյնիհուտէ տէմիը քիւլահլէ պաշլարընը գաբատուպ հըֆղ իթմէյէ վէսիլէ պուլմատըղ լարընտան , ճանը իլիւրէքուէն Արապլար ինտիհուտէ , Ֆէննը սիլահ կիպի , իթիպարը դիտուէ օլան նէպաթաթը թըպալէյէ Ֆէննիինն թահսիլի գայարնա տիւշմիւշլէր իտի :

Պու վէջՏիլէ էվէլլէրի եարա աչան պու ճէնկիւտ վէր սիլսիլէ շիմախ եարայը գաբաթմադ վէ էյիէթմէք սէնտաթը իլէ մշղուլ օլուպ , ումուրու հարպիլէտէ մէյլան վէ էհլիլէթը թապիլէյէլէրի օլուուղու միսիլլի , պու սէնտաթ իշինտէ տախի օլուուգ ճա մէյլան վէ էհլիլէթը թապիլէյէլէրի օլուուղու աշիքեար ըար . զիբա շվալիլէլէր քէնտու վուրտուքլարը աիւշմնլէրին եարէլէրինի էքուէրի քէնտուլէրի պագուպ էյի էտէրլէր իտի . Օթթէն սէրայլէր

(1) Les tours vermeilles.

իչինստէ օթուրմուշ օլան պու Ապէնսէրամլար խանս
 տանընըն գուլիպէսի տիկէր սիրիլիւն օլան Օէն
 Ճիլէրին գուլիպէլէրի կիպի Մամֆիլ տապըն է
 թէյինստէ քեային քէօյին իչինստէ օլմայուպ , իլլա
 տէնիդին քէնարընտա , ասըլ Վարթած երզընթը
 լարընըն արասընտա Սէն - Ղուինին քիւլ իւթիւն
 տէ վէֆաթ էթտէյի մահալաէ եախըլըլը ըտը , քի
 օրատա հայա պիր իսլամ վահաէթխանէսի վար տըր
 Պու գուլիպէնին տիլարլէրինէ արսլան բօսթուն
 տան պիր թաղըմ գալպան էր եափըլտըրըլմըլ վէ
 հէր պիրինտէ կէօք իւթիւնստէ թօփուղ ի է պիր
 միմլէքէթ փարալպան իքի եապանըլէր թասլիքի
 ըէտ՝ օլունմուշ , վէ պու սուրէթը ըումուզի էթբա
 Ֆրնտա Ապէնսէրամլէրին նշանը խանէտան վէ ալա
 մէթը հասպիհալէրի օլան - Ազ պիր շէյ տիր պու ո
 լուղէթլէրի օղունուր ըտը : Վալպանլէրին եանըն
 տա պէյալ վէ մավի սանճաղլէր իլէ տօնանըլմըլ
 մըղթաղլէր , պուրնուզլար , սաթէնսէն պիլիլիշ
 դաբութլար սըրալանմըլ օլուպ եաթաղան վէ խան
 շէրլէրին իչինստէ բարլայուպ ըէմնաղ վէրիլէր ի
 տի : Քէզալիք էօթէտէ պէրուտէ տէմիր էլտիվէն
 լէր , զիյըլյիթ միւճէվհէր իլէ տօնանմըլ հայվան
 կէմէրի , էնի կիւմուշ էօղէնլիլէր , վէ զընլարը
 զաթէն բրէնսէսլէր մարիֆէթլէրի իլէ սուլէնսաղ
 օլմուշ ուզուն զըլմալար , վէ էվայիլտէ իղէօլ
 ժընիթվը վէ Օլիանլէրին տիլավէր շվալիյէլէր ի
 շուն իմալ իթաիքլէրի ալթուն մահմուզլար ասը
 լը ըտըլար :

Հան ու շէրէֆի մուճիպ իշ պու ֆիթուհաթ ալա
 մէթլէրինին աշաղըսընտա թրաքէգալար իւղէրինստէ
 սուլհ վէ ասպիշտէ եաշսյոնա մախսուս պաշպա պիր
 զաֆէր նշանլէրի գօնուլմը-շ օլուպ , պու նշանլէր
 Աթլաս տաղը թէփէլէրինտէն , Օսարա սահրասըն

տան վէ եքսէրիոսի Կրքնաթա օվալարընտան թօփ-
լանըւմը Ֆիտան վէ օթլարտան խարէթ օլմաղէ
պունլարտան պաղըլարը վիճուս իլէթլէրինին էյի
օլմաը , վէ պաղըլարը տախի ճան աղըլարըն տէ-
ֆի իչուն գուլանըլըր ըտը : Ապէնսէրաթլար մահ-
զա պէյհուսէյէ օլան տէրաուսնա վէ մէրազ իլէ
թէսավօլուրաթը միւթէիւյիլէնին տէֆի'նէ , վէ
սաստէթ վէ իգպալը աթիյէյէ տայիը տայիմա հա-
սըլ օլուպ տայիմա դայիլ օլան ումաւարըն մահ-
վընա ֆայտէլի կէօրիւնէն օթլարը աիկէր օթլար-
տան զիւտէ իթիպարլը թութարլար ըտը իսէտէ ,
նուհուսէթը գատէր իյթիգասընճա իշպու ֆիտան-
լէրին պիը պիըրինէ մուխալիֆ գուլվէթլէրի օլու-
ղը ճիհէթլէ , չօղ տէֆա վէթան չիլէքլէրինտէն
պիըրինին գօղուսուըն պու մէնֆիանը սահպալըշան
հաղ զընտա դէհիը կիպի հէօքիլ օլուր ըտը :

Կրքնաթա Սպանիսօլարըն թահթը հէօքիլնէ կէ-
չէլի Զա սէրնէ կէչիլը օլուղու հալտէ , պու աղ
վազըթ դաքֆընտա օն տէօրու Ապէնսէրաթ' եէնի
իյլիմ հալասը թէ'սիրինտէն , ալարէյէ կէչիլիլէն
պէօյլէ պիը էօմը վազթընտա զըհուրա կէլէն պէ-
լիլէլէրաէն , վէ պա խուսուս ինսան գուլվէթիւնի
կիզլ իճէ չիւրիւտէրէրէհիը ինգրազ իսէն թէէս-
սիլֆը տէրուն վէ քէտէրտէն նաչի բէնչէի պի ա-
մանը էճէլաէն գուրթուրամմըլ օլուղունտան ,
պու խանէտանը բէֆի' իլլիւնլանըն եկիանէի ում-
տի օլմաղ իւզրէ եալընըղ պիը էվտա պէր հայաթ
գալմըշըտը : Պու Ապէնսէրաթըն իմի Ապէն Հա-
մէթ օլուպ , Կրքնաթա իչինտէ նամվէր վէ սահպի
ան վէ աիլպէր օլան Սուլթան Ալֆայիմայա տիլտա-
տէ օլարաղ պաշտան չգարմըլ օլուղը Օէկրիլէր
պէյնիտէ սէօյլէնիլիը իաի :

Ապէն — Համէտին հատալ զաթընտա էպա ու էճ-

տառլճս մախտուս օլան տիլպէրլիք՝ պահատըրլըր՝
 ինտանիյէթ վէ ալիճէնապըղզ մէվճուտ օլուպ , վէ-
 քարէթը դալլվէ չէփիլէն Ֆէլաքէթ Տէօքմիւնտէն
 չէհրէսինտէ պիր ինճէ նշանէի մէրազ վէ զամ , վէ
 քէնտուսինտէ հիւսնիւ հիւյէթ վէ էնտամ կէօրիւ-
 նիւր իտի : Ահտէրի էօլտիլիւնտէ 24 եաշընա կիր-
 միշ օլաւղունտան , արղույը տէրուսինէ նայիլ օլ-
 մազ , վէ վալիտէսինտէն պիւթիւն պիւթիւնէ կիղ-
 լէմիշ օլտուղը պիր նիյէթը խաֆիյէսինի իճրա իթ-
 մէք իչուն Փամիլէա վէ խանէտանը վիլայէթինէ
 զիարէթէ կիթմէյէ դարար վէրէրէք Տուսուս իս-
 կէլէսինտէն կէփիյէ պինիպ , վէ միւսախտ պիր բիւզ-
 կիար իլէ Վարթաճինէյէ եէթիչիպ , կէմիսէն աը-
 շարը չըպտըղընտա տէր ազապ Արընսթայա տօղրու-
 եօլա չըղ միւշտըր :

Արֆաթը զաթիլէսինի վէնէ սիլտիլէտէն օլտու-
 ղունը քիմսէյէ անլաթմամազ իչուն արապ Տէքիմ
 օլտուղուսու վէ Սիէրա Նէվատա դայալարը ի-
 շինաէն մու՛ալիճէյէ սայիր ֆիտան վէ օթ թօփլա-
 մազա կէլտիլիւնի պէհանէ խտէրէք , մազըմ պիր
 աիշի գաթըրա պինէրէք մուզատտէմա Ապէնսէրաժ-
 լէրին ճէնկէալէր քիւհէյլանլէր իլէ թըյրան իթ-
 աիքլէրի մէմլէքէթէ հալաշ հալաշ կիտէր , վէ
 էօնաէն տալի մախտուսէն պիր քլաղըւզ չընղըր-
 ապլէր իլէ տօնանմըշ վէրէնկիարէնք եուն գու-
 մաշ տէնքլէրի իլէ եիւքլէնմիշ իքի գաթը կէօ-
 թիւրիւր իտի

Ապէն — Համէա Միւրսի էյալէթինին պէօյիւք չա-
 լը չըրփը վէ խուրմալըզ օրմանլէրի իչինտէն կէ-
 չէրէք աղաճլարըն պէօյիւքլիւյիւնի վէ էսկիլիլիւնի
 կէօրաիլիւնտէ , բէտէր վէ ահաէլէրինին մարիֆէթ-
 լէրի իլէ աիղիլմիշ օլտուզլարընը մէմուլ իտէրէք
 զպէթ քէտէրլէնտի : Աօթէտէ կէօրիւնէն եիւքսէք

պիր դուլէ քի Օլէնճիւլէրին վէ խրիսթիոյանլէրին ճէնկլէշաիքլէրի վաղ թ իշինտէ պէքճի պուլունուր ըտը , վէ պէրիտէ տախի սուրէ թը ինշասը Օլէնճիւլէր վաղ թընտան գալմն օլտուլունա շահասէ թ ի տէն աիկէր պիր պինա խարասպա թը պիրէր շէշտ աճը վէ աղբըյա վէ սիլէ օլբարայ պէտպախ թ Ապէնաէրաժըն գալպինի խունը էլէ մլէ մշնուն ի տէրլէր խոի : Ապէն Համէա սէրպէս թ ճէ կէօգ ևաշը սէօբմէք իշին գա թըբընտան աշաղը էնէրէք օթ թօփլամագ պէհանէսիլէ պու երդըն թըլարըն արասընտա կիղլէնիեր , վէ պտտէհու եինէ ևօլա տիւշիւպ քէրվանըն շընղըրատղարը շամսթասընը , վէ դըղուղուն պիր մագամ իւղէրինէ պիր տիւ գիւյէ չըղըրաղը թիւրքիւյի ալյնէյէրէք տէրին տիւշիւնճէլէրէ տիւշէր խոի Գըլաղուլ տախի պու սօնու թիւքէնմէղ թիւրքիւսինէ ասըա Ֆէյսէլ վէր մէյուպ , եայունըղ գա թըլարընը թէշլիպ իշին կիւ գէլ վէ եիկի թլէր , վէ եախօա թէքտիր իշին թէն պէլ վէ ինտաճըլար աէյէրէք արա սըրա թիւրքիւյի քէսէր խոի : Գօյուն վէ գօշ սիւրիւլէրինի օրատա կիպի արգասընա թաղըպ գուրաղ վէ մահսուլըղ օվալարա կէօթիւրէն չօպան , վէ էօթէտէ պէրու տէ կէօրիւնէն թէք թիւք եօլճուլար եօլա հայա թ նշանէսի վէրէճէք եէրտէ տահա վիտտէ աէրտէն , կիղ վէ վէրան կէօստէրիլէր խոի :

Պու եօլճուլար պէլլէրինտէ պիրէր դըլըճ գու շանմըլ վէ մանթօ իլէ էօրթիւլիւշ օլուպ , էնլի վէ տիւղ շափիալէրինտէն սփաթարընըն հէմէն նըսֆը կէօրիւնմէղ խոի : Աջօլա Ամն Համէտի սէլամլատըղարընտա , Ապէնաէրաժ օնլարըն պու սէլամ վէրմէք սուրէ թը նաղիքէլէրինտէ Ալլահ , Սէնեօր վէ շվալիտէ խիմլէրինտէն պաշպա պիր շէլ ֆարգ իտէմէղ , վէ ախամ գօնաղ եէրինտէ

է Ընկերակցութիւնն արանսընտա , օնըարըն սօրկու սիվալ
 Թաստիաթընտան պէրի օլարագ , քէնսու եէրինէ
 օթուրուր ըտը : Աօլճուլար տախի սիւքիւթ իտէ-
 րէք Ապէնսէրածըն սարըղ՝ զըլաֆէթ վէ սիլաճ-
 լէրինտէնն ասլա թէաճճիւզ հարէքէթի կէօսթէր
 մէզլէր իտի , վէ չիւնքի Սպանիա Կէնճիլէրի մա-
 տամ քի Հաղղ Թասլանըն իրաոէլի իլաճիլէսիլէ
 սէվկիւլիւ վաթանլէրինսի զայս իթմիլ օլտուքարըն-
 տան , Ապէն Համէտ վաթանընա իսթիլա իտէն
 Փաթիճ Սպանիօլարա հէօրմէթ վէ րի՛այէթ կէօս-
 թէրմէքտէն Փարիզ օլամազըտը :

Ապէնսէրած մահալը մազսուտինէ վարընճայա
 գատար տահա շիստէթ իլէ հէյճանը սէրուն վէ
 խէլէճանը զարպինի մուճիպ փէք չօղ շէյլէր կէօ-
 րէճէք իտի . Արընաթա՝ Սիէրա Կէվատանըն է-
 թէյինտէ վէ տէրին պիր տէրէ իլէ այրըլմըլ օ-
 լան իքի եիւքսէք թէփէլէր իւղէրինտէ քեային .
 վէ տէրէնին չուղուրունտա եօղուլ իւթիւնտէ
 եափըլմըլ օլան էվլէրտէն տօլայը եարը աչքո-
 նար շէքիւնտէ պիր պէլտէ օլուպ , պու ճիհէթ-
 տէն իսմինէ տախի Արընատ (1) տէնմիլ աիր :
 Քսէնիլ վէ Տուրօ նուման չայլար՝ պիրի ալթուն
 գըրնթըլար , տիկէրի կիւմիւլ գումլար իչինտէն
 տօլաշարագ իքի թէքէնին էթէքլէրինտէն կէչիպ
 վէ պատեհու պիր պիրինէ գարըշարագ Վէկա տէ-
 նիլէն չիմէնղար օլանըն օրթասընտան երլանգավի
 աքարլար :

Արընաթանըն աշաղըրընտա վաղըլ իշ պու
 Վէկա օվասընտա տիքիլմիլ օլան հատսըղ հիսապ-
 սըղ ասմա վէ նար , ինճիր վէ թութ ալաճլարըն-
 տան , էթրաֆընը միւթէհայիր պիր շէքլ վէ րէնք .

(1) Թիւրքճէ . նար .

լէ դուշաթմուրշ օլտն տաղլարտան , կէօք եխդիւնին ախլէրլիյինտէն վէ հէվանըն փաղըլը վէ Ֆէր-րահըղընտան ինսանըն բուհինէ եօյլէ կիղլի պիւր աէրմանսըղըղ վէ կէվշէքլիք հասըլ օլուր քի պուհաս դարշը՝ կէչէն եօլճը պիլիէ անճաք քէնտու-տինի հըֆղ վէ գաղթ իտէպիլիք :

Պու մէմլէքէթտէ մուհասպլէթ՝ սահիհ օլմագ ի-չին տայիմա շան վէ շէօհրէթ իլէ պէրասլէր պու-լունմագա մուհթաճ օլմամըշ օլսա , մէյլանը աչղ զէ մուհասպլէթ՝ մէյլանը դահրամանքեարիյի մահվ իտէր օլտուղը անլաշըլըր : Արընաթա է պնիյէլէրի-նին տա՛մ վէ թէփէլէրի Ապէն — Համտէ կէօրիւն-մէյէ պաշլատըղլարընտա , դարսլի օլ գատար շիտ-տէթլէ չարփումագա պաշլատը քի գաթըրընը տուր-տուրմագա , վէ էլէրինի կէօքսիւ իւկէրինէ հաչ-վարի գօյուպ վէ կէօղլէրինի պէլտէի մուգատտէ-սէյէ չէվիբիպ զըմըլտանմայարաղ սիւքիլթ իլէ տուրմագա մէճպուր օլտու : Գլաղըղ տախի եօլ-ճունուն պու հարէքէթինէ իմթիսալ էթաիյինտէ , էֆքեարը ճէլիլէ էօթէտէն պէրու Սպանեօլ ին-տինտէ դօրայճէ աղնաշըլըր ասվալտէն օլտուղը ճիհէթլէ , գաըլի թէփրէնէրէք Օէնճինին էսիլի վաթանընը թէքրար կէօրմէքտէ օլտուղունը ֆարգ էթաի : Ապէնսէրաժ նիհայէթ հլիյէթը սիւքիւ-թինի պիւր թարաֆ իտէրէք պաղըրտը :

“ Սութլու սանա , դլաղըղ , հայիպաթը հալի
 ” կիզլէմէ պէնտէն , զիրա սէնին տօղտուղուն կիւն
 ” տէնիզ տալիալէրի իլիմանըղ օլուպ , այ հէլա-
 ” լիյէթինէ կիրմէքտէ իտի , շու հէշիլ օրման իւ-
 ” զէրինտէն երլարըլար կիպի փարլայան դուլէլէր
 ” նէ աիր ,, :

“ Ալհամպրա տըր ” տէտի զլաղըղ :

“ Այա օ պիր թէփէնին իւթիւնտէ օլան տիկէր

սէրայ նէ՞ տիր ” տէյու թէ քրարլատորդնտա ,
 Ապանեօլ ճէվապ վէրտի :

“ Ժէնէրալիֆ տիր օ , պու սէրայ իչինտէ պիր
 ” մէրսինլիք պաղչէսի օլուպ , Ապէնսէրաժ Սուլ-
 ” դան Ալֆախմա իլէ օրատա պասըլտը տէյու իտ-
 ” տաս օլունուր . պիրաղ էօթէտէ կէօրիւնէն Ալ-
 ” պտիլին տիր , վէ սանա տաճա եազըն օլանլէր
 ” Ալ Գուլէլէր ,, :

Գլաղուղըն հէր պիր սէօղիւ Ապէն-Համէտին
 դալպինի տէլէր իտի . կէրչի էպա ու էճտատ է-
 սէրլէրինի պիրմէք վէ թանրմաղ իչուն հասանձը-
 լարա միւհթամճ՝ օլմաղ , վէ ֆամիլեա վէ տօտլա-
 ըըն հլքեայէի ահվալինի վազիֆէլէրի խարիճինտէ
 օլանլէրէ նազլ էթտիրմէք նէ՞ ցատար աղըր վէ
 աճը կէլիր ինսանա :

Գլաղուղ Ապէն Համէտին միւլթէլա օլտուղու
 տիւշիւնճէլէրինէ խիթամ վէրմէք իչուն տէօնիւպ
 պաղըրտը . “ եէօրիլէլիմ սէնեօր Վօր , եէօրիլէ-
 ” լիմ . Հաղղ թէալէ պէօյլէ իսթէտի՛ , դալպինէ
 ” դուվլէթ կէթիր , պիրինճի Գրանսուա պէօյիւն-
 ” քի կիւն Վատրիտիմիղ իչինտէ եէսիր տէյիլ մի
 ” տիր . Ալլաճ պէօյլէ իսթէտի՛ ,, :

Ապանեօլ հէմէն շտիդասընը չգաբուպ , վէ հիւ-
 դիւնէ պէօյիլէք պիր հաչ չգարարագ գաթըլարընա
 վուրուպ տաճ տէտի . Ապէնսէրաժ տախի քէնտու
 դաթըրնա վուրուպ “ դատէր պուրմըչ ,, տէյու
 պաղըրտըր վէ աօղըու Արընաթայա էնտիլէր :

Արընաթանըն սօն բատիշաճը Պօսպտիլին վազ-
 թըր հէօրիւմէթինտէ Սուսա իլէ Գալաթըալա ա-
 միրինին դավղասընտան աօլայը շէօճրէթկիր օլան
 պէօյիլէք աիշ պուտագ աղաճընըն եանընտան կէչէ-
 ըէք , վէ Ալլամ իտա նամ կէղինէճէք եէրինտէն
 աօլաշարագ Ալլիրէ գաբուսընտան մմլէքէթին ի-

չինէ տախիլ օլտուլար : Պատէհու Րամսլայա չը
 գարադ հէր թարաֆը Օէնճիլէրէ մախուս սու-
 բէթլէ եափրլմը օլան էվլէրտէն գուշանմը պիր
 մահալէ կիթախիլէր : Գլաղուղ Ապէն Համէտի՝
 Պէկանրն իփէյի ախղուսթասը ճիհէթիլլէ սիւրիւ-
 սիւրիւ Արընաթայա կէլէն Աֆրիգա Օէնճիլէրի
 իչին պու մահալտէ մախուսէն եափրլմը օլան
 խանա կէթիրիպ պրապորդտան սօղրա այրըլուպ
 կիթաի :

Ապէնսէրաթ ըսթրապը աւրունիւտէն վէ մահալ
 վաթանընը կէօրէրէք հասլ օլան սրգլէթը գալ-
 պինսէն նաշի , սաքին օլաճաղը պու եէնի մա-
 հալտէ պիրաղ օլտուն ըահաթլըպ պուլամատըղըն-
 տան վէ գալպինի ալթ իւսթ լտէն էֆքեարէ դար-
 շը կէլէմտիյինտէն Արընաթա սօղապլըրընտա սօ-
 ըաշմապ իւզրէ կէճէնին եարքսընտա խանսէն աը-
 շարը չըզըպ , կէօզլէրի վէ էլլէրի իլլէրէ սմը ահ-
 վալը իհթիարլար թարաֆընտան քէնտուսինէ հի-
 քեայէօլունմուշ օլան էսէրլէրին պիր գաչընը թա-
 նըմաղա ճահա խտէր խոի :

Գանրանըգտա ապ պուչուղ տիվարլէրի կէօրիւ-
 նէն շու եիւքսէք պինա իհթիմալտըր մուգատտէ-
 մա Ապէնսէրաթլէրին մէքեանը ըտը : Արընաթանըն
 շան ու շէօհրէթիի էվճը ուլայէ թէրֆի՛յ ի-
 աէն շէնլիք վէ գիաֆէթլէր իհթիմալտըր պու-
 թէնհա մահալտէ իճրա օլուր ըտը : Օրատա պի-
 րիքիլլէր իաի սիւրէթը միւքէլլէֆէ վէ տիպալէր-
 լէ կէյինմիշ գուշանմը օլան աթլը պէօլիւքլէրի .
 օրայա կէլիլլէր իաի շիչէք վէ սիւահլէ եիւքլէն-
 միշ շէթիլլէր , ալթէշ բիւսկիւրտէն վէ պէօյիւր-
 լէրինստէ եիկիթ ճէնկճիլլէր կիլլէյէն տըաղուն
 ասկէրլլէրի . աթվարը գէննէվազի վէ գէվղիյաթըն
 հիւնէրլի իճասլլէրի խոիլլէր պուսլար :

Ի աբին հեյ վահ , անաֆէնլէրին սէսի , թրամ-
 փէթալէրին շամաթասը , վէ պէսթէի աշգ վէ մու-
 հասպէթ սէտասը եէրինէ Ապէն - Համէտին էթ-
 րաֆընա տէրին պիր սիւքիւթ չէօքփուշ խաի •

Սիւքիւթ իչինտէ օլան պու մէմլէքէթին ահա-
 լիսի տէյիշմիշ , վէ դալիպլէր մազուպլէրին եա-
 թադարընասա ույիու չէքէրլէր խաի • Տէլն դանլը
 Ալէնճի ինֆասլը տէրուն վէ հիտտէթլէ , Ա՛՛՛՛ ,
 պադըրաը , “ էլ հասըլ շու քիպիր Սպանիօլար ,
 ” իչինտէն աթալարմը դօլմուշ օլտուղլարը շու
 ” էվլէրտէ ույույօրլար • վէ պէն Ապէնսէրաթ օլ-
 ” տուղմ հալաէ , քիւլլ իյէն մէթրուք , քիսնէյէ
 ” նամալիւմ վէ եափ եալընըդ բէտէրլէրիմին սէ-
 ” րայր էշիլիստէ ույիուսըդ գալարադ սիւքիւնէք •
 ” աէ՛յիւմ ” •

Պունըն իւզէրինէ Ապէն - Համէտ ինսանըն սէր
 նիւվիւշթի , ֆէլէյին ահվալը շայրը սապէթէսի ,
 տէօլլէթլէրին ինդրաղը , վէ նիհսպէթ գէվգիյաթ
 վէ սիֆասճաթ արասընասա նախհան տիւշմէնլէրին
 եէտը զասթընա կէչէն , վէ անը վահիտտէ չիչէք
 թաճլէրինի Ալէնճիլլէրէ տէյիշտիլմիշ օլան Արը-
 նաթա իւզէրինէ տիւշիւնիր , վէ եանղըն զըհուրի-
 նի կէօրէքէք նիզամ վէ տիւզէնի պօղուլմուշ մի-
 սաֆիլրլէրին անսըլտան դիւֆէթ սալասընստան դաշ-
 մաղա մէճպուր օլտուղլարը կիպլի , հէմշէհրիլէրի-
 նին էյամը բէսմիյէ բուպալարը իլէ վաթանլէրինի
 վէ էվլէրինի պրադարադ պաշմաղտա օլտուքլարընը
 կէօրիյօր գանն խէր խաի • Պիւթիւն պու թէսալ-
 վուրլէր վէ միւթալաալէր պիր պիրթինի թաւիպէն
 Ապէն - Համէտին զիհնիստէ ճէվլէլան էթտիլին-
 տէն , վէ մահգա դիւստէսիլլէ մահգուն վէ տիւ-
 խուն օլտուղոււտան , Արընաթայա միւթապիլ վէ-
 սիլլէի զիյարէթի օլան կիզլի նիլլէթինին իճրասը •

նր տիւշիւնիւր խտի :

Ապէնտէրած պագար քի սառպահ օլմուշ վէ եօլունու շաշըրարագ խանտան ուզադ մէմլէքէթին սափ թարաֆընտա պիր վարուշ իշինտէ պուլունուր ըտը : Հէրքէս հէնուզ ույխուտա , վէ դաբըլար , բէնչէրէլէր դարալը օլուպ , Ֆուդարանըն էվինտէ ավտէթը միհնէթ վէ մէշըուլիյէթի խապէր վէրէն խօրօզ սէսինտէն պաշղա սօղաղլարաա հիշ պիր սէս վէ սէտա եօղըտը :

Ապէն — Համաւ եօլունու պուլանպարագ խայլիւճէ վագըթ էօթէյէ պէրույէ տօնիւպ տօլաշտըլտան սօղրա պիր դաբու աշըլմասընը տույաու , վէ հէմէն էսկի մանասթըրլէրիմիդին թիւրպէլէրի իւղէրինտէ օյուլմուշ օլան էսկի գէման դրալիշալէրի կիպի կիլինմիշ պիր կէնճ տիշէհլինին տըշարը չըղտըղընը կէօրտիւ : Աէրգուլմէնին դարա քէհըլպար տաշէր իլէ տօնանմըլ սիյահ իշ եէլէյինին տարըղը ճիհէթիլլէ ինճէլմիշ օլան ֆիտան կիպի պօյու , վէ տար , գըսաա վէ տիւղ իշ ֆըստանը ալթընտան դարիֆ պաճաղլէրի , նաղիք այապլէրի կէօրիւնիւրլէր խտի . վէ պաշընա ալմըլ օլտուղը սիյահ մանթիլէայը պօղազ պաղը կիպի հաշվարի տիւրմիւշ վէ պիւքմիւշ օլարագ սօլ էլի իլէ չէնէսի ալթընտան թուլթմուշ օլմաղլէ , ալա վէ իրի կէօղլէրինտէն վէ ալ տուտաղլարընտան պաշղա սուրէթինին հիշ պիր եէրի կէօրիւնմէզ խտի : Այայէթինտէ պիր նաղըրէսի վէ էօնիւնտէն կիտէր էլինտէ տուա քիթապը թուլթմուշ պիր չուհատարը օլուպ . պիրսազ ուղապտան տախի տիկեր իքի ուշադ հալլէրինէ մախսուս օլան պիր պիչիմ վէ րէնքտէ կիլինմիշ գուշանմըլ օլարագ քիմ օլտուղը նամալիւմ իշ պու տիլպէրին արղասը սըրա կիսէրլէր խտի : Աէրգուլմէ եաղընտա մանասթըր

տան չալընան չան սէսինաէն ույանուոյ սապահ տուաւընը իթմէյէ կիտէյօր ըտը :

Ապէն Համէտ Իսրաֆիլ մէլէյի եախօտ հուրիւ լէրին էն կէնճինի կէօրիւյօր զանն էթտի : Ապան, եօլ տախի զեատէսիյլէ միւթէհայիրէ օլարագ՝ սիւ լահ, էլպիսէ վէ սարըղը իլէ շէհրէսինէ տահա զեատէ շերինլիք կէթիրմիշ օլան Ապէնսէրածէ աիզզաթ իլէ պաղար ըտը : Պուլունտուղը հալը հայրէթինաէն պիրազ քէտտուսինէ կէլտիյինտէ պաւ մէմլէքէթին տիշէհլիլէրինէ մախսուս օլան սէրպէսթիյէթ վէ նէղաքէթլէ եաղընա կէլմէսինի հապանճըյա իշարէթ իտէրէք, “ Մէնեօր Սօր, ” կէօրիւնիւր քի Արընաթայա եէնի կէլմիշին, սա, ” գըն եօլունու շալըրմըշմըսըն, տէյու սիվալ էթտիյինաէ Ապէն Համէտ ճէվապ վէրտի :

“ Չիշէքլէրին սուլգանը ” ինսան կէօլէրինին սէֆասը, Չէրքէս պաքիրէլէրինաէն տահա տիլ, ” պէր եա խրիսթիան եասըրէ, պիլտինիզ հալիմի, ” պու պէլտէտէ եասընճըյում պէն, վէ պու սէ, ” բայլէրին իչինտէ եօլումը զայպ իթմիշ օլտու, ” զումուան Օէնճիլէրին խանընը պուլամատըմ, ” հազրէթը Սուհամմէտ հէմէն զալպինիզէ մըր, ” համէթ կէթիրիպ, միհմաննէվազլըղընըզա մու, ” զապիլ միւքեաֆաթընըղը իհսան էթսուն, ” :

Ապանեօլ տուտաղը ալթընտան տատը պիր կիւլիւմի իլէ թէքրարլատը

“ Տիշէհլիլէր իլէ սուրէթը աիլ նէվազի իլէ ” լազըրտը իթմէք խուսուսունտա Օէնճիլէրին ” էօթէտէն պէրու շէօհրէթլէրի վար տըր, լաքին ” պէն նէ չիշէքլէրին սուլգանըյում, նէ եասըրէ, ” յիմ, վէ նէ տախի Սուհամմէտէ թալսիյէ օլ, ” մագտան խօշնուտում, արղամտան կէլ, Մէնեօր ” Ըվալիյէ, սէնի Օէնճիլէրին խանընա կէօ, ”

” Թիւրէյիմ , , :

Սպանիոյ զարիֆանէ պիր էտա իլի Ապէնսէրա՝ ժրն էօնիւնէ տիւշէրէք խանըն գարուսընա գատար կէօթիւրտի . էլի իլէ կէօսթէրտի վէ պիր սէրայ արգասընա կէշէրէք նա պէտիտ օլտու :

Ինտանըն րահաթը էօմրիւ նէյէ Թէվազգուֆ իտէր էօյլէ իսէ :

Ապէն—Համէտին մէշըւլիյէթը գալպի արթըղ եալընըզ վէ պիւթիւն պիւթիւնէ վաթանը տէյիլ տիր : Կրընաթա Ապէնսէրաժա արթըզ նէ վէրան , նէ մուսթթալ , նէ թուլ վէ նէ տախի թէնհա օլմայուպ , էվվէլիհաէն զիատէ մուհիպպը տէրունի օլտը : Կէրչի մէմուլին զայրի վէ միւճիւղէ նէ վինտէն պիր շէյ տիր պու քի վաթանընըն խարապաթընը շերինլէտիյօր : Բէտէր վէ տէտէլէրինին զիքըր ճէմիլինէ շիմտի պաշգա պիր կիւղէլլիք տահա իլավէ օլտու : Ապէն—Համէտ Ապէնսէրաժլէրին մէզարիսթանընը պուլարագ տուա էթաիլինտէ , եէրէ գաբանտըղընտա վէ էվլաոա մախուս կէօզ եաշը տէօքտիլիւնտէ Սպանիօլուն պու մէզարլար իւզէրինէ պիր գաշ տէֆա պասըպ կէշտիլինի խաթըրնա կէթիրիր , վէ պու սէպէպէ մէպին պագար քի էպա ու էճուտըր փէք տէ պէտպախա տէյիլ իտիլէր : Այլընըզ բէտէրլէրինին վիլայէթիւնէ օլան զիարէթիւնի իճրա իթմէյէ պէյհուտէ եէրինէ արդուլէր իտի . շին սապահ վագթընտա Ֆիտան թօիլամաք իչին Տուրօ վէ Բսէնիլ չայլարըն քէնարլէրինէ նաֆիլէ եէրինէ տօլաշըր ըտը : Շիմտի արթըզ արատըղը շիչէք տիլպէր խրիսթիյան դրղըլտը : Այլընը ֆիքրինի ալմըշ օլան մահպուպէսինին սէրայընը պուլմագ իչին պօշ եէրինէ նէ գատար չալըշար . րէհպէրը տիլպէրի իլէ տօլաշմըշ օլտուղու սօզաղլարտան թէքրար կէշ :

մ.ք. իչուն գան տէֆա թէ՛ ճրիւպէյէ գալցըշար .
 Ապանօլըն մէսքէնի ճիվարընտա օլան խօրօզըն
 սէսինի վէ չանըն վուրմասընը գան տէֆա աճասլ
 թանըյօր զանն էթաի . Պունա էմնալ սէսլէրաէն
 չօղ տէֆա ալտանարագ տէր սղասլ շու թարաֆա
 դօշար , լաքին սէրայը տիլրիւպա կէօղիւնէ կէօ
 բիւնէկ . չօղ տէֆա Արընաթա տիշէ՛Նլիլէրինաէն
 պիրինին պիր պիշլմտէ կէյմիշ օլտուզը էլպիսէլէ
 բինէ սրագարագ պիր տագիգէ դալպի ումիտ իլէ սօ
 լար , ուզագտան խրիսթիյան գարըլարը քէնտու
 սահիպէի գալպինէ պէնգէրլէր իտի իսէ աէ եա
 դընէ կէլտիքլէրինտէ հիշ պիրինտէ շնտա օլան
 գուվվէի ճազիպէյի վէ շիրինլիլի կէօրէմէզ իտի .
 Ապէն Համէտ քիմ օլտուզը նամալիւմ օլան իշ
 պու տիշէ՛Նլիլի պուլմագ իչին պիւթիւն քիլիսէլէ
 բէ , սախի Պէրտիմանա վէ Իզապէլլանըն մէզար
 կեահնա կիրմիշ վէ արամըշ րար . լաքին պու հա
 բէքէթ վէ ճէսարէթի աշղ ուղուրնա օ անէ աէ
 կին էթտիլի ֆէտաքեարլըզլէրին էն ճէսլմի իտի .
 Ապէնսէրաթ պիր կիւն Տուրօնըն սէրէսինտէ
 ֆիտան վէ օթ թօփլամագտա ըար .

Ժէնէրալիֆին պաղչէլէրի վէ Ալհամպրանըն
 տիվարլէրի պու սէրէնին թարաֆը ճանուպիսինէ
 տօղընու պայրընըն կիւլչէն եօղուլը իւզէրինէ
 տայանմըշ օլուպ , թարաֆը շմալիսինին թէֆէսի
 տաճի Ալպայիզին վէ կէօնիւլէ սէֆա վէրիբ մէյ
 վէլիքլէր վէ տէրունլէրինաէ զաթէն հիսապարզ
 սէքէնէյի հալի օլան մազարալար իլէ տօնանմըշ
 օլարագ ինսանըն նազարը տիգպաթընը չէքէր պիր
 հիլյէթ կէօսթէրիբ իտի . Տէրէնին զարպ թարա
 ֆընտա օլան ուճտա եէշիլ մէշէ վէ սէրվի ալաճ
 լարը իչինտէն սիւրիւ իլէ եօզարը չըզըպ եիւբ
 սէլմիշ օլան Արընաթանըն չան գուլէլէրի , տիկէր

ուճուխտա տախի շարդ Թարաֆընս սողրու իրի
 գայարբըն թէփէլէրինտէ մանաստըլար , վահտէթ-
 խանէլէր , էսկի Իլլիպէրիանըն պիր գաչ երգըն-
 թըլարը վէ ուղադաս Աիէրա Նէվասանըն թէ-
 փէլէրի վէ տէրէնին օրթասընտան սօլաշան Տուրօ
 նէհրի քէնարլէրինտէ եէնի տէյիլմէնլէր , ջըզըր-
 թըմլը սէլտէպիլէր , վէ Բօմալըլարտան ետիրլ-
 մա պիր սու եօլունըն խարապ օլմուչ քէմէրլէրի .
 վէ Օլէնճիլէր վաղթընտան գալմա պիր քէօրբիւ-
 նին պապիլէլէրի կէօրիւնիւրլէր իտի : Ապէն — Հա-
 մէտ արթըր գ նէ օ գաաար պէտպախա վէ նէ տէ
 օ գաաար մէ՛սուտ օլմատըղընա մէպնի վահ-
 տէթ սեֆասընը սիւրէմ տիյինտէն , էյլէնմէ
 Թարիպի իլէ պի գայտ վէ պի հաճէթ պու չի-
 մէնգար վէ տիլըիքեար զըյըլարտա սօլաշըպ
 տուրարադ , վէ կէլիշի կիւզէլ եէօրիլէրէք Ալ-
 պպիլին ուայըրընըն եօգուչու էթրաֆընը սօլաշան
 պիր աղաճլըք եօլունտան իլէրիլէ վարտըղտա բօր-
 թուղալ աղաճլարնտան տիքիլմիլ պիր օրմանճըք
 իչինտէ եաղ մէվսիլի իչին եաբըլմըլ պիր էվ
 կէօրտիւ . վէ օրմանճըղա եանաշտըքտա պիր կիթա-
 րա սէսի իլէ թիւրբիւ հալմարընը վէ սէտասընը ի-
 շիթաի : Տիշէհլիլերին սէսի իլէ սըֆաթը վէ նա-
 զարնտա էօյլէ մինասիլէթլէր վար տըր քի աչպլէ
 միւսթէվլի օլան ասէմի պիր վէջհիլէ ալտատա-
 մաղար : Ապէն — Համէտ “ Հուրիմ տիր պու ,, տէ-
 տի վէ եիւրէյի թըփ թըփ աթարադ գուլադ վէրտի :

Ապէնսէրաժլէրին իսիլ տէֆաթլէ թէքրարլան-
 մագտա օլտուղընը տույտուղտա գալպի տահա զիւ-
 տէ թէփրէնմէյէ պաշատը :

Թիւրբիլի շարըրան տիշէհլի Ապէնսէրաժլէրին
 վէ Օլէկրիլէրին ըէամը թարիխինի կէօթէրի պիր
 Գաստիլէան պէսթէսի թէրէննիւմ իթմէքտէ իտի :

Ապէն — Համէտ ըսթրապը տէրունինի զապթ իտէ՝
 մէյէրէք մէրսինլէք չիթի իւթիւնտէն Ֆրլայուպ
 կէնճ գարը գըզան սիւրիւսիւ օրթասընա տիւշտիւ :

Տիշէհլիլէր Ապէնսէրաժը կէօրտիւքլէրինտէ
 պաղըրչարագ գաշմաղա պաշատըլար , լրքին կիթա-
 րա տահա էլինտէ օլուպ , թիւրքիւսինէ հէնուզ
 խիթամ վէրէն Սպանեօլ՝ Ապէն Համէտի կէօր-
 տիւլիւնտէ՝ տէր աղապ “ թանըտըղըմ սէնեօր Սօր
 տըր , տէյու պաղըրարագ րէֆիլէլէրինի թէքրար
 եանընա չաղըբար :

“ Ճինլէրին մահպուպէսի , տէտի Ապէնսէրաժ , ”
 “ արապըն էօյլէն սըճաղըղընտա սլունար արամա , ”
 “ սը կիպի , հարարէթ վէ հասրէթը տէրունլէ ”
 “ սէնի արայօր ըտըմ . կիթարանըն սէսինի իշիթ . ”
 “ տիմ . վաթամըմ գահրամանլէրինին մէտհիյէսի . ”
 “ նի չըղըրըյօր ըտըն . սէտանըն կիւզէլլիյինտէն ”
 “ սէն օլտուղընը անլայաբապ Ապէն — Համէտին ”
 “ գալպինի սէնին այաղընա կէթիբտիմ սուհմալա , , ”
 “ Պէն տէ , ճէվապ վէրտի Պլանգա , սէնի ”
 “ խաթըրմա կէթիբէրէք Ապէնսէրաժլէրին պէսթէ . ”
 “ սինի չըղըրըյօր ըտըմ , սէնի կէօրէլի պէրու ”
 “ Ֆիքրիմտէ էօյլէ թէսավվուր իտէրիմ քիօ ”
 “ Օէնճի շլալիյէլէր սանա պէնգէրլէր իտի , , :

Պլանգա պու լազըրտըլարը սէօյլէր սէօյլէմէղ
 մահճուպիյէթիւնտէն անընսա ինճէ պիւր գըրմը-
 գըլըգ հասըլ օլտու :

Ապէն — Համէտ հէմն Սպանեօլըն այաղընա գա-
 բանմագ վէ Ապէնսէրաժլէրին սօնը վէ թօրնը
 օլտուղընը պի տիւրմէք տէրէճէսինէ կէլաի իսէ
 տէ , պիւր իհթիւրալ քէօշէսինտէն մէճպուր օլա-
 րագ քէնտուսինի զապթ էթտի , չիւնքիւ Արընա-
 թա իշինտէ իսմի շէօհրէթլի օլտուղընտան մլմ-
 լէքէթին վալիսինէ վէսիլէի սըգլէթ օլմամագ իշին

գօրգար , վէ Օէնճիլէրին ճէնկի հէնուզ պիթ-
միշ օլտուղունտան պու էսնատէ պիր Ապէնսէրածըն
օլ թարաֆտա պուլունմաւը Ապանեօլլարա մուհազ
դազ գօրգուլար վէրէպիլիր իտի : Ապէն - Հա-
մէտին պուրալէրինի տիւշիւնիւսի թէհլիքէյէ տիւշ-
մէք գօրգուլարնտան նէշաթ իթմէյուպ , իլլա Տօն
Րօտրիկին գըզընտան այրըլմազ մէ ճպուրիյէթի
խաթըրնա կէլտիքճէ թիթըրէր իտի :

Տօնա Պանդա՛ Աօմէղ Տըլիօրմա նաո՛ր Քօնթըն
գըզը Շիմնին վէ Սիտ աը Պիվարըն սիլիլէ-
սինտէն իլէրու կէլմէ ֆաթիլեանըն թօրնու ըսը :

Վալանս Վա Պէլ ֆաթիհինին սիլիլէսի Գաս-
տիլլ հէօքիւմ թինին նանքիօրլըզը իւղէրինէ սէ-
ֆալէթ կիրտապընա թէքէրլէնէրէք իթիպարտէն
պիլթին պիլթիննէ տիւշմիւշ օլմաղլէ , սէհըլէր ի-
լէ պու օճաղըն քիափլէն սէօյիւնմիւշ յօլտուղու
զանն օլունուր ըսը : Վաքին Արընաթանըն ալըն-
տըղը վազըթլարտա Պլանգանըն տէտէսի պուլու-
նան Պիվարլէրին շէճրէի սիլիլէսինին սօն պիր
ֆիլիսի լադապ վէ շէրէֆը իւնվանընտան զիատէ
էիկիթիլի շէօհրէթի իլէ հէրքէսին մալիւմիւ վէ
վէսիլէյի սէօհպէթի օլմիւշ տըր :

Օէնճիլէր Արընաթատան սիւրիւլտիքտէն սօղ-
րա Ֆէրախնանտ պիր չօղ Օէնճի ֆաթիլեալէրինին
վարիյէթինի Սիտ սիլիլէսինին թօրնու օլան պու
էիկիթէ հէալյէ խտէրէք Տիւզ տը Մանթա-Ֆէ
իւնվանը իլէ գատրինի թէրֆիյ էյլէտի : Աշենի
տուպա Արընաթա իշինտէ դարար վէ իսկիտան վէ
րիւշտը չաղընտա վէ ֆաթ իտուպ , եէկանէի էվլա-
տը Տօն Րօտրիկ պէր հայաթ դալմիւշ տըր քի էվ-
լի վէ Պլանգանըն բէտէրի իտի :

Տօն Րօտրիկին էհլի Տօնա թէրէզա տը Քսէ-
րէզտէն պիր չօճուք սօղուպ , իսփի՛ էպա ու էճ

տատը կիսի Տօն Քօտրիկ գօնմուշ իսէ տէ , բէ-
տէրինտէն այլրտ օլմագ իչին Տօն Գարլօ շաղ-
րըլտը :

Տօն Գարլօ կէնճլիյին էն կիւզէլ վազթընտտ
կօրտիւյիւ պէօյիւք պէօյիւք վըգուաթըրտան , վէ
հատտը ըիւշտ վէ թէմէյիգէ կէլիր կէլմէզ իւզէ-
րինէ տավէթ իթտիյի թէհլիքէլէրտէն տօլայը .
պիթթապիյ սէրթլէշիւշ օլան միզաճընա տահա
ղիատէ ալիճէնապլըգ վէրէրէք խաթըր կէօնիւլ
պագմայան պիր զաթ օլմուշ ըտը , Գօրթէզ իլէ
պէրապէր Սէքսիգօյա կիթտիյինտէ 14 եաշընա ան-
ճագ կիրմիւշ օլտուղը հալտէ , հէր պիր մուխաթա-
րայը կէօզիւնէ ալմըշ , վէ պու վըգուաթըր միւթէ-
հայիրէնին պիւթիւն տէհշէթը հալինի կէօզիւ ի-
լէ կէօրմիւշ , վէ օլ վագըթա դատար զիյըլ բէր-
ատէ զալմըշ օլան տիկէր պիր ճիհանըն սօն
հէօքիւմտարընըն ինտիրասը հալինտէ հաղըր պու-
լունմուշ ըտը : Պու աֆէթտէն 3 սէնէ սօղրա Նը-
րօրայա կէլէրէք հէնուղ լէքէտէն արի օլան պիր
շէրէֆ վէ պահատըրըղըն (1) քէհէննէ ատտըր պի
ամանը ֆէլէքլէ եէնիլիպ ալթ օլմասընը կէօրմէք
իչին Բալիա ճէնկինտէ պուլունմըշ տըր : Նէնի
պիր ճիհանըն սուրէթինտէն , հէնուղ քիմսէնին
կէշմէտիյի տէնիզլէր իչինտէն էթտիյի եօլճու-
լուղըրտան , իխթիլալթ սէյրինտէն վէ ֆէլէյին
թէլէվվիւնը միզաճընտան Տօն Գարլօնըն զուվ-
վէի խիւլեայը մէզհէպիյէ վէ տէրտէնիլիգի պիւ-
թիւն պիւթիւն կէվշէմիւշ օլտուղընտան , Գալթ-
րավանըն շվալիյէլիք թարիգինէ կիրմիւշ , վէ Տօն
Քօտրիկին ըիճալէրինի ալիյնէմէյէրէք էվէնմէք-
տէն սարֆը նագարլէ պիւթիւն վարիյէթիւնի հէմ-

(1) Պիլինի Իրանուտ . Գրանտա գրայք :

շիրէսինէ թախսիս իթմիշ իտի :

Տօն Գարթօնըն հէմշիրէսի վէ օնտան տահա կէնճ օլան Պլանդա աը Պիվար՝ փէտէրինին նուրը չէշփի վէ սէօվկիւլիւսի իտի . վէ վալիտէսի էօլմիւշ օլուպ , Լպէն Համէտ Կրրնաթայա կիւլի- յինտէ թամ 18 եաշընա կիրմէքաէ իտի : Կէօրէնին ազլընը Ֆիքրինի ալան պու աուսթէրը նիք ախթէրին պիւթիւն հիյէթինտէ պիր գուվվէի ճաղիպէ մվճուտ օլուպ , սէսի կէօնիւլ գաբըճը , բաղսը պատի սապատան տահա հաֆիֆ , վէ քէյ- ֆինէ կէօրէ , Լրմիտ կիպի , եալընըղ պաշընա կեահ պիր հինթօվ իլէ էյլէնէյէ չղար , վէկեահ , թարիսթան վէ Կալասօր օրմանլէրինտէ կէօրիւնէն բէրի զըղլարը կիպի , Լնտալուզիանըն էն սէրթ քիւհէյլանը իւստիւնտէ ուչար բար :

Լթինա , ալտանարաք Լորասիայը՝ վէ Փարիզ տախի տայիրէյի սէրայտէ ճիլվէ վէ ախլպէրլիյի իլէ հէր քէսին հայրէթինի մուճիպ օլմաղա պաշլայան Տիան աը Բուաթլիյի կէօրիւյօր զանն իտէպիլիւր իտի : Լաքին Պլանդատա Ֆրանսըղ շիրինլիյի իլէ պէրայէր Սպանեօլա մախսուս օլան ախլաղ վէ թապիաթ տախի նօզսան օլմայուպ , մէլուֆէ օլ տուղու նաղ վէ ճիլվէյի թապպի՛էսի գալպինտէ օլան գուվվէթ , սէպաթ , ճէլալէթը էֆքեար վէ էմնիյէթինէ ասլա իալէլ վիրմէղ իտի :

Լպէն Համէտ օրմանճըղ՝ն իչինէ սըչրատըղ զընտա կէնճ Սպանեօլարն շամաթալարընտան Տօն Բօտրիկ գօշուպ կէլմիշ իտի :

“ Բէտէրիմ , տէտի Պլանդա , սիղէ սէօլէ-
 ” աիլիմ Սէնեօր Սօր իշթէ պու տըր , թիւրքիւ-
 ” մի իշիթիպ վէ պէն օլտուղըմը թանըյլպ՝ քէն-
 ” աուսինէ եօլուընը կէօսաէրմիշ օլտուղըմ իչին
 ” պաղէնին իչինէ կիրտի պէնտէն մէմնուն օլմաղա , ,

Սանթա - Ֆի տուքսը վազարէթ վէ Փագաթ Սպանեօլ սաֆտէրունըըը իլէ Ապէն - Համէտէ խօշամէտի րէսմիսի իճրա իտէրէք հագգնտա ինսա - նիյէթ կէօստէրտի :

Պու միլէթտէ խարապիյէթը բուհէ վէ հագա - րէթը էֆքեարէ նշանէ օլան սօլաշըզը ըսթըհ - րահլէր , վէ եէսիրէ մախսուս հալլէր ասլա կէօ - րիւնմէդ : Քիպար իլէ քէօյլիւնիւն լիսանը , սէ - լամլամտը պիր տիր , զօմբլիմէնթօլարը , ատէթ - լէրի , էրքեան ու էտէպլէրի պիր սիազ իւզրէ տիր :

Պու միլէթին էճնէպիլէրէ կէօսթէրտիյի էմ - նիյէթ վէ վազարէթին հատոր օլմատըը կիպի , հագգընտա զատը ու չըյանէթ օլտուղու հալտէ , շիտտէթը ինթիզամը տալսի տէրէճէի լազըմէսին - տէն աշար :

Գուվվէթը դալլը դահրամանի վէ հէր խու - սուստա թէհամմիւլիւ իլէ , նուհուսէթը գատերէ թէսլիմ օլամայարաք , եա օ տըր քի օնըն հագ - դընաան կէլիր . եա օ տըր քի օնըն թահթը հէօքիլունտէ հէլլաք օլուր , Ազըլ տէնիլէն շէյ պունլարտա չօզըք եօզ իսէ տէ , ալէվկիրը իշ - թիալ օլան հէյճանը տէրունլէրի՝ թէսավվուրաթը զիհիլիյէնին ինճէլիյիտէն վէ պօլլուղընուան նէ - շաթ իտէն Ֆէրասէթ վէ վըզուֆիյէթին եէրինի թուլթար : Ապըրաը իթմէյէրէք , պիր շէյ կէօր - մէյէրէք , վէ հիչ պիր շէյ կէօրմիյէ վալիֆէ իթ - մէյէրէք , հիչ պիր շէյ օյուամայարաք , հիչ պիր շէյ էօյրէնմէյէրէք , հիչ պիր շէյ տիւշիւնիւպ պէնզէթմէյէրէք , կիւնիւնի կէչիւրէն պիր Սպան - եօլ՝ միհնէթ վէ սէֆալէթ վազթընտա միւհթաճ օլտըըը մուալէնէթ վէ իզթիզա իտէն չարէյի՝ ճէսարէթ վէ թանլիմաթընըն ճէսամէթիինտէ պու - չապիլիր : ( ) կիւնիւ Տօն Բօտրիկին սօղուըը կիւ -

նիւ օլտուղունտան , պու վահատեթը տիլալիզտե Պլանդա՝ բէտէրինէ պիր թէրթիւլլիա , եանի քիւչիւք պիր զիաֆէթ վէրիյօր ըտը :

Սանթա Վէ տուգասը Ղպէն Համատէ պոյուր էթտի կէնճ գարըլարըն օրթասարնտա օթուրսուն տէյի : Պիւթիւն պու աիշէհլիլէր էճնէպի՛նին էլ պէսէ վէ սարըղընտան էյլէնիլէր իտի : Գատիֆէտէն միհատէրլէր կէթիրտիլէր , վէ Ղպէնսերաժ Օէնճիլէրին պիչիլի իւզրէ օնլարըն իւթիւնտէրահատլըղընտա , սէր կիւլէշթի օլան վապասլարըն վէ վաթանընըն իւզէրինէ սօրկու սիվալ իթաիքլէրինատէ , հէփսինէ տէ կիւլէրէք սէօյլէյէրէք վէ ֆէրասէթլէ ճէվապ վէրիր իտի : Գատտիլեան լիսանընը փէք թէմիզ սէօյլէտիլինտէն էկէրչի “ սիզ , աիյէճէք եէրտէ աայիմա “ սէն , տէմէմիշ օլսա , Սպանեօլ տըր զանն օլունուր ըտր : Ղպէն Համատէ պու “ սէն , լուղէթինի սէօյլէ պիր հէլավէթլէ սէօյլէր իտի քի , Պլանդա ըէֆիզէլէրինատէն պիրի իլէ լազրտըր էթտիլինտէ Ղպէնսէրաժըն սուրէթը թէքէլլ իմինէ թաթպիքէն “ սէն , լուղէթինի սէօյլէյէմէտիլինտէն զալպինէ կիզլի պիր հըրս կէլիր իտի :

Նիհայէթ պիր թազըմ խըտմէտքեարլէր կէլիպ , չիգ օլաթա , նէվ պէ նէվ մէյվէ թէրքիպաթը , վէ Սալահանըն գար կիպի պէյաղ վէ սիւնկէր կիպի հաֆիֆ վէ զաֆէսքեարի շէքէրլէմէլէրինտէն կէթիրտիլէր : Իքրամտան սօղրա Պլանդայա ըիճա իթտիլէր էն մահիւր ըազգասլէրտէն տահա էյի օյնայա պիլտիլի ըազսլարտան պիրինի իճրա իթսուն , տէյի : Սպանեօլ ըէֆիզէլէրինին էմլինի եէրինէ կէթիրմէյէ մէճպուր օլտու : Ղպէն Համատէ հէր նէ գատար սիւքիւթ իտէր իտի իսէտէ , եալվարան կէօզլէրի աղզընա վէքեալէթէն արզուսընը

պէյան իտէր իտի .

Պլանդա Սպաննօլարըն օլէնճիլէրտէն էօյրէն . միշ օլտուքլարը զամպրա տէնիլէն նշանէլի բազսը իճրա իթմէյէ դարար վէրտի : Կէնճ զըզլարտան պիրի էճնէպի օյունըն հավասընը կիթարա իլէ չարմաղա պաշատըղնտա , Տօն Բօնտրիկին զըզթուլիսինի չըզարարաք ապանօլ օտունունտան չարփարալէրի դար կիպի պէյաղ բարմաղլարընա թաղտը : Աիս վէ սըրմա կիպի սաչարը ադ մէր . մէրէ պէնղէր պէյաղ կէրտանը իւղէրինէ գիւլիւֆ գիւլիւֆ օլարադ տիւշմիւշ , ալ տուտաղլէրի վէ երլարը կիպի կէօղլէրի պիլ իթթիֆադ կիւլմէք . տէ , վէ բէնկի գալլինին թէփրէնմէսինտէն տի . բիլմէքտէ օլտուղու հալտէ , նակեհան չըզըրթըմ . լը օտունլարը էօթաիւրէրէք բազսըն վէզնինի իւչ տէֆա վուրտու , վէ օյունըն հավասընա ույղուն թիւրքիւլիւ չաղըբարաք վէ սէտասընը կիթարանըն սէսինէ ույտուրարադ շիմէէք կիպի օյնամաղա պաշ . լատը :

Ա՛հ , ատըմլարընտա նիճէ նիճէ թէպէտտիւլաթ կէօրիւնիւր . հարէքեաթը պէտէնիլէսինտէնէ զարիֆլիք , նէ շիրինլիք : Գօլարընը կեահ շիտտէթլէ գալտըրըպ , կեահ հաֆիֆճէ էնտիրիւր , կեահ սէֆայը գալպինտէն մէսթ օլմուշ կիպի սը . չըբայուպ , կեահ քէտէր վէ աճը իլէ միւսթէվ . լիէ կիպի կէրի չէքիլիւր : Պաշընը չէվիւրէրէք զանն իտէրսին կէօրիւնմէզ պիրինի չաղըբըր , պիր գէվ . ճը նէվ տուտաղլէրինէ պուտէ վէրմէք իչուն մահ . ճուպիլէթլէ ալ եանաղլարընը ուղատուպ , ութա . նարաք եինէ կէրիլէ գաչար . լաքին գալպինէ թէ . սէլլի վէ սըֆաթընա տիլպէրլիք կէթիւրէրէք տէ . ֆա իլէրի գօշար : Ալիսըֆաթ վէ հէմէն ճէնկեա . վէրէ մախսուս ատըմլար աթարաք եէօրիւր վէ

Թէքրուր շոյրը չի՞նչ իւզէրինտէ ուշնաղս պաշտար .
 Առը՛ւարը , Թիւրքիւլէրն վէ կիթարանըն սէսի
 պիտպիլիքնէ քեւի էն ուշըն տըր :

Պանդանըն սէսի հաֆիֆճէ վէ ինճէ խաի
 խտտէ աղզընտուն էօյլէ Թաթը պիշ սուբէթլէ
 շար քի ինսանըն բուհընա գատար Թէսիը , վէ
 շէօլղ վէ հէյճանը անբունի Թասըիը իտէր :

Սարսիօլլարըն մուզիպար , քի սօլուղ ալմա նը
 շանլէր , քէսիլին բէրաէլէր , մրաքէնիկիլ նարս
 բաթար վէ քէսիը պէլիթլէր ի է հաթըլմը տըր ,
 տինլէլէնէ Ֆէվղ իւլ զայէ հէ՛մ ք՛ւշայիշը գալլ
 վէ հէ՛մ տաիի էնտուհը տ՛րուն հասըլ խաէր օլ
 տուղընտան , պու մուզիպա վէ պու բաղտան Ա
 պէնսէբաժըն գատէրի միսթապիլէն սուպութ գա
 բար օլտու : Սիւնքիւ քէնտու հաստա եիւբէլի
 կիպի՛ հաստա օրնայան գալլի պի է աթ իսթ
 իթմէլէ քիֆայէթ իտէր խաի :

Ախլամ Տուրօնըն սէլէսինաէն Արընաթըյա
 տ՛օնտիքէրլնսէ , Տօն Բօսլիկ Աղէն—Համէտին
 նէգաքէթլնաէն վէ ինսանիլէթինաէն մասղղօլ
 տուղունտան , Արպըն թէաճճիպէ շայան հի
 քէայէլէրի ի է Պլանգայը էյէնտիբիք իշուն
 տայիւա կէլմսինէ տայիը սէօլ վէբաիթմէլինճէ
 օնը գօյ վէբալք իսթէմտի Պունուն իւզէրինէ
 Ապէն—Համէտ հասուէն աշըրը էմէլ վէ աբղու
 լէրինէ նայիլ օլմուշ օլարապ Սանթա—Ֆէ սուղա
 սընըն սապէթիինի գապուլ իտուպ , էթէսի կիւնիւ
 նուրը շէմաէն զիտէ սէվաիլի ճանշիքեարը վէ
 ճահաթլիարընըն մքեանը օլան սէբայէ կիթան :

Պանդա աղ վապըթ իչինաէ պիը շիտաէթլն
 աշգա տիւշաիւ , վէ սէպէպի տէ հիշ պիը վաղըթ
 պու հէբարէթը աշղը սուլմաղ քէնտունէ միւմք ն
 սիզ կէօրիւնմիւշ օլտուղունտան նէլսթ իթմէտըր :

պիր իսլամը , պիր Օւէնճիյի , նամալիւմ պիր ատէ-
 մի սէվմէք էօյլէ ատէթտէն խարիճ կէօրիւնիւր իտի
 քի , տամարարընա իշլէմէյէ պաշլամըշ օան ի-
 լէթին տէֆի՝ իշուն հիշ պիր թէսպիր վէ իհ-
 թիաթ գուլանուար , լաքին զըհուր իտէն խասա-
 րաթընը կէօրաիյի տնսէ ասըլ Սպանիօյ կիպի
 պու իլլէթի չէքիլէ գաթլանոր . սօզրատան կէլէ-
 ճէք տէրա վէ պէլիլէլէրի կէօրմէքտէ օլտուղը
 հալտէ , նէ աիւշէճէյի կիլտապ զըլըսընտան կէ-
 րիյէ չէքիլլէյիպ , նէ տախի գալպի իլէ ուզուն
 ուղասիյէ իսթիշարէ իթմէյէլէք քէնտուլիյիտէն
 տէր իտի :

“ Ըպէն—Համէտ խրիսթիյան օլտուղը վէ պէնի ”
 “ սէվտիյի հալտէ քէնտու իլէ պէրասպէր տիւնհալ ”
 “ նըն ուճընա գատար կիտէրիմ ” : Ըպէն—Հա-
 մէտ տախի քէնտու թարաֆընտան գարը կէլինմէզ
 պիր շիտտէթը աշգըն պիւթիւն գուվվէթինի տու-
 յուպ , արթըզ եալընըզ Պլանդանըն ուղուրընա
 եաշարըալ :

Իսթէտիյի վըզուֆ վէ մալիւմաթը քէսպ իթ-
 մէյէ սուհուլէթի վարըաը իսէ տէ , կրընաթայա
 միւսթադիլ սէպէպը զիտէթի օլան նիյէթլէրինի
 արթըզ պիր թէրաֆ իթմըլ իտի . շիւնքիւ աշգը
 զայ էսինաէն մասա սայիր հէր պիր խըսուս զայլէ-
 սի կէօգիւնէ կէօրիւնմիյիպ մահվ օլմուշ ըտը .
 մահպա իսթէտիյի թահպիպաթ հալը հապըրէսինտէ
 թէպէստիլաթ վըգուինէ սէպէպ օլմասըն իշուն
 գօրգար ըալ , հիշ պիր շէյ իսթէմէզ վէ հիշ
 պիր շէյ աղնամայա արգուլէմիյիպ խօտ պէ խօտ
 տէր իտի : “ Պանդա իսլամ օ տուղը վէ պէնի ”
 “ սէլտիյի հալտէ , սօն նէֆէսիմէ գատար աշգ . ”
 “ լէ քէնտուլիյի թարընըրըմ ” :

Ըպէն—Համէտ վէ Պլանդա պու վէճիլէ նի

յէթ լէրինի գալժիէն գուրմուշ օլտուքլարընտան ,
էֆքեարլէրինի պիր պիրլէրինէ աշմաղա մինասիպ
պիր վազըթ պէք էր էր իտի :

( ) վազըթ սէնէնին էն տիջֆէրի՛՛՛ կիւնլէրի
օլտուգունտան , Սանթա—Ֆէ տուգանըն գըզք Ե-
պէնսէրածա տէ՛՛՛նիպ , “ Չանն իտէրսէմ ” տէ-
” տի , Ելճամպայը տաճա կէօրմէ միշին , ազգըն-
” տան չըղան պազը լազըրտըլարա պագարաք մէ-
” մուլ իտէրիմ քի Ֆամիլիան ան ասըլ կորը-
” նաթալը տըր , սէնին էսկի փատիշաճ լէրինին ”
” սէրայընը սէյր իթմէք իսթէրմիլին , իճթիմալ ”
” տըր մաճգուզ օլաճաքսըն . վէ պէն քէնտիմպու ”
” ախշամ սանա գլաղուզըք իթմէյէ արզիւլէրիմ . ”

Եպէն—Չառատ բէյդամպէր իւզէրինէ եէմին իթ-
տի քի քէնտու հազգնտա Տիչ պիր վազըթ պուն-
տան սէֆալը կէզիմէք օլամաղ : Ելճամպայա
ղիարէթէ կիտիլէճէք վազըթ կէլտիլնտէ , Տօն
Տօարկին գըզք դարաճա կիպի գայալըքլարը թըր-
մալամաղա ալըշլըն պէյազ պիր էշլին աթա պինտի
Եպէն—Չառատ տախի պիր Ենտալու աթըն իւզէ-
րինէ պինտիչ , վէ օսմանլը պիշիմիտէ տիւզէնտիչ
օլարապ բէֆիպէի ճէլիլէսի օլան Սպանեօլա ըի-
ֆաղաթ իտէր իտի :

Ճիլանպախա Չէնճի տիզլին էթտիլի վազըթ
ալ հարմանիսի արգասընտա դասարըր , օւճընտան
էյրիլիչ գըճճը իիքսէք էյէր իւտօխտէ էօթէր ,
վէ սարըղընրն սօրգուճը բուզկիալտէն էօթէյէ պէ-
րիլէ սալանրը ըտը : Ղէշտիղինի Տէր քէս կէօ-
րիւպ վէ Տիւնը էնսամնտան քէյֆ էնիպ տէր իտի .
Իսլամ պիր պէյ աի՛ր պու քի Պլանգանըն Տիւմէթը
Տէտայէթի իէ իւիսթիան օլաճազ տըր :

Եվժէլա , հալա պիր մէճնուր խանէտանըն իսմի
իլէ միւսէմմա օլուպ Ելճամպանըն տըշարղը տա-

յիբեանն ըրդարան պնդեալ թուժարսք ի էրի վարաշարք . պատէհա պնդ գարս աղսճրք օրնանրնտան կէշէրէք պիր չեօյնյէ , վէ օրատան տախն պիր գաշ տաղիլէ զարՖնտա Պօսպաիլին սերայրննն իչ թարաՖչ տայրէսի էօնիւնէ վասրլ օլտուշար : Անանարնտան չեվրէլէր ի է պէսլէնմիշ վէ իւթիւնտէն քիւնքիւրէէր ի է աիւղէնմիշ պիր տուվարտա պիր գարը կէօբաիւէր քի Շէրիաթ Պարբար (Ա) թէտիլէ օլտնուր բոր : Պա ի ք գարբտան կէշէրէք , վէ եիւքսէք աիվարէր ի է նըսֆէն երզըլմիշ խարապաթ իշինտէն երլան գավի միւմթէթ օլտն պիր տար եօլտան իլէրէլէրէք օ վազըթ Շարօ—Պէնին կախաշրմաք իւղէրէ օլտըղջ սէլայրն եանշտէ Ալմիպէրին մէյտանընա տախնլ օլուպ , օրատան տախի շմալ լթարաՖնա տէօնէրէք աիւղէնաիլ , վէ վաղթրն զարպը տէս աինտէն միւշրիՖչ խարապ օլտն պիր աիվարրն է թէյինտէ վաղ . յ վէբան պիր հավ իտէ տուբտուշար : Ապէն—Համա հաՖիֆճէ հէրէ սլըբայարսք էլինն Պանայս վէբաի աթննտան էնիին տէյն : Աշիլի օթ իշինտէ կիղէնմիշ օլտն պիր մուաթթալ գաք . յ խրատթ քիաշար վուբուպ աշտրքարնտա , Ահամպրանըն պիւթիւն կիղլի հէրլէրի վէ օտաճլքլէրի կէօլիւնտիւ :

Ապէնտէբաժըն գալլի՝ վաթանընտա կէօրաիլիւ մէսրուրիլէթ վէ տույաըղջ քէտէրլէր ի է պիրլէշէն գուվվէի ճաղիպէի աշգտան զապթ օլմուշ օլտուղունտան , պիշալէ գըմըլտանմալարաք տէրին սլւքիլթ վէ հայրէթլէ կէօլէրինի պու ճին էր մէքեանը իւղէրինն տօշաշարըրը , վէ լիսլը սուրէթի արապ մասալարընտա օլուհան սէբայլէլաէն պի

րինին էշխինաէ պուլունույօր զանն իտէր իտի •
 Ապէն — Համէա հէր թարսֆուան , հաֆիֆ սուբէթ
 լէ հափըմըզ գաարիա ար , քէնար էրի փօրթու
 կալ վէ լիմնն վէ սայիր էշաւը շիքիւֆէդար ի է
 զիլնէթիկիր վէ պէյալ մէրէրէր ի է հափումըզ սու
 եօլարը , պունարար , թէնհա հալ է էր կէօրիւր ,
 վէ աիվանհանէ էրին հիւքսէք գուպպէլէրի իշին
 տէն սօանդարճար վէ հայիրէ սաղը զիհն օլաճար
 սայիր հալէր թամաշա իտէր , վէ էսկի պէման իշի օ
 լարայ պիր թաղըմէյի վէ քիւշիւք քէմր ըլէր իլլի
 լէսինի գաշարբան աիրէքլէրին արաեէր էրին տէն մա
 վիի փաղը ասիւման նաղարը աիդ գաթընը տալէ թ
 իյլէր իտի • Արապի նաղըշար ի է տօնանմըզ տի
 վարլէր , ուղսգանն պաղըլարդտա , հարէմ իքսէ
 ճանը սղըլանն սահիպէի քէյֆ ճարիէնին սուղէն
 սաղը ակաթի օլան շարդ գումաշ էրինէ պէնդէր էր
 իտի • Ֆէրայիղը էօմիւ ունուսուպ , զէֆլ վէ սէ
 ֆայտ սաշան Օէնճի փասիշահ լէրինին իղառ թիտա
 հը էսրարլէրի վէ աշղ վէ մուհարպէթին տայիրէի
 խաֆչէսի մաղամուսա պուլունան պու պինայը հիւշ
 րիւպա իշինաէ զանն իտէրսին քի սիֆահաթ , աի
 յանէթ վէ ճէնիէ տայիր պիր շէյ նէֆէս ալըր
 վէրիւր իտի Արանիօլ վէ Օէնճի պիր գաշ տա
 ցիւէ հայրէթ վէ սիքնթաէ գաշարբանն սօնղրա
 սասանէթը մաղիէ վէ ակօլէթը միւնդրէղիէնին
 մսկէնի օան պու սէրայը աիլիւշայէ կիրէրէք ,
 վէ սէրին սուլարըն վէ ըթրընազ շիշէք էրին ի
 շին տէն կէշէրէք , էվվէլա Վէղուդար էրին սաշա
 սընը սօաշարբանն սօրքս Արսան էրին Հավ իտի
 նէ (1) սասիլ օլունար : Հէր պիր առըմուսա Ապէն —
 Համէաին ըսթըրապ վէ սըղլէթը գապի արթաք

(1) La cour des Lions

տա օյտուղընս մէսնի Պլանդայա տէօնիւ պ տէտի .
 " Բու հիւի էկէր շի ֆէրաճ վէ ս' Փա իլ է աօրուու . "
 " մասարտըն , շու մասալէրին հիքիսլէսինի աճապ "
 " նէ աճը վէ քէտէր իլէ սանա , քի Սպանիօսըն "
 " սօրմաղա մէճպուր օյաճաղղարմ , աճ , պու մա . "
 " հալէր սաաակթ վէ իպպալ մէքիանը օլմաք ի . "
 " շին եաիլըմըշ տրր , վէ պէն . . . . . "

Լպէն— Համէա Պօսպարիւին խուրտէրէտմ թաշ
 լէր իլէ իշէնմիշ իամինի կէօրտիւքտէ պաղըբար .
 " Աա , Բատիշահրմ . նէրտէսին սէն , նէ՞ օլ . "
 " տուն . վէրան վէ խարապ օլմուշ օլան շու Ալ . "
 " համպրանըն հանիլը թարաֆընտա պուլայրմ "
 " սէնի . , ,

Տէլի գանը Օէնճինին կէօլէրի սատաղաթ
 վէ շէրէֆ կէօղ եաշը իլէ տօլմաղա պաշլատը :

Պլանդա տէօնիւպ " Սէնին էսիի էֆէնտիլէ . ,
 " րին , եախօտ տաճա աօղըուսու , բէտէրլէրի . ,
 " նին բատիշահրը նանքէօր բուշար , տէտի :
 " Վ աղիֆէ մի օլուսուր , թէքրարլատը Լպէն .
 " սէրաժ , հէթիշիւր քի ֆէլաքէթ կիրատաղընա
 " տիւշաիլէ՛ր . , ,

Պու լաղըբարլարը սէօյլէր սէօյլէմշ Պլանդա
 Լպէնտէրաժը պիր օտայա կէօթիւրտիւ քի գանն ի .
 տէրսին Սուհասպլէթ խպ տէթհանէսինին պաշ
 միհրապը մաճա ի խտի Պու թէնճա մաճալտէ
 կէօրիսնէն ֆէրաճլաք վէ շիօրինլիյին մանտէտի պու .
 լուսմաղ ըտը : Պիւթիւն գուպլէ մաժիիփաղ վէ
 ղէրըը սաֆ իլէ նաղըշլանմըշ օլուպ , գաֆէս կի .
 պի օյուլմուշ աբապի նաղըշլարըն տէլիք էրինտէն
 բէրթէվը աֆիթապ շիշէք տիլիէրի աբա էրինտէն
 կէշէր կիպի աքու խտէր , վէ պու մաճալին օլթա .
 սընտա օլան շաարէվանտէն ֆըշլըրան սուլար շիյ
 կիպի թէքրար տիւշէրէք աղ մէրմէր հավըզըն ի .

չինէ թօփլանըրըւր ըտը :

Սանթա—Պի տուղանըն դրզը , “ Բպէն—Հա-
 ” մէտ տէտի , էյի պաղ շու շատրէվանէ , Բպէն ”
 ” սէրած լէրին շերքին քէլէլէրի օրատա աիւշ ”
 ” միւշէր աիւր . Պօսպուի ին շիւփՏէ էրի ուզուր ”
 ” նա ֆէտայր ճան իտէն պիշարէ լէրին գանա ”
 ” րրնըն լէսէսի Տէնուղ մէրմէրին իւզէրինտէ ”
 ” աիւր . տի ֆէրիպանէ հարէքէթլէքէ շափուք ի ”
 ” նանըր սիէհՏիւլէրի պաշտան շղարան ստէմլէ ”
 ” րէ սիղին մէմլէքէթտէ իշթէ պէօյլէ մուալէլէ ”
 ” օլունուր ,, :

Բպէն—Համէտ արթըրգ հիշ պիւր շէյ տիլնէմը
 իտի . եէրէ դարանարաք , ուպուտիյէթ վէ հէօր-
 մէթլէ էճատարնըն գանարը իղինի էօփէր իտի .
 այաղա գալլաըղընտա պաղըրաը . “ Են Պլանդա ,
 ” Բպէնսէրածա մախոուս սէպաթ վէ սատաղաթ ,
 ” վէ շէօլղը տէրունլէ սէնի սէվմէք իւզրէ , շու
 ” շովալիյէլէրին գանը իւզէրինէ շարթ վէ եէմին
 ” իտէրիմ ,, :

Պլանդա շերին էլլէրինի պիւր պիւրինէ կէթիւրէ-
 րէք վէ կէօլլէրինի կէօյէ գալլըրարաղ ճէվապ
 վէրաի . “ Պէնի սէվի՛յօրսըն էօյէ իսէ . լաքին
 ” հիշ տիւշիւնն զմիսին քի սէն պիւր իսլամ ,
 ” օլէնճի վէ պիւր տիւշլէնսին , վէ պէն իսրիս-
 ” թիան վէ Սպանիօլըմ ,, :

“ Են հազրէթը բէյլանլէր , սէտի Բպէն—
 ” Համէտ , էթտիլիմ ահատ վէ եէմինլէրիմէ սէն
 ” շահիա օլ ,, :

Պլանդա թէքրարայարաք , “ Պէնիմ Բլասը-
 ” մա տիւշլէն օլան սատէմին եէմինլէրինէ նասըլ
 ” ինանապիլիւրիմ . սէնի սէվալիլիմ պիլի՛յօրմըսըն .
 ” պունը քիմտէն թաստիպ իթտին քի պէնիմ իլէ
 ” աշգ իւզէրինէ սէօյլէշիյօրսըն ,, :

Ապէն—Համէտ շխտտէթը հայրէթ վէ շէֆթէկի
իլէ “ Կէրչի , տէտի , սէնին ինտինտէ ետորրով ”
“ պէն . պէնի քէնտու շլալէնին իթմէյէ թէ . ”
“ նէղղիւլ իթմէ տին . . . ”

“ Մօ՛ր , տէտի Պլանդա , բիտքիարլըք խսթէ . ”
“ մէղ պուրտա , սէնի սէվտիլմի պաղլըմուան ”
“ աղնատըն . սէնին իւթիւնէ հատտէն աշըրը ”
“ շըլարըրյօրըմ . խրիսթիյան օ՛լ , վէ հիչ պիր ”
“ շէյ դատիր օլտանյաճաք պէնի սէնտէն այ՛ր . ”
“ մաղա , լաքին Սանթա—Ֆէ տուդանըն գրղը ”
“ պէօյլէ սէլպէսթճէ սէօյլէտիյինտէն տէ աղ ”
“ նամա ըսըն քի քէնտու գապիինին սահիպէսի ”
“ օլուպ . քէնտուսինի դապթ իտէպիլէճէք տիր , ”
“ վէ հիչ պիր վաղըթ պիր խշիսթիյան տիւլմ . ”
“ նինին սնչն իւղէրինտէ հէօքիւ օ մալաճաքարր . . . ”

Ապէն—Համէտ հայրէթ վէ հէրարէթը աշղլէ
Պլանդանըն էլլէրինի թութարաք պաշընս վէ սօղ
րա էիւրէյինին իւթիւնէ գօյուպ , տէտի , “ Ալ . ”
“ լահ գաւորը մնթ աղ տըր , վէ Ապէն—Հա . ”
“ մէտ մտուտ , եա՛ Մուհամմէտ , լութֆուէն իլէ . ”
“ շու խրիսթիյան սէնին շէ՛րը միւսարէքիինի թա . ”
“ նըսըն , վէ հիչ պիր շէյ դատիր օ ալալա . ”
“ ճաք . . . . . Ալահա գարը քիւֆիւր տիր էթ . ”
“ աիյին , տշարը շղալըմ , տէտի Պլանդա . ”

Օէնճիինին գօլունա տայանարաք Օն իքի Արս
լան էր շէօլմէսինէ . . . եանաշարար . Ա համպրա
նըն հավլ ի էրինտէն պիրի տախի պէօյլէ թէս
միյէ օունուր :

“ Է՛ճնէ՛պի , տէտի տաֆաիբուն Սպանեօլ , . . ”
“ հարմանինի , սարըղընը , վէ սիլահ շարընշ . ”
“ կէօրտիւքճէ , վէ պիր պիրիպիլէ օլան աշղ վէ . . . ”

( ) La fontaine des Douze Lions

" աղապարտութիւնս միւլահաղա ի թոխիքճէ , Փաղիբի "
 " Ալֆայիմա իլէ պու մուս'թթալ մուհալտէ "
 " կէզինմիշ օլան տիւլպէր Ապէնաէրամըն կէօլ "
 " կէսինի կէօրմէրատէյիմ վանն իտէյօրըմ' շու "
 " չէօշմէնին մէրմէրի իւղէրինատէ օյուլմուշ օլան "
 " եաղընըն մանասընը վէր պանաս , :
 Ապէն—Համէտ աթի իւզգիբը սաթրէրի օգու
 տու : (1)

" Ինծիւր իլէ տօնանմըշ օյուպ , պաղմէսինատ կէզինէն "
 " տիւլպէր շահառտէ հանըմ ծնուն կիւղէլլիյինի էօյէ ԻՓ-շ
 " բաթլէ արթըրըր . . . . .

Նաղընըն զըթուրը պօղուլմուշ ըտը :

" Պու եաղը սէնին իչուն եաղըլմըշ աըր , տէաի
 " Ապէն—Համէտ . Սուլդանը մուհիպպէ , սէն
 " պուրստա պուլունտուղուն իչին շու սէրայլէր շիմ
 " տիբի հալը խարապիյէթլէրինատէ տահակիւղէլ
 " տիբ , նէ թէքիմ եէնի եափըլարքլարը վապըթ :
 " Եօսունուն չօղլուղունտան սուլարը տէօնիւշ
 " օլան շու չէօշմէնին շըզըրթըմընը տիյնէ ' ,
 " նըսֆէն տիւշմիւշ օլան շու քէմէրլէրին արա
 " սընտան կէօրիւնէն պաղչէլէրէ պադ , սէյր էթ
 " շու տիվանհանէլէրին էօթէսինատէն զըթուպ ի
 " տէն աֆիթասըլ միւնէվիլէրի , ախ , սէնին իլէ
 " պուրալէրտէ կէզինմէք նիճէ' թաթլը աըր .
 " հէր պիր քէլամըն , տիւյիւն կիւլլէրի կիպի ,
 " պու թէնհա եէրլէրի կիւղէլլ զօպուլար իլէ
 " տօլաուրույօր , թէլէֆֆիւղինատէ բէտէրլէրիմին
 " լիսանընտան պիր դաչ լազըրտըլը տուլար

(1) Պու եաղը տայիր պիր դաչ եաղըրըր իլէ հէնուղ մէվ
 ճոււտ տըր . պէյանէ հաճէթ օլմատըլը իւզգէ Ալմամբարանըն
 հիքիսյէի բէամը սուրէթինի ասըլ եէրինատէ գալէմէ պըրըմ :

“ դրմտա , հասըլ օլան նիւզէթ վէ ֆէրահը ”
 “ գալպիովին հատտը վար մը աճապ , շու մէրմէր ”
 “ լէրին իւսթիւնտէ ֆըստանընըն կալընըլ ”
 “ զըփըրտանմասընտան թիթիթէյօթըմ . հալա ”
 “ ըթըրնաք քեահօքիւլլէրինէ տօղանտըղընտան ”
 “ պուխուր իլէ տօլմուշտըր : Ալաթանըմըն ճինի ”
 “ կիպի , սէն պու երղընթըլարն իշինտէ աիլ - ”
 “ պէր սին . լաքին Ապէն - Համէտ սէնին գալ - ”
 “ պինի ասլա տէյիշիլմէյէճէք սուրէթիլէ գալ - ”
 “ վիլէթմէյէ վէ քէնտուսինէ պէնտ իթմէյէ ու - ”
 “ միտ իտէպիլիբ մի . սէնին կանընտա քիմ ”
 “ տիր օ , բէտէրի իլէ տաղլարը կէզմիշ , եա - ”
 “ պանըն իլաճա միւթէալլիք օթլարընը թա - ”
 “ նըր . . . հէյ վահ , պու օթլարըն իշինտէ ”
 “ պիր տանէ պիլէ եօք քի Ապէն - Համէտին եիւ - ”
 “ բէյինտէ աշտըղըն կարայը գաբատապիլին : ”
 Միլահ գուշանմըլ , լաքին շըվալիյէ տէյիլ տիր :
 Պաշգա վազըթ քէնտու քէնտումէ տէր իտիմ : Գաւ
 յանըն չուքուրընտա ույույան սու կանընտա պիւ
 թիւն տէրեա շամաթա վէ իրուշ իլէ ալթիւսթ
 օլմարտա օլտուղը հալտէ բահաթ վէ սուս տու
 բուր : ” Հէյ Ապէն - Համէտ , սուլղանըն սէրա ”
 “ յը վէլլէլէ վէ ինսան տաղլարը իլէ հէրճ ու - ”
 “ մէրճ օլտուղը հալտէ , գայանըն չուքուրընտա ”
 “ օլան սու կիպի , սէն ճիհանըն պիր քէօշէի ”
 “ վահտէթը մէճհուլէսինտէ սիւքիւթ վէ սիւ - ”
 “ քիւնէթիլէ կաշայաճաքսըն , էվիլէթ կէնճ խը - ”
 “ բիստիյան , պէօյլէ տէր իտիմ քէնտի քէնտու - ”
 “ մէ , լաքին սէն պանա էօյրէթաին քի ֆուր - ”
 “ թընա գայանըն չուքուրընտա օլան պիր տամ - ”
 լա սույը տախի բահաթ պրաքմազ : ”

Պլանգա քէնտուսինէ նէվթարը օլան պու քէլամ
 լէրի հայրէթիլէ ախնէր իտի . չիւնքի օնլարըն

սուրէթը ըսթըլլահը շարդիյէսի աշօք վէ իւֆ-
 թատէսիլէ քէշթ ու կիւզար իթտիյի պու ճին-
 լէր մէքեանընա ույղուն կէլիը իտի : Աշօ-
 հէր թարաֆտան Պլանդանըն գալլինէ կի-
 րիպ ճոշմաքտա օլտուղընտան , տիղէրինին տիթ-
 րէտիյինի սույարաք գուվիլէթլէ Ապէն—Համէտին
 գօլընա տայանմաք մէճպուրիյէթինտէ պուլունուր
 ըտը . Օէնճի սախի նաղիք եիւքիւնի գալլիէն
 պալըրարաք վէ եէօրիւյէրէք պիթէքէրրիւր տէր
 իտի . Ահ , նիչին պիր մալտար վէ շէօհրէթշիար
 Ապէնսէրաթ օլմայարտըմ : “ ( ) վաղըթ սէնտէն ”
 “ օլ գատար խօշնութ օլամաղ ըտըմ , տէտի ”
 “ Պլանդա , զիրա տահա զիյատէ ախ ու վախ ի- ”
 “ չինտէ օլմամ լաղըմ կէլիը իտի . իթիպարսըղ ”
 “ գալ , վէ պէնիմ իչին եաշա . յօք վաղըթ ”
 “ շէօհրէթը նամ սահիպի օլան շվալիյէ ատ վէ ”
 “ շան ուղուրընա աշօ վէ աչադասընը ունուտուր : ”
 “ ( ) թարաֆտան եանա հէլէ էօյլէ գօրղա ”
 “ ճաք թէհլիքէն օլմաղ ըտը թէքրարլատը Ա- ”
 “ պէն—Համէտ հիտտէթ իլէ , , ”
 “ Լօյլէ իսէ պիր Ապէնսէրաթ օլսա ըտըն , , ”
 “ նանըլ սէվէր իտին պէնի ” :
 “ Հաշմէթ վէ շէօհրէթտէն զիտտէ սէվէր ”
 “ իտիմ իսէ տէ , նամուտումա թէրճիհ իթ- ”
 “ մէղ իտիմ սէնի : ”

Աշօք վէ մաշուպէ պու վէչիլէ պիւթին
 Ալհամպրանըն հէր թարաֆընը սօլաշմըշ վէ սէյր
 իթմիշ օլտուքըրը հալտէ , կիւնէշ տախի պուր-
 ճը ուֆուդտան զրուպ իթմիշ իտի :

Ապէն—Համէտին խաթրընա նիճէ նիճէ թէ-
 ֆիքքիւրլէր հասըլ օլարաք ճիվէլան իտէր ի-
 տի : Լօթէտէ սուլլան սօլտքլուքըրտան քէնաու
 ալթընա եապըլան պուխուրըրըն թիւթիւնինի ալըր :

պէրիտէ շու խափլէթոտէ շարդըն պիւթիւնն ախւ
զէնլէրի իլէ տիւզէնիւյ տօնանըր ըտը , վէ էն
տամը շիւրին աէլի գանլը Օլէնճիյէ պու թափսի
լաթը հիքեայէ խոէն՝ Պլանդա կիպի շայանը
իպատէթ պիր տիշէհլի , խոի քի կէօղիւնիւն
նուրընտան զիյտտէ սէվէր խոի օնր :

Այ կիթտիքճէ եիւքսէլէրէք մահիթապը Աւ
համպրանըն մուսթթալ տիվանհանէլէրինէ վէ
վէլան հավլիլէրինէ վուրտուքտտ , աղ շէօլէլէ
րինտէն հավանըն իչինտէ ետիբըրըշ կիպի օլան
պիր պինա թանթէլաը՝ սուֆալէրին քէմէրլէրի՝
Փըշղըրան սուլարըն վէ պատի սապատան սալա
նան ֆիտանլէրին կիտէր կէլիւր կէօղիլէրի՝ կիւ
լիսթանը Ֆէրահ Ֆէշան եէշիլիլէրին վէ
սալալէրին աիվարլէրի իւզէրինտէ նաղըշ օլու
նուր , վէ խաբապ օլմուշ պիր ճամինին դուպ
պէլէրի օրթասընտան եարըպ եիւքսէլիւշ օլան
սէրվի աղաճընըն իսթիւնտէ անտէլպը աիլ
Ֆէրիպ էօթէր վէ Ֆիղանլէրի աքսը սէտասընտան
թէքըրանըր ըտը . Ապէն—Համէտ մահիթապտա
Պլանդանըն իամինի Տէօ Մէօր Սալասընըն մէր
մէրի իւզէրինէ եազտը , վէ պու սէրայը սէրա
յիբտէ սէյեահըն պիլիպ չըղարմաք իսթէյէճէյի
էսրարաթէ պիր սէ քէնտուսի արթըրմըշ օլ
սուն իչուն , մահպուպէի մահքէյքէրինին նա
մընը հըուֆաթթը արապիյէ իլէ չըղտը :

“ Մօր , աէտի Պլանդա , պու մահալէր ինսանա՝ ”
 “ տայանըլմնպ աճըլար կէթիլիյօրլար , կիտէլիմ՝ ”
 “ արթըք պուրալարտան , միւտտէթը էօմբիւմտէ ”
 “ հալիլին նէրէյէ վարաճաղը դավվիէն զարար ”
 “ կիր օլտու . պու լաղրտըլէրիմի էյի սաղլա ”
 “ խաթըրնտա . իսլամիյէթտէ զալտըղըն հալտէ ”
 “ մահըուզէի մլյուսէն , վէ իրիսթիյան օլտուղուն ”

” Հալտե գէվճէի մէսուտէն իմ ” :

Եպէն—Համէտ ճէվտոյ վէրտի :

” Խրիսթիան գալտրղոն հալտէ , եսսըրը ”

” սիսհ տիթէրին , խրսթիյէթի գապուլ էթ . ”

” տիյին հալտէ , գէվճը միւշէրրէֆինիմ ” :

Վէ պու ալիսըֆաթ մահպուպլէր պու մուխա-
թարալը սէրայտէն տըշարը չղտըլար :

Պլանդանըն հարարէթը աշղը կիւն պէ կիւն
սիւրաթլէ ալէվլէնիպ , Եպէն—Համէտին աշղը
քէզալիք օլ վէջճիլէ արթար :

Օէնճի քէնուու պաշընա քէնուուսինի սէվտիր-
միշ , վէ գալլինտէ ճէվէլան խտէն էֆքեարը հիջ
պիր վէսիլէի էճնէպիյէ թէվասսիլթի իլէ տույ-
մամըշ օլտուղունա օլ գատար շաղ վէ մէսրուր
ըտը քի սըրըր նէսլինի Սանթա Ֆէ տուղանըն
ղըղընա տույուրմասը : Պիր նամը նամիլ ճէլիլէ
սահիպի օլտուղընը , Պլանդանն քէնուու իլէ էվ-
լէնմէյէ բաղիէ օլաճաղը կիւնիւ զահիրէ չղար-
մայը Եպէնսէրաթ պիր գէվզը նաղիք տատ խտէր
իտի : Լաքին նակէհան թուոնուսա ալտէթի լաղմ
կէլտի . Ղերա վալլտէսի չարէսիղ պիր խասթէլիյէ
տուչար օլտուղունասն , տիւնեասընը թէրք իթ-
մէզտէն էվլատընը տէր աղօշ իթմէք վէ տուասնը
վիրմէք իսթէմիշ խտի :

Եպէն—Համէտ Պլանդանըն սէրայընա վարուպ ”

” Սուլզան , աէաի , վալլտէմ էօլիւմին սօն ”

” ստաթընա իէթիշմիշ օլտուղունասան , կէօղլէ . ”

” ըինի պէն գարատայըմ տէյի պէնի իսթէմիշ . ”

” պանա օլան մուհապպէթինտէ գազի տուրա . ”

” ճաք մը սըն :

Պլանդա ստրարըպ սօլարաք , ” նէ , պէնի ”

” պրաղըպ կիտիլ յօր մըսըն , պիր տահա սէնի ”

” կէօրէպիլէճէք միյիմ ” :

” Կէ՛լ , տէտի Լպէն— Համէտ , սէնտէն պիր , ”
 “ եէմին իսթէրիմ , վէ պիլ մուգապէլէ պէն տէ , ”
 “ էօյլէ պիր եէմին ալաճաղըմ քի հէօքմիւ էօ , ”
 “ լիսիմ իլէ Ֆէսիս օլաճաք տըր , ” :

Իքիսի տէ տըշարը չըզարաք . գաթէն Օլէնճիլէրէ մախսուս օլան պիր դասլրիսթանէ կիթտիլէր , էօթէտէ պերիսէ հէնուզ քիւշիւք մէզար տիրէքլէրի կէօրիւնիւր իտի քի էթրաֆլէրինտէ մուգաստէմա սարըզ ըէսիլ օյուլմուշ իքէն , սօղրուտան խրիսթիյանլար վաքթնտա դալէմքէար մարիֆէթիլէ հաչա տէյիշիլմիշ իտի : Լպէն— Համէտ Պլանդալը պու տիրէքլէրին եանընա կէթիրէրէք “ Պլան , ”
 “ դա , տէտի , էպա ու էճտաարմ պուրատա , ”
 “ ույույօրլար . օնլարըն պազիէյի թէնլէրի իւ , ”
 “ գէրինէ անա վէ ահա իտէրիմ քի տիլանը , ”
 “ հազզ հազիմը մութըք հուզուրընա չըզաճա . ”
 “ զըմ կիւնէ գատար սէնի սէվէճէյիմ . դալ . ”
 “ պիլի սէնտէն պաշպա հիշ պիր տիշէհիլէ , ”
 “ սունմամաղա , բէյղամպէրը միւհթէրէմիլիկին , ”
 “ շէ՛րը միւպարիքէսինի դասլուլ էթտիյինտէ , ”
 “ սէնին իլէ էվլէնմէյէ սէօլ վէրիբիմ . վէ , ”
 “ սէօղիւնտէ գավվի տուրուպ տուրմատըղընը , ”
 “ վէ պուլունտուղըն եանլըշ եօլտան կէրի տէօն . ”
 “ մէք իսթէյիպ իսթէմտիղինի անլամաք իչուն , ”
 “ հէր սէնէ պու վազըթ Արըրնաթայա կէ . ”
 “ էճէյիմ : ” :

“ Պէնտէ , տէտի Պլանդա կէօլ եաշը տէօ . ”
 “ քէրէք , հէր սէնէ սէնի պէքլէյէճէյիմ , ”
 “ էթտիլիմ եէմինի սօն նէֆէսիմէ գատար , ”
 “ պօզմայաճաղըմ , վէ սէնին մահպուպէնտէն , ”
 “ տահա դուվվէթլի վէ գատըրը ալլըթըք , ”
 “ օլան խրիսթիյանլէրին Լլաճը իմանա կէրմիլ . ”
 “ դալպինէ մէրհամէթ կիրտիլի վազըթ սէնինլէ ” :

“ Էվլէնէճէյիմ ” :

Ապէն — Համէտ եօլա չըզար , վէ ճէննահը ըուզ-
քեար իլէ Աֆրիգա գըյըլարընա ուչարաք վալի .
աիսինի հէնուղ էօլմիւշ պուլուր , աղլար , սըզլար
նաշընը դուճաղար : Այլար կէչէր , Ապէնտէրաթ
կեսահ Գարթաթ երզընթըլարը իչինտէ սէրսէրի
կէզէր , վէ կեսահ Աէն — ուինին մեզարընըն իւ-
զէրինէ օթուրարաք Կըրնաթայա կիտէճէյի կիւնիւ
չաղըրըր : ‘Նիհայէթ պու եէվմը մէ’սուտ կէլիբ ,
եէթիշիբ . Ապէն — Համէտ պիբ կէմիյէ պինէրէք
սաշ թարաֆընը Մալակա սէմթինէ չէվիբտիբ :
Սարնիանըն իլք տաղ պուրունլարընը կէօրտիւյիւնտէ
հասըլ օլան քիւշայիշը գալպ , վէ գօրգու իլէ
պէրասէր Ֆէրահը աէրունինին թարիֆի միւմֆին
մի աիբ : Պլանդա պու գըյըլարտա պէքլէյօրմը
աճապ . եսպանտա շուրմա աղաճընըն աիպինտէ
պիբ տիւզիւյէ աշղը շէտիտ իլէ քէնտուսինէ
թափընմըշ օլան Ֆաղիբ պիբ Արասըլ աճապ հալա
խաթըրնա կէթիբլէյօր մը :

Սանթա — Վի տուզանըն գըղը Ֆաղաթ եէմի-
նինտէ սատաղաթլէ գալվի սուրմուշ , վէ քէն-
տուսինի Մալակայա կէօթիւրմսինի բէտէրինէ
ըիճա իթմիւշ իաի : Տէնիզին նամէսքիւն գըյըսընը
դուշատան տաղլարըն թէփէսինտէ տուրուպ ու-
զապտա օլան կէմիլէրին , վէ կէլէն կիտէն դայըզ-
լարըն իւզէրինտէն կէօղլէրինի դալարմազ ըար :
Պօրա վաղթընտա բուզկեսարարտան բէօբիւրմիւշ
օլան տէնիլէ գօրգարապ սրադտըղնտա պուլուտա-
լարըն իչինտէ ղայպ օլմաղա , մուխաթարալը եօլ-
ճուլըքլարտա պուլունարաք թէհլիքէլէրինէ գաթ-
լանմաղա , վէ Ապէն — Համէտին եօմրիւնէ գտտ
իթմէքաէ օլան տալղալարտան ըսլանմաղա , վէ ա-
զընթըտան դափըլմաղա արզուլէր իաի : Այլիւ

Կրճ իրի զանաօրէնի իլէ տալլալարտա տօղանլալ
 կէչէն , վէ Աֆրեղա զըլըլարընա ուչան միւրղը
 պահըրի կէօրտիւրնտէ , նաիրէի աչղ վէ հաս-
 րէթլէ ալէվկիւրը իշթիալ օլան պիր գալլաւէն
 ճուշուպ չըզան քիւլլիւ քէլիմաթը աչղ վէ իշ-
 վէթի , մուհիպպինէ սէօլլէմէք իլուն սըփարըչ ,
 վէ տիվանէյէ մախտուս քիւլլիւ ահալար վէ վատ-
 լար իտէր իտի : Պիր կիւն աէնիղին զըլըլարըն-
 տա կէղիպ տօլաշմաքտա իքէն ուզուն պիր գայըղ
 կէլմէքաէ օլտուղունը կէօրտիւ : Պայըղըն եիւք-
 սէք էօն թարաֆընը , էյրի սէրէն տիրէյինի վէ
 իւշ քէօշէլի եէլքէնինի կէօրէն Օէնճիլէրին
 մէյլանը զիւրաֆէթինի անլայա պիլիւր իտի : Պլան-
 զա աէր աղապ լիմանա զօշտուղունտա , սիւրաթը
 սէյրէթի իլէ տալլայը քէօրիւրտէն պարպարըչ
 սէֆինէսի տախի լիմանա տախիլ օլտու : Աէմինին
 էօն թարաֆընտա էլլէսէի միւքէլէֆէ իլէ կիյին-
 միշ զուշանմըչ պիր Օէնճի այաղ իւսթիւնտէ
 տուրմուշ , վէ տըզասընտա իրի շախսը սիահքէյ-
 քէր պիր արապիսթան աթընը կէմինտէն թուլուպ
 զապթ իտէր իտի : Տալլալարըն շամաթասընտան
 աթըն ըիշէտար օլտուղը վէ աթէշը մշըրէպի
 պուղ բիւսկիւրէն պուրնունըն աէլիքլէրինտէն վէ
 սէրբիլմիշ սաչարընտան Փարզ օլունուր ըտը :
 Աիհայէթ կէմի կէլիպ եէթիշիպ վէ եէլքէնլէրի-
 նի էնտիրէրէք զըլըլա եանաշտըղընտա , Օէնճի
 աըշարը սըչրայարաք սիլահլարընըն սէսի իլէ իս-
 կէլէյի էօթաիւրաիւ : Արապլար տախի փարս կիպի
 պէնէքլի քիւհէյլանը տըշարը չըզարտըլարընտա ,
 զարայը կէօրէրէք հընչիւրըտ , վէ սէվինճինտէն
 սըչրար ըտը : Սայիր պիր քաչ եէսիր եալաշ եա-
 վաշ պիր սէքէթ չըզարտըլար տըշարըյա : Աէրէ-
 թին աէրունինտէ խուրմա աղաճը եափրապլէրի

իւսթիւնէ եւթմըշ պիր կէյիք օլուպ , զարիֆ պա-
ճաքլէրի կէմինին հարէքէթը սէյրինտէն գրբըլ-
մասըն տէյու պիր պիրինէ սաղլը վէ ալթընտա
տիրիւլիւ , վէ սօղազընտա էօտ աղաճը խուր-
տէլէրինտէն եաիլըմըշ հալղանըն իքի ուճունը
պիր պիրինէ պիրլէշտիրէր իչին սաըլը օլան պիր
ալթուն թահթա իւզէրինէ արասլճա պիր իսմ վէ
պիր համայիլ օյուլմուշ՝ ըտը :

Պլանդա Մպէն — Համէտի կէօրիւպ թանլտը
խոէտէ գալսապըղըն կէօղիւ էօնիւնտէ քէնտունի
պէյան իթմէյէ վէ սէօյլէշմէյէ ճէսարէթ իտէմ-
տիյինտէն կէրի չէքիլէրէք , հալպըքլարընտան
Տօրօթէյի Մպէնտէրամ կէօնտէրիպ , Օլէնճիլէ-
րին սէրպընտա պէքլէմէքաէ օլուպընը խասէր
վէրտի : Մպէն — Համէտ պու արալըք պիր զն
գըյմէթ ինճէ թիրշէ իւզէրինէ մալի հարֆլէր
իլէ եաղըլը վէ իրէքլի մուհաֆազա իչինտէ գօ-
նուլմուշ Ֆէրմանընը վալիի պէլտէյէ թադախմ
իթմէքաէ իսի : Աիհայէթ Տօրօթէ եանաշարաք
մութլուլու Մպէնտէրամը պէրասէր ալուպ Պլան-
դայա կէօթիւրիւպ սուհատ :

Իքիսի տէ վատլարընտա ստորդ վէ դալի տուր-
մուշ օլուպըլարընը կէօրտիւքլէրինտէ հէյճանը
տէրուն վէ սիրուրը գալպլէրինին հատուը վար մը
աճասպ : Պլանճա միւտտէթ այրըլըգտան սօզբա
գալուչմաղա նայիլ օլմալէրի հաղլէրինտէ նէ
տաաթէթ վէ նէ իգպալ ըտը : Թէգբար սատազա-
թը աշղլէ պիրպիրլէրինի սէվմէյէ 'նիճէ' նիճէ
նէվ պէ նէվ եէմինլէր իտէրլէր իտի :

Մրապ եէսիրլէր Աիւմիտ հայվանընը կէթիր-
տիլէր քի , սըրթընտա էյէր եէրինէ ալ րէնք
գօլան իլէ սաղլըր եալընըղ պիր արսլան բօսթը
վար ըտը , պատէհու կէյիլի կէթիրտիքլէրինտէ

“ Սուլիման , տէտի Ապէն—Համէա , հէմէն սէնիս կիպի հաֆիֆ վէ նազլիկ պիր ճինս գարաճա սըր պու քի մէմլէքէթիմիգտէ պուլունուր : ”

Պլանդա շիրին հայրմանը չէօգտիւյինտէ , կէյիկ կէօզլէրինի օնըն իւզէրինէ տիքէրէք գանն իտէր սին մեմնուսկյէթինի պէյան խտէր խտի : Պլանդա Ապէնսէրաժըն միւտտէթը զայտպընտա արապճայը թասսիլ իթմիշ օլաուզընտան , շիրին կէօզլէրինի կէյիկին պօղաղոնտա օլան հալգա իւզէրինէ չէվլեր տիյինտէ քէնտու խմինի օզուուր :

Կէյիկ չէօզլուլիւպ աղատ օլաուքտա , խայլիճէ վապրթ վէնճիրլէֆիշ օլան տյաղլէրի իլէ անճադ տիյէնէ պիլաիյինտէն , եէրէ հաթար վէ պաշընը սահիպէի ճէլիլէսինին տիղլէրի իւզէրինէ հասլատըր ըտը : Պլանդա էօս աղաճընըն վէ թունուս կիւլիւնիւն զօզուսը հէնուլ ինճէ տէրիսի իւզէրին տէն կիթմիմիշ օլան պու հապանի տիշի գարաճայա թուրֆանտա խուումս եէտիրիը վէ օխշար ըտը :

Ապէնսէրաժ , Սանթա—Դէ տուղասը վէ Պլանդա Արընսաթայա աէօտիւքլէրինտէ , ստատէթ իլէ մէշիուսն օլան պու իքի տիլտարը սատապաթ շիար սէնէի սապըղէ կիպի կիւն կէչիրիլէր խտի : Ապէն—Համէա միւնվալը սապըղ իւզրէ մահպուպէ սիլէ կէզինիը , նսղարը վաթանընտան քէտէրլէնիը , վէ իքիսինտէ տէ աշգ նէ խտի իսէ եինէ օ եսիօս տահա տօզըուսը իքիսինին աթէշը աշղը ալէվլէնմէքտէ վէ պիր պիրինէ սէրայէթ իթմէքտէ խտի իսէտէ , էվլէքի կիպի եինէ իքիսինտէ տէ էպա ու էճտասլէրինտէն մէվըուս մէզհէպլէրինէ մէյլանը գալվի վէ սէսթաթ մէվճուտ ըտը :

“ Խըրիսթիյան օլ , տէր խտի Պլանդա , ”
 “ միւսիլման օլ , թէքրարլէր խտի Ապէնսէրաժ , ”
 վէ պէօյլէճէ իքիսի տէ քէնտուլէրինի եէկ աի-

կէրինէ ճէլոյ իտէն գուզվէի հէյճանը աշղախն
եէնիւմէյէրէք այրըլարըլար :

Պահար վազտը հուսպը թաղի'էտէն սէօվդ վէ
թէրդիս օլուհարաք իզլիմլէրիմիդէ կէլէն եօլճու
գուշար կիսի , Ապէն—Համ, տ իւչիւնճիւ սէնէ
թէքրար կէլտի իսէտէ , սէնէի սապրզ կիսի
Պլանդայը տէնիզ քէնարնտա պուլմատը : Ֆազաթ
պու զէնը տիւլ Ֆիքէնտէն ալարդը պիր գըթա
մէքտուս մալիհտէն Սանթա—Ֆէ տուգանըն Սաա
րիտէ աղիմթի , վէ Տօն Գարլօնըն պիր Ֆրան
սըզ եէսիր իլէ պէրասլէր Արըրնաթայա մէվասը
լաթը իսասլէրի սատըզ արասըն մալիւմիւ օլտու :
Օէնճի պու մէքտուսը օզուտըքալ ֆէվդիւլ զայէ
տիւկիւր օլուս , շիւփհէ վէ միւլահազաթը մութէլլէ
մէ էլէ Սարսիտան հարէքէթ , վէ Արըրնաթայա
աղիմթ իթտի : Պիչարէ Ապէնտէրստ տաղարու
պիր վահտէթը սէհմնաք չէօքիւշ զանն իտէր , վէ
հէնուզ կէչիւշ օլտուզու տէնիզէ աթֆը նազար
գըմնընտա պաշընը արդատընա չէվէրիւր իտի :
Պլանդա փէտէրիսին հէնկեամը զայսլէթիտէ ,
եէտի սէնէ միւտտէթը սիահաթտան սօղրա վաթա
նընա ավատէթ իթմիւշ վէ քէնտու ուզուրընա պիւ
թիւն վարիյէթիստէն մահրուիյէթի կէօզիւնէ ալ
մըշ օլան պիրատէրը էրէճմիսիտէն , Ա
պէն—Համէտի պէքլէմք իւղէրէ , այրըլամայուս
Սարսիայա կիթմիւիւշ իտի :

Տօն Գարլօ միլլէթիսէ մախտուս օլան վազա
րէթ վէ չէճտաթլէ մէլուֆ պիր շասպը չէօհ
րէթ մաապ օլուս , իւնֆիվանը ճիվանիտէ Աէք
սիքօ ֆաթիհլէրի իլէ պէրասլէր մուտմէլաթը հար
պիյէյէ կիրիշիյիտէն , օնլար կիսի հիտտէթ մի
զաճ վէ ճէնկեալէր , վէ Օէնճիլէրի թահթը
հէօքիւմէթլէրիսէ կէչիւրէն Սպանեօլ շիւսիյէլէրի

կիպի սրփաթը մախտուսէնին իճապը իճրասընտա
սասրգ օլարաք, իսլամլէրէ դարչը Ախա սիլլիլէ-
սինասէն ի՛րսէն քէնտունէ սէրայէթ իթմիշ օլան
խունը ինթիզամ՝ վէ դարազ տամարընտա ճէվէլան
իթմէքաէ իտի :

Թօմա աը 1 օթրէ՝ Փօա նամ խանէտանը
շէօՏրէթ նշանընտան օլուպ, Գօնթէս Տը Փօանըն՝
վէ 1 օթրէնին համիսի պուլունան Ֆէլէքգէտէ վէ
տիլավէր (Պակ Տըփօանըն քիւշիք գարընտաշը
ըտը : Աիր աթիլէի իրսիլէ կիպի պու խանէտանըն
պիլթիւն տիշէՏլիլէրինէ տիլլէրլիք վէ էրքէք-
լէրինէ պահատըրք վէրիլմիշ օլուդունտան,
Թօմա 18 եաշընա կիրտիլի՛նտէ, շըվալիլէ Պայար
պիլա Ֆիթուր վէ սիթէմ Ֆէսայը էօմը իթալիլի
քէօշէի վահակթաէ մըրգումը շըվալիլէ խտէրէք
սիլահլամըշ տըր : Աիրաղ վաղըթ սողքա Թօմա՝
Բալիկա ճէնկի՛նտէ՝ օնօրտան մատա հէր պիր շէ-
յինի դայպ խտէն շըվալիլէ գըրալընը մուհաֆաղա
իթալիլի էսնատէ, փէք չօք եէրինտէն եարալանա-
րաք տիւշմն էլիինէ եէսիր տիւշմիւշ իտի : Տօն
Գարլօ աը Աիվար 1 օթրէնին եիկիթլիլինի ըյ էլ
'պյն կէօրէրէք վէ տէլի դանլը Ֆրանսըզըն եա-
լալարընը պաղտըրարաք, իքիսի տէ Փապիլէթ վէ
Տէօրմէթ իւզէրինէ ըիշէկիւրը իսթիզարը օլան
իւլֆէթիլիլիլի գահրամանի ըէվապըթը էլէ պիւ-
լէշմիւշէր իտի :

Աիրինճի Ֆրանտուա Ֆրանսայա տէօնիւշ իտի
խէտէ, Շարլը—Դէն օ պիր եէսիրլէրի սալը
վիլրմիւշ, վէ 1 օթրէ՝ Գրալընըն հալը էսարէ-
թի՛նտէն պէՏրէմէնտ օլմաք շէրէֆինէ նայիլ օլա-
րաք միւտաէթը մահպուսիլէթի՛նտէ պայղլէրինին եա-
նընտա եաթմիւշ ըտը : շէօքիւմտարը միւշարէլէյ-
շին Ֆրանսայա ալիմէթի՛նտէն սօլլա, 1 օթրէ

Սպանիատա գալըպ , եալընըղ սէօղիւնէ իթխնատ
օլունարաք սէպիլի թախլիյէ օլունուպ Տօն Վար-
լօյա թէսլիւմ օլունմուշ վէ պէրապէր Հէնուղ
Կըրընաթայա կէրիշ իտի :

Ըպէն—Համետ Տօն Բօտրիկին սէրայընա վա-
րուպ , Պլանդանըն պուլունտըղը սալայա կիրտի-
յինաէ , մէրպուկնին այագ լէրի եանընտա պիր տէ-
լի գանլը օթուրտուղընը , վէ սիւքիւթ վէ հայ-
րէթլէ կէօղլէրինի Տօնա Պլանդա իւղէրինէ տիղ-
միշ օլուղընը կէօրտիքտէ , գալլի Հէնուղ
միսլի նա մսպուպ պիր սըղլէթ վէ ըսթըրապլէ
ալթիւսթ օլմարա պաշլատը : Մէրգոււմ տէլի գան-
լը Ճամուս տէրիսինաէն պիր տիղլիք , վէ օ-
րէնքտէ պիր եէլէկ կիյմիշ օլուպ , եէլէյին իւղէ-
րինաէն պէլինէ պաղլամըշ օլտուղը գայըշտան
դամպագ պիշիմինաէ տամըպլէր իլէ տիւղէնմիշ պիր
զըլըՃ ասըլը բտը : Օմուղընա իփէքլի պիր ման-
թօ ալմըշ վէ սրաշընա թիւյլէր իլէ կէօլ-
կէլէնմիշ էնսիղ տաիրէլի պիր շափկա գօյմուշ
վէ թանթէլատան պօղաղ պաղը կէօքսիւ իւղէրինէ
ասըլմըշ վէ էնմիշ օլտուղընտան պօղապը աչըք
կէօրիւնիւր , վէ պիթթապիյ գարիֆ օլան սըֆաթը
ասպանօղ կիպի սիաճ պըյըքլարընտան մաւհարիպ վէ
տիլապէր հիյէթինի քէսպ իթմիշ , վէ այագ լարը
իւղէրինէ տիւշիւպ դաթ գաթ օլմուշ օլան Ճիղմէ-
լէրինէ շվալիյէլիք նշանէսի օլմաք իւղրէ ալթուն
մաճմուպ կէշիբիբիշ իտի :

Պու շըվալիյէնին պիրաղ էօթէսինտէ այագ իւ-
ղէրի տուրմուշ վէ ուղուն գըլըՃընը հաշվարի
գասպէսինէ տայանմըշ պաշգա պիր շըվալիյէ տա-
հա վար բտը քի օ պիրի կիպի կիյինմիշ իտի իսէ
տէ տաճա եաշլը կէօրիւնիւր իտի : Ըթէշը մշըէպի
վէ հիտաէթը միգաճը սաղիլ վէհրէսինաէն անլա-

չըլտր ըստ խեղճի, հէր քէսին զօրգու վէ հէօր-
մէ թինի քէնտու իւղէրինէ տավէ թ խտէր խտի :
Եւ լէյինին իւթիւնէ Գալթրաւանըն զըմըզը
հայր իշէնմիշ վէ էթրափրնտա շու նըշանը
բումուղի օղունուր ըտը ” ( ) նուն վէ զբալըմ
իշուն , :

Պլանդա Ապէնսէրաժը կէօրիւր կէօրմէղ քէն-
տունի թութամայարաք պիր շամսթա զօբարըփ
” Շվալիէլէր, աէաի, աէֆաթլէ սիղէ սէօյլէ , ,
” միշ օլտուղում իսլամ իշթէ պու տըր, քէն , ,
” տունիղի Էյի կէօղէտին վէ պաղըն քի Ֆի , ,
” թուհաթ օնտա զալմասըն . Ապէնսէրաժլէր , ,
” պունըն կիղի օլուպ, աիւրիւսթլիք էիկիթլիք :
” վէ զէրաֆէթը աիւլպ զաղլէսիւաէ պի մա , ,
” նէնտ թիաիլէր , :

Տօն Գարլօ Ապէն—Համէտի զարշըլայարաք
” Մէնհօր Մօ’ր, աէաի, իամինի փէտէրինուն , ,
” վէ հէմշիրէմաէն էօյրէնտիւմ, պահատըր վէ , ,
” քիշիզաաէ սիլսիլէաէն իլէրի կէլմիշ օլտու , ,
” զուն զանն օլունուր : Մահպա սէն քէնտու , ,
” լիյինաէն նէզաղէթը հալ վէ զէրաֆէթը , ,
” թալըրն իլէ շէօհրէթիաղ օլմուշուն : Հէօ , ,
” քիւմտարըմ Շարը—Գէն աղ վաղըթ իշին , ,
” տէ թուունուսա մուհարէպէյէ զըյամ իաէճէ , ,
” յինաէն սահրայը շէրէֆ վէ շէաճաթտա ու , ,
” մարըմ պիր պիրիմիղի կէօրէճէյիղ , :

Ապէն—Համէտ էլինի կէօբսիւնէ զօյարաք, վէ
կէօղլէրինի Պլանդա իլէ Աօթրէնին իւղէրինէ
չէվիրէրէք, ճէվապ վիւրմէքսիղին եէրէ օթուր-
տու : Աօթրէ ֆրանսըղա մախուս իսթիպսա իլէ
Օէնճիւնին վէճահաթը սըֆաթընը, փարըլտայան
սիւահըրընը, վէ միւքէլէֆ բուպասընը սէյր
խտէրէք միւթէհայէր օլուր ըտը :

Պլանդա ստլա աէնկինի գոյս իթմմիշ կէօրիս ներէք պիթիւն բուհի կէօղիւնիւն իչինտէ օլուս , տափտբուն Սպանեօլ սըբըր գալլինի սաղլամադա ստլա ճահա իթմմղ խտի : Պիր գաչ տաղիղէ սիւքիւթատն սօղրա Ապէն—Համէտ սյադա գալլ գարաք , Տօն Բօտիկին գըղընա սրաշընը էյիս սըշարը չըդար :

Լօթրէ Ապէնաէրաթըն հիյէթինտէն վէ Պլանդանըն նաղարընտան թէաճիւս խտերէք շիւփհէյէ վարտը , վէ սըշարը չըդարընտա էթալի շիւփհէնին մուհազգազ օլտուղընը անխտէ անլատը : Տօն Գարլօ հէմշիրէսի իլէ եալընըղ գալարգտա

“ Պլանդա , աէտի , աօղրուսընը սէօյլէ , շու էա , ,
 “ սրանճըյը կէօրաիլինտէ սանա պիր ալթիւսթ , ,
 “ լիք կէլաիլինի կէօրաիւմ , ‘նէ’ տիր սէպէպի , , :
 Պիրանաէր , Ապէն—Համէտի սէվէրիմ ” ճէվսոյ վէրաի Պլանդա : ‘Նէ’ , թէքրարլատը Տօն Գարլօ

“ Ապէն—Համէտի սէվէրմիսին : Պիվարլէրին , ,
 “ գըղը շու սէրայլէրաէն գօլմուշ օլտուղըմըղ
 “ պիր Օլէնճիլի , պիր իսլամը սէվսին , , :
 “ Տօն Գարլօ , թէքրարլատը հէմշիրէսի , ,
 “ Ապէն—Համէտի սէվէրիմ օտա պէնի սէվէր , ,
 “ իւչ սէնէտէն պէրու սըր պէնտէն վաղ կէչ , ,
 “ մէք իսթէր , փէտէրլէրինին մէզհէպինտէն , ,
 “ իմթինա իթմէք իսթէմղ , ալ ճէնապըք , ,
 “ շան ու շէրէֆ վէ շըվալիէլիք օնտա թէքթիլ , ,
 “ տիր , սօն նէֆէսիմէ գատար ճան ու կէօնիւլ , ,
 “ տէն օնու սէվէճէյիմ , , :

Տօն Գարլօ՝ Ապէն—Համէտի մէզհէպի հազընտա օլան շաշիընըղը իչուն հէր նէ գատար աճըրըտը իսէտէ , Օլէնճիլին սու նիլլէթը գավլիէսինէ մըրպութ օլան սիֆաթը ճէլիլի թաղաիրէ միւղթէտիր խտի :

" Ալեապախոս Ալլան'դա , տէտի նիհայէ թ լծոմ " :
 " թուլմուշ օլաուղուն պու աշղըն բէնչէսինտէն " :
 " Հալին նէրէյէ վարաճաք , մէմուլ իթմիշ ի " :
 " տիմ քի Լօթրէ , քի տօտուում աբը , դարտա " :
 " շըմ օլաճաք " :

" Եանդլմըշ բօրն , թէքբարլատը Ալլանդա ,
 " պէն օ եապանճըյը սէվէմէմ , Լպէն — Համետ
 " Հազզընտա օլան էֆքեարըմ'իչուն , տէբսէն , քիմ
 " սէյէ հիսապ վէրմէյէ պօրճլու տէյիլիմ , սէն
 " շըվալիէլիք իչուն էթտիյին եէմինլէրի տաղլա ,
 " նասըլ քի պէն տէ մուհապլէթ վէ աշղ իչին
 " էթտիյիմ եէմինլէրտէ գալվի տուրաճաղըմ ,
 " լաքին սանա լմէսէլի օլմաք իչուն շուգասար
 " սէօյլէյէպիլիլիլիմ քի Ալլանդա հիչ պիը վազըթ
 " պիը իսլամ իլէ էվլէնմէյէճէք տիը " :

" Ալիգիմ խանէտանըմըղ էօյլէ իսէ եէր եիւ
 " գիւնտէն մա'հլ օլաճաք " տէյու Տօն Գարլօ
 պաղըրարղընտա հէմշիրէսի թէքբարլատը :

" Ֆամիլէտամըղըն շէրէֆլէնիպ պէր հայաթ դալ
 " մասը սէնտէն լաղըմ կէլիը , մահլա սէնին
 " կէօրէմէյէճէյին վէ սիֆաթը ֆազիլէթիտէն պի
 " պէհրէ օլարաք սօյունտան աղաճապ էվլատլեր
 " տէն վաղիֆէ օլունմալ . Տօն Գարլօ , սիլիլէ
 " միղին սօնլարը օլաուղումըղը անլայօրըմ , սընը
 " Ֆը ումումիտէն իֆրաթ աբշարը չըզըպ , իթի
 " պարըմըղ աղալմագտա օլաուղընտան , սօյումնղ
 " պիլատէն սօղտա շէրէֆլէնէմէղ . Միտ տէտէմիլ
 " օլաու , օ օլաճաք տէօլ տէօշիւմիլ " : Ալլանդա
 պունը տէյիպ տրշարը չըզար :

Տօն Գարլօ Լպէնտէրաժըն մէքեանընա դօշուպ ,
 " Մօր տէտի , հէմշիրէմին եաղասընը գօյ վէր ,
 " եախօտ տէօյիւշմէյէ բաղը օլ :

" Ասնա էթտիյի եէմինլէրի կէրի իսթէմէյէ

„ Հէմշերէնտէն մէմուրիյէ թիւն վար մը տըր : „
 Եօզ , տէտի Տօն Գարլօ , “ Էվվէլքինտէն զիտտէ
 ,, մուհասպլէ թի վար սանու ,, :

Մպէն—Համէտ Տօն Գարլօնըն քէլամնա ֆէյսէլ
 վէրէրէք , Ա՛՛՛՛ Պլանդանըն ալիճէնասպ պիրատէրի ,
 ,, պիւթիւն սաստէթ վէ իպպալումը սէնին սիլիւ , ,,
 ,, լէնտէն պուլաճալում : Եւա՛ մութլուլը Մպէն— ,,
 ,, Համէտ , Հէ՛՛յ Եէվմը մէսուտէ , շու ֆրանսըզ
 ,, շովալիէնին սէպլէպլինէ Պլանդայը խայինէ զանն
 խտէր խիւմ . . . . :

“ Իշթէ պէլանը պուլնըն իշուն պուլաճապսըն Եա՛ ,,
 ,, տէյու պաղըբար Տօն Գարլօ քէնտունի զպպ իտէ ,,
 ,, բէք , Լ օթրէ պէնիւմ տօտուումարը , սէն օլմասա ,,
 ” ըարն , դարնտալում օլաճաք ըար , ֆոսիլեամա ,,
 ” տէօքտիւրտիյին կէօզ Եաշէր իշուն տէօյիւշէ : ,,
 ” ճէքսին պէնիւմլէ ,, :

” Պաշ իւթիւնէ , տէտի Մպէն—Համէտ , ,,
 ” լաքին սիլիւլէն իլէ ի՛՛՛՛ թիմալ տըր ճէնիւ : ,,
 ” լէշմիշ պիւր սիլիւլէտէն Հէր նէ զատար ,,
 ” տօլմուշում իսէտէ , շվալիէ տէյիլիւմ , ման— ,,
 ” սուպընսան աշաղը ինմէյէրէք պէնիւմ իլէ ,,
 ” տէօյիւշմէյէ սէլաճիյէթիւն օլմաք իշուն միւհ— ,,
 ” տաճ օլտուղում ըիւթպէյի պանա վիրէճէք բիմ— ,,
 ” սէ կէօրմէյօրում պուրտա ,, :

Տօն—Գարլօ Օէնճինին տուր Էնտիշլիյինէ
 տուտազ ըսըբարաք Հէմ հայրէթ վէ Հէմ հիւս
 աէթլէ պապըպ , սողրա տէր ազապ պաղըբար .
 ” Պէ՛ն վէրէյիւմ սանու շվալիէլիք , միւսթմաճազ ,,
 ” սըն պու ըիւթպէյէ ,, :

Մպէն—Համէտ Սպանեօլըն Էօնիւնէ աիզ չէօք
 տիւ . Տօն Գարլօ զըլըճընըն աիւզ թմարաֆը իլէ
 իւհ տէֆա Մպէնտէրաթըն օմուպընա ուրարաք պու
 ճաիլայուպ , պատէհու զըլըճը օնուն պէլինէ

աստը քի Ապէն—Համէտ իճթիմալ տըր Տօն
Գարլօնըն կէօքսիւնէ սափլայաճաք տըր : Եւլա-
յիլտէ նշանը հէօրմէթ պէօյլէ իտի :

Իքիսի տէ քիւհէյլանլէրի իւղէրինէ սըչըրա-
յուպ Արըրնատա տիվարլէրինտէն տըշարը չըգա-
րաղ Օէնճիլէրին վէ իրիսթիյանլէրին տուէլլօ-
լարը իլէ չօյտտն պէբու շէօհրէթ պուլմուշ
օլան Չամ աղաճը պունարընտա տօղրու թըյըան
իթտիլէր : Մալէք Ալապէս՝ Բօնա Տը Լէօն իլէ
օրատա տէօյիւշիւշ , վէ Գալաթրապլանըն ամիրի
տախի շէճի՛յ Ապէյյատօսը օրատա էօլտիւր-
միւշ տիր :

Պու Օէնճի շվալիէնին սիլահլէրինտէն պիր
դաշ փարչա հէնուղ շամ աղաճընըն տալլարըն-
տան ասըլը կէօրիւնիւր , վէ աղաճըն դապուղը
իւղէրինտէ նիւվիւշթէի մէյթէ տայիր պիր դաշ
հարֆլէր օգունուր ըաը : Տօն Գարլօ Ապէյյատօ-
սըն մղարըրը էլի իլէ Ապէնսէրաթա կէօստէրէ-
րէք պսղըրաը , ” շու պահատըր իսլամա պէն-
դէյէրէք պէնիմ էլիմլէ վաթթիղ օ՛լ վէ էօ՛լ :

” Եօլմէք իճթիմալ տըր , լաքին էաշասըն ո՛ր
„Ալահ վէ Բէյղամպէր , տէտի Ապէն—Համէտ ,” :

Հէմն իքիսի տէ մէյտանա տօղրու չըգարաք
վէ գուտուրարաք պիր պիրլէրի արդասընա դօշմա-
յա պաշլատըրլար : Ապէն—Համէտին տէօյիւշմէք
խուսուսընտա Տօն Գարլօ կիպի լիաղաթի եօղըտը
խէտէ , շամտա սու վէրիլմիշ օլան սիլահլէրինին
թէմիղլիյի , վէ արապիսթան ամթընըն սիւրամթը
հարաքէթի ճիհէթիլէ տիւշմէնինտէն իւթիւն
իտի :

Իմտի Օէնճիլէր կիպի քիւհէյլաննը սալարա-
րաք էնլի վէքէսկին էօղէնլիսի իլէ Տօն Գարլօ-
նըն տիղինին ալթընտան ամթընըն սաղ պաճաղը-

նը քէստի : Հայվան Ապէնակ բամըն սու դասիլիլէյ թը սախակ սի իւզէրինէ եարաւանաըրտա , Տօն Գարլօ ամբընտան տիւշիբէք սըյըլա գըլըճ տիւշ մէնի իւզէրինէ հէօճիւմ էթտիլինտէն , Ապէն— Համետ եէրէ սըչըրայարաք պիպաք վէ պի բէրվա խասինէ գարշու տուրուպ տէօյիւշմէյէ պաշատը , վէ Ապանեօլըն իլք սըրուշարընը պօշա չըգարարագ Տօն Գարլօնըն գըլըճընը քէնտու տապան գըլըճը իլէ իքի վարչա էթտի :

Ապանեօլ շէյլէի հէօքմը դատերտէն իքի տէօֆա ալտանաըրդընը կէօրտիւզիւնտէ գուտուրարաք կէօզ հաշը տէօքիւպ , տիւշմէնինէ պողըրտը :
 “ Վ ուր , Սօ՛ր , վուր , սիլաճընտան մահրում ,
 “ գալմըշ օլան Տօն Գարլօ հիչ պիբ շէյ եէ ,
 “ բինէ յօյնուլ , նէ սէնի վէ նէ տախի սիլիւ ,
 “ լէնի , :

“ Աէն պէնի էօլտիւրէ պիլիբ խտին , տէտի ,
 “ Ապէնակ բամ , լաքին պէն սանա ուֆաք պիբ ,
 “ հարէ պիլէ իթմէյէ նիլէթ իթմէմիշ խտիմ , շու ,
 “ գատար քի տէօյիւշմէրտէն մուրատըմ սանա ,
 “ գարտաշ օլմաղա լայըգ օլտուղըմը իսպաթ , վէ ,
 “ հագղըմտա օլան մէյլանը միւնաֆիրէթինի ,
 “ մահվ իթմէք իտի , :

Պու աբալըք թօղա վէ տումանա գարըշմըշ պուլուա կիպի պիբ շէյ կէօրտիւլէր ուղաքսան :
 Լօթրէ վէ Պլանդա բուզկէարտէն հաֆիֆ պիբէր ֆէս գըսրաղընա պիւնիշ սիւրմթլէ կէլմբտէ խտիլէր : Չամ աղաճը պուհարընա եէթիշտիբլէրինտէ զավղա թէսիին օլմուշ ըտը :

“ Պէն եէնիլտիմ , տէտի Տօն Գարլօ , էօմ ,
 “ բիւմ պու շլալիլէյէ պօրճում տըր . Լօթրէ ,
 “ իճթիմալ տըր սէն բաղթիեար օլաճադ սըն ,
 “ Գրանաըղ նէգաքէթ վէ հիլմիլէթլէ ճէվասը

վերուպ , " Կարաբարբոմ՝ իչուն , շու ինսանկյե թմ ,
 " լի շվալիեյե դարշտ ճէնկլէշմէյի գասպուլ իթմ ,
 " մէմէյե բուխաթթըմ՝ վար տըր , վէ գըզարարաք ,
 " մահճուպլիե թլէ թէքրարլատը , մուճիպը միւ ,
 " նազաննըզը անլամաք , վէ իճթիմալ տըր ,
 " դալսլիմի եարալամայա սէպէպ օլաճաք պիր ,
 " էսրարա սկեահ օլմաք սալա իսթէմէմ , պիւ ,
 " բազաէն սիզաէն սյըրլուպ կիթտիյիմտէ , սուլճ ,
 " վէ մուհապպէթ պէյնինիպտէ դարարիլը օլուր ,
 " պաշպա տըր էյէր Պլանգա պյապլարը եանընտա ,
 " տուրմամը էմը իտէրսէ , :

" Ըվալիէ , աէտի Պլանգա , դարտաշըմտան ,
 " տայիմա սյըրլմայուպ , պէնի աէ հէմշիթէն մու ,
 " դամնտա թութաճադսըն , պուրտա օլան պիւ ,
 " թիւն դալպլէր քէտէր վէաճը իլէ տօլու օլ ,
 " տուղունտան , ֆէլէյին դատրինէ թէհամմիւլ ,
 " իթմէյի պիզաէն էօյրէնէճէքսին , :

Պլանգա իւչ շվալիէլէրի էլ էլէ վէրաիթէք
 վէ պարըշարբմաք իսթէտի իսէտէ , իւչիւ աէ բաղը
 օլմտարբար :

" Լպէն — Համէտի սէվմէ՛մ , պաղըրուր Տօն ,
 " Կարլօ , պէնտէ օնտան դըսդանըրբոմ , աէտի ,
 " Լօթրէ : Պէն աէ ճէվապ վէրոտի Լպէնսէրաթ ,
 " Տօն Կարլօյա նազարը հէօրմէթլէ պաղարբոմ ,
 " Լօթրէյի աճըրբոմ , լաքին իքիսինի տէ սէ ,
 " վէմէմ :

Տայիմա պիր պիթիմիզի կէօրէլիմ , աէտի Պը-
 լանգա , բիայէթին արդասընտան էր կէճ տօսթ-
 լուք հասըլ օլուր , սյուրայա պիթիքմիպլէ սէպէպ
 օլուն վըղուաթը ֆաւճիէ մուէպպէտէն Արընաթայա
 նամալիւմ օլմալը տըր :

Ալիկիթլիք աշգ ինտինտէ մէրզուպ օլտուղունտան
 Լպէն — Համէտ սյու կիւնտէն պաշայարաք Սան-

Թա—Յի տուգանքն զըզընս պինդ ատի զըլի լի վե սեօվիլիլու օլտու . Այլեստ բաժաւ արժըց հէր պիւր սրժաթը մագպուլէ մվճուս ըտը . շինքիւ հէմ ատիլիլ օլտու հէմուէ Տօն Գարըջը էօլտիլիլ պիլիլ էքէն էօմրիւնէ զըլմամը ըտը : Տօն Գարըջըն հիտաթը զարպը լեմիլիլ օլտու իշուն Այլէն—Համա Պլանդանըն նասիհամի իւղրէ պիլիլ գաջ կիւն սեբայէ կիթմէքտէն սարժը նազար էթաի . Այլէն—Համաիլիլ զիհնիլիլ հէմ տատը վէ հէմ աճը աիւշիւնճէլէր ճէվէլան իթմէքտէ խաի : Ալըլի Պլանդանըն քէնտուսիլիլ տատաղատ վէ հարարէթլէ մուհապլէթի օլտուղընը հազընէն պիլմէք Այլեստ բաժաւ արար արզասը քէսիլմէզ պիլիլ մնալը սեֆա վէ ֆերաս ըտը խէտէ աիլիլ թարաֆընտան տաիլիլ էպա աի ճէա մվրուսը օլտու աիլիլիլ թէրք իթմէաիլիլ նայիլը մագսէթ օլմայաճաղընը շիփհէսիլ պիլիլըք գուվլէիլ գալլիլիլ կէվլէքլիլ կէլիլը : վէ պուլնճա սէնէլէր կէշիլ կիթմիլ օլտուղու հարուէ հէնուլ հալը միլթէսիլֆէսի ըլաճիլիլ պիլիլ տէրման պուլամամը ըտը : Պալիլիլ էօմրիւնիլիլ տաիլիլ պու վէչհ իլէ կէշիլ կիտէճէիլիլ կէօրէճէք մի աճալ :

Պիլիլ աիլալ միւհիլիլ վէ նաղիլ միւհաղալիլ տարմըլ օլտուղը հարուէ իլիթալը կէվիլ խապիլ վէրէն խիլիլիլիլիլիլ տուարընը օլտուտուղընը տուլտուքա , Պլանդանըն Ալաճը իպատէթ խանէսիլիլ կիլմէք վէ հաղ լամալէալիլ նասիհամ իլիլմէք խաթըրէսի խաթըրնա խիլիլ իլիլմէքիլիլիլ տըշարը չըղարաք սօղըտտան քիլիլիլ լիլիլ լամալիլ օլտուղը օլտու պիլիլ աթիլիլ ճալիլիլիլ զարըսընա կէլէրէք գալլիլ տէրտուլիլ նա վէ գուլիլ վէիլ մէզհէպլիլիլիլ կէտը գալարնա օլտուղը հալ-

տի , զամէն քէնտու վէ վամանը իմասթխանէսի
օլան քիլիսէ տէրունինէ տախիլ օլտու . օյունան
տու'ա հէնուզ պիթմիշ վէ քիլիսէտէ արթըզ
քիմնէ գալմամըշ րտը :

Արա իլէ տիքիլմիշ օրման տղաճարը կէօվտէ-
լէրինէ պէյնպէյէն պիր թագըմ մէրմէր տիրէքլէր
պիր գարը գուլմ թը մուդտտաէսէ իլէ գափլանմըշ ,
վէ արապլէրէ մախաուս օլան պինալարըն սուրէթը
ինչաիէի հաֆիֆէսի էգմնէի տթիլէ պինալէրի-
նին սուրէթը ինչաիէսի իլէ պիրլէշմիշ , վէ կիւ-
զէլլիյինի զայպ իթմտիլի շէօյլէ տուրսուն ,
թէֆէքիւրէ տահա ույղուն օրմաք տէրէճէտէ
ճէսամ թ քէսպ իթմիշ իտի : Այիր գաշ գանախ-
լին շաֆղընտան գուպլէլէրին իչլէրի շալլըան-
մըշ իտէտէ , էանան պիր թագըմ մօմլարըն շու'ա-
ընտան միհրապ կէօրիւնիւր , վէ ալթուն վէ զիլըյ-
մթ թաշար իլէ փաղար ըտը : Սպանեօլար ի-
պատէթլէրինէ մութէալիւք շէյլէրի տօնաթմադ
իչին մալ վէ մէնալտէն մահրում գալմայը պէօ-
յիւք պիր շան վէ շէօհրէթ սայարլար , վէ նըսֆէն
չըպլակ օլան պէօյլէ պիր միլլէթ թանթէլա թու-
լիլէր , ինճիլէր իլէ մուրասսայ թաճար վէ
զըրմըզը հագուտ տէմթլէրի իչինէ գօնմուշ օլան
թասվիրը ճէնապը հայյի գաաիմէ թափընըր •
Քիլիսէնին տայիրէի վտոխասը տէրունինտէ հիչ
պիր սանտալէա պուլունմայուպ , կէրէք պէօյիւքլէր
վէ կէրէք քիւչիւքլէր տուա իթմէք իչին՝ ալթըն-
տա ինսան ճէնապլէրի կիլլիյէն պիր մէրմէր
տէօշլմէ իւզէրինէ տիլ շէօքէրլէր իտի • Ա-
պէն Համետ հալաշ հալաշ քիլիսէնին իչէրի-
սինէ իլէրլէր վէ այաղը սէսինտէն եէր էօթէր
իտի :

Օէնճինին զիհնի՝ նըսֆէն Օէնճիլէրին պու

էսկի էպոնիյէյի միզհէպիյէլէրինտէն աօլայը խաթ-
 րրնա խթուր խտէն էգքեար , վէ նրսֆէն տախի մեզ-
 հէպը ի'ստպիյէտէն գալպինտէ ճէվէլան խտէն էֆ-
 քեար իլէ միւսթէվլի օլտուզը հալտէ , պիր աիրէ-
 յին էթէյինտէ գըմըլտանմազ պիր քիսպէթ կէօ-
 վիւնէ իլիշարիտէ , էվվէլա մեզար իւղէրինտէ
 օյոււմուշ պիր սուրէթ զանն խոււպ , եազընա
 կէլաիքտէ պազտը քի տէլի գանլը պիր շվալիէ-
 ալնընը ուպուաիյէթ վէ հէօրմէթլէ եէրէ էյմիշ ,
 վէ գօլլարընը հաչվարի կիօքսիւ իւղէրինէ էայ-
 մըլ վէ տիզ չէօքմիշ իտի : Ապէն — Համէտին
 պայաղ սէսինտէն շվալիէ հիչ պիր հարաքէթ իթ-
 մէտի : հիչ պիր Ֆիզը տաղընրբըլզը վէ տշարտան
 հիչ պիր նշանէի հայաթ տէրին տուսընա սէքթէ
 վիբմտի : Վըլըճը քէնտու էօնիւնէ եէրէ ու-
 զանմըլ , վէ թիւյլիւ շափկաը եանընտա մէրմէրին
 իւսթիւնէ գօնմուշ ըտը : Հիյէթինէ պազարաք
 ինսան զանն խէր խաի քի պիր միւճիւզտո հէօք-
 միւ իգթիզարնտան պու հալտէ գալվիէն աուը-
 մուշ գըմըլտանմայօր : Պու շվալիէ Վօթրէ խաի :

“ Ա՛հ , տէտի քէնտուլիյինտէն Ապէնտէրամ , , ,
 “ շու տէլի գանլը վէ տիլպէր Ֆրանսըզ հազգ , ,
 “ լժէալատէն պէօյիւք պիր ինայէթ տիլէմտէ , ,
 “ տիր . քէսրէթը շէճաաթը իլէ զաթէն շէօհ , ,
 “ րէթեապ օլան շու ճէնկեապէր հէփաինտէն , ,
 “ զիատէ իթիպարսըլ ատէմլէր կիպի Րասպը իւլ , ,
 “ ալէմէյն վէ հէօքիւմաարը տարէյն հզուրնտա , ,
 “ եիւրէյինի աշուպ նիտը իթմէքտէ տիր . պիզ , ,
 “ տէ էօյլէ իտէ շան ու շէրէֆ վէ շվալիէլէրին , ,
 “ Ալլահընա նիազ իտէլիմ , , :

Ապէն — Համէտ մէրմէրին իւղէրինէ գափանմայա
 սէյիրթմէք սըրասընտա նրսֆէն աիւշմիւշ օլան
 պիր ալը փարչասը ալթընտա գանտիլ շափզընտան

արսայճա եաղըլար վէ գուրանտան պիր այէթ կէօրէրէք գալլիք քիւլիյէն տուչարը ըսթըրապ օլմաղէ վաթանընա վէ տինինէ խաթըն օլմաք էֆքեարընա զահիպ օլտուղը մահալտէն աճիլէթէն արշարը չը գտը :

Պու էսկի ճամինին էթրաֆընտա օլան մէղար չըք փորթուղալ սէրվի վէ խուրմա աղաճըրը իլէ տիքիլմիշ սրողճէ կիպի պիր շէյ օլուպ, սուլա մաք իլին իչինտէ իքի չէօլմէսի, վէ էթրաֆընա կէզինէճէք վասըյ պիր մանաստըր վար ըտը : Մսէն—Համա սուֆալէրին պիրինին ալթընտան կէչէր իքէն պիր աիշէճլի կէօրտիւ քի քիլիսէնին իչինէ կիրմէք իւզրէ իտի . մէրգումէ հէր նէ գաւտար պիր էօրթիւ իլէ էօրթիւնմիշ իտի իսէ տէ Մսէնսէրաժ Պլանդայը թանըյարաք սուրտուրուպ սէտի . “ Ղօթրէյի արամոյա՝ մը կէլտին պուրայա ” :

” Բասկէնա աշղնտա , շաղըք ինտանլարա մախսուս ,
 ” օլան շու մաղուլէ գըսգանճըքլարտան վաղ ,
 ” կէչ , տէտի Պլանդա , էյէրչի արթըղ սէնի ,
 ” սէվմէյէճէք օլտա ըտըմ , սէնի ալտաթմոյա ,
 ” թէնէզզիւլ պիլէ իթմէյէրէք սօղըրուարնը ,
 ” աչըգտան աչըղա սէօյլէր իտիմ . սէնին իչին ,
 ” տու՛ա իթմէյէ կէլիյօրըմ . շիմաի պիւթիւն ,
 ” մաղսութը էմէլ վէ արղիւլէրիմ հալընըզ սէն ,
 ” սին , պէն քէնտի ճանըմը սէնինքի ուզուընա ,
 ” ունուարըյօրըմ . եա օ տըր քի թաիընաղըմ ,
 ” Ալլահա սէն տէ թափընմաղա ըաղը օլմաղ ,
 ” ըտըն , վէ եախօս զէհրասպէի աշղըն իլէ ,
 ” գալլիմի մէսթ իթմէմէլի իտին : Պիւթիւն ,
 ” Ֆամիլիամըն ալթիւսթ օլմասընա սէպէպ վէ ,
 ” գարտաշըմըն մէնֆուրու սըն . փէտէրիմ աճը ,
 ” վէ քէտէր իչինէ աիւշմիւշ տիր , չիւնքիւ պէ . ”

" նի էվէրմէք իսթէրլէր , լաքին պէն հիշ պի-
 " ըի իլէ էվէնէյէ բազը օլմայօրըմ : Աաղը-
 " զըմըն կիւնտէն կիւնէ պօղըլմայթա օլտուղը-
 " նը ֆարգ էթմէյօրմըսըն . ինասնըն պաղիէի
 " վիճուարնա ճայկիահը սէլամէթ օլան շու մէ-
 " զարա սաղ նասըլ աիլֆէրիհ տիր , իրիսթի-
 " յանլէրին միհրասըլ էօնիւնաէ պէնիմ միզէ-
 " պիմի գապուլ իթմէտիյին հալտէ , ազ վազըթ
 " իչինաէ օրայա մուէսպէտէն բահաթլանմաղա
 " կիտէճէյիմ , զիրա չէքտիղիմ միհնէթ վէ
 " մէշազգաթլէր ազար ազար էօմրիւմիւ չիւրիւթ-
 " մէքտէ տիրլէր , նարին էօմրիւմ գալպիմի վապթ
 " իտէն գուվվէի աշգընա չօք վազըթ գարշը
 " գօյամայաճաղ տըր : Անին գուլլանտըղըն
 " լիսան իւզրէ սէօյլէյիմ , աիւշիւն պիր քէրրէ
 " հէյ օէնճի , մաշալէյի եազան յաթէշ եինէ
 " օ աթէշ տիր քի մաշալէյի պիւթիւն պիւթիւ-
 " նէ եազըպ քիւլ էտէր , ,

Պլանդա պու սօղրաքը քէլիմաթը միւթէէսսիրէ-
 սի իլէ Ապէն — Համէտին զիհնինի թահթը հէօք
 միւնէ կէչիւրէրէք քիլիսէյէ կիրտի :

Ապէնսէրաթըն իշի պիթտի արթըպ , Ապէն — Հա-
 մէտ արթըպ եէնիլտի . պունճա վազըթ գալպի
 իլէ աէօյիւշիւպ օղրաշուքրտան սօղրա արթըպ
 միւզթէտի օլտուղը տինը իսլամիյէյի թէրք իթ-
 մէյէ նիյէթ իտէր :

Պլանդանըն էօլէճէյինի տէր խաթըր իտէրէք
 կիրիֆթար օլտուղը աէհէթ Ապէն — Համէտին
 հէր պիր էֆքեարընա զալիպ կէլիւ . " էլ հասըլ
 " տէր իտի խօս պէ խօս , իհթիմուլարը սահիհ
 " Ալլահ խրիսթիյանլէրին թափընտըղը Ալլահը
 " տըր վէ պու Ալլահ Պլանդանըն , Տօն Դար-
 " լօնըն վէ Աթրէնին Բապպի օլտուղը հալտէ , ,

“ տէմէք քի ալիճէնապ ինսանլէրին Աւլաճը ”
 “ տըր , ”

Ապէն — Համէտ պու էֆքեարտէ օլարաք նիյէթը սասպիթէսինի Պլանդայա պիլտիրմք , վէ էշք վէ քէտէր իլէ կէշիրաիյի էօմրիւնիւ սաստէթ վէ սիրուրէ թասվիլ իթմէք իւզրէ հասրէթը տէրուն , լէ ֆէրտասը կիւնէ պէք էտի :

Սանթա — Ֆէ Տուդանըն գօնաղընա ախշամ կիտէպիլտիյինտէն Պլանդանըն պիրատէրի իլէ պէրապէր ժէնէրալիֆտէ Աօթրէնին վէրաիյի ղիյաֆէթինէ կիլմփշ օլտուղունը խասպէր ալտըդ տա նէվ պէ նէվ շիւֆհէլէրէ զասիպ օլարաք ժէնէրալիֆէ կիթաի Պլանդայը պուլմաղա : Աօթրէ Ապէնսէրաժը կէօրտիւղիւտէ զայէթ մահ ճուպ օլտու : Տօն Պարլօ Օէնճիյէ խօշամէտի ըէսմինի սուրէթը պարիտէ իլէ իճրա էթաի իսէ տէ , պու ըէսմը խօշամէտի արասընտան նշանէի հէսրմթ կէօրիւնիւր իտի :

Աօթրէ ժէնէրալիֆտէ Ավալիէլէրին Սալասը տէնիլէն տիվանհանէտէ միսաֆիրլէրինէ իքրամէն Սպանիանըն վէ Աֆրիզանըն էն մէշուր վէ նէֆիս մէյվէլէրինտէն քէսրէթ իւզրէ թէտարիք իթմփշ իտի : Պիլթիւն պու սալանըն էթրաֆընտա Օէնճիլէրէ զալիպ կէլէն Ռէլասժէ , Սիտ , կօն զալլ տը կօրսու վէ սայիր Ռրէնա վէ շվալիէլէրին թասվիրլէրի , վէ պունլարըն աշաւըսընտա կրընաթանըն սօն փատիշահընըն զըլըճը ասըլը ըտը : Ապէն — Համա տույտուղը աճը վէ քէտէրի տէրունի գալպիտէ հըֆս իտուպ վէ թասվիրլէրէ պապարաք արսլան կիպի եալընըզ “ Պիզ բէսմ չէփմէք պիլմէյիզ ” տէտի : Ալիճէնապ Աօթրէ Ապէնսէրաժըն կէրհէն Պօսպտիլին զըլըճը իւզէրինէ աթֆը նազար էթտիյինի կէօրտիյինտէ

« Ը վալիէ՛ Զէնճի , տէտի , պուրայա կէլնյէ »
 « Թէնէզզիւլ խտէճէյիսի էվվէլտէն խապեր ալմըշ »
 « օլա բտըմ զիյաֆէթի պուրտա վէրմէզ իտիմ , »
 « հէր կիւն պիրէր զըլըճ զայո օլուր , վէ էն »
 « շէճի՛յ վէ ճէրի զրալըն պիրիսի կէօրտիւմ քի »
 « զըլըճընը բախթիեար աիւշմէնիսէ թէսլիմ »
 « իթմէյէ մէճպուր օլտու » :

Զէնճի բուպատընըն պիր էնլի թարաֆը իլէ
 էիւզինիւ դաիասարաք պաղըրսը « Ա՛հ , Պիրին-
 ճի Ֆրանսուա զրալ կիպի զըլըճ տիւշմէնէ թէսլիմ
 օլուր ամմա , Պօսպախ՛Լ կիպի » . . . . .

Անշամ օլտուքտա գանախլլէրի կէթիրտիլէր ,
 վէ սէօհպէթ սրաշղա մատտէ իւզէրինէ տէօն-
 տիւքսէ՛ Տօն Գարլոյա ըիճա իթտիլէր Աէքսիքօ-
 նըն նասըլ պուլուհտըզընը նազլ իթսուն տէյի .
 Տօն Գարլօ Սպանիօլարա թապի՛աթտան վէրիլմիշ
 օլան ճէրպէզէ վէ քէլիմաթը պէլիզա իլէ պու
 նամալիւմ օլան մէմալիքին իւզէրինէ հիքեայէյէ
 պաշլայարաք , Վօնթէզումըն ահվալը սէֆալէթինի
 Ամէրիզալըլարըն ախլազ վէ աթվարլէրինի , վէ
 Գաստիլէանլէրին հիքմէթը շէճաաթլէրինի ,
 մահզա հէմշէհրիլէրինին զուլմ վէ վահշիյէթ-
 լէրինի նազլ իտէր , վէ սուրէթը հիքեայէսինէ
 պաղարաք հէմշէհրիլէրի նէ ֆասըլ վէ նէ վասֆ
 օլմաղա մուսթահազզ կէօրիւնմէզլէր իտի :

Ապէն—Համ ա պու հիքեայէլէրտէն միւթէհայլիբ
 օլուր , վէ թէվարիխը զարիպէ հազզնտա օլան
 մէյլանը թապի՛իսի իզթիզասընտան ուրուզնտա
 սարի օլան տէմը աբապի պէյանա չըզար ըար :

Զէնճի տախի Գօնսթանթանիյէ խարապաթը
 իւզէրինէ հէնուզ ճայկիբը իսթիքբար օլան հէօ-
 քիւմէթը ()սմանիյէնին ըէսմը ահվալ վէ թարի-
 խինի նազլ էթտի իսէտէ , հէօքիւմէթը էվվէլի-

յէյի Մուհամմէտիյէյի վէ Օէօպէիր իլէ Օէօճ-
րէի Հիւսնիւ , Գուլվէի Գլուպ . Ֆուրգունա վէ
հուպսու աշղնոսն նաշի Խասըր օլան ալիսըֆաթ
Գանէմին հաքիմը էշրէֆը իւլմիւսէլլիմէյն էթրա-
ֆրնտա ըէմլագատարը իճլալ օլտուքլարը հէնկիա-
մէյի մէսուուէյի աէր խաթր իթաիյիստէ թէէս-
սիւֆ իտէր իտի :

1. Թրէ տախի Պիրինճի Գլրանսուա գրալը
տայիրէսի գէրաֆէթինի , պարպարլըգ իչինտէն զը-
հուր իսէն նէվ պէ նէվ հիւնէր վէ սանաաթլէ-
րի , շան ու շէրէֆի վէ սէվապէնսիշլիյի , վէ էզ-
մէնէի աթիքէնին էզմէնէի միւթէմէտաինէնին
էրքեան վէ ուսուլ իլէ պիրլէշմիշ օլան շըվալիյէ-
լիյինի , Լշունանիսթան էսնիյէլէրի սուրէթինաէ
զիյնէթիիր օլան Կօթի (1) գուլէլէրինի , վէ
հաստ ու հիւսապա կէլմէզ տիւզէնլէրինէ Լթինա-
լըլարա մախսուա օլան շիրինլիյի իլալէ իտէրէք
աաշա զիստէ ըէվնագտար օլան էսկի ֆրանսըլ

(1) Էէտինճի տէհրին իպթիտալէրինտէ Կօթ իսմի իլէ
մալիւմ օլան Լլէն . Սիւէվ վէ Անտապ էախօտ էսկի նէմշէ
միլլէթլէրի էսնիյէլէրինին սուրէթը ինշալիէ վէ միմարիյէսի
Փրանսըլճա սյու վէլիլէ թէտիյէ օլուսուր . էվայիլտէ Վանա-
լըլարըն վէ Քամլուրն Ֆէննը միմարիլտէ շէօհրէթ վէ միմարէն
սէթլէրի օլտուգընտան միւքէլլէֆ սէրայլէրի վէ էսնիյէի
սայիրէլէրի լէտի էլ հաճէ Քօճէն Եսխօտ Կրէտ աէնիր
տիյի կիպի , ապի էվաթթըն շայտը թամաշա վէ հայրէթ
օլաճաք էսնիյէլէրի . հիւնէրը միմարիյէլէրի ճիհէթիլէ . Կօթի
թէսմիյէ օլանուգլար . կիրշի Նօթ միլլէթի 7 ինճի տէհրտէ Եւ-
րոքա թարաֆիլէրինտէ սաքին օլմուշ իսէտէ , սյու վազլթմասն
սսղրա էափլլմըշ օլան էսկիլէր տախի Նօթի թէսմիյէ օլուսուր
պուսուռն սէպիլի կէնուզ մէճհուլ տըր դանն իտէրիլ . վէ սյու
մատտէ հազգնտա սյիր թազըմ շէպիլէր օլուս . ըիշէքսուր
լէր տախի կէսմակլէն զիւրիմլէրի զահիպ օլմուշըսր տըր . Կօթի
պէնիլէն սուրէթը ինշալիէ 12 ինճի տէհրէ էազըն պաշար
մըշ սըր :

տիշէհլիւրիսինն ահվալէրինի թափսիլէն ըէսմ
վէ հիքեայէ էթտի :

Եթրէ պու դիաֆէթին վէսիլէի շէթարէթի օւ
լան զէննր դիպայը էյէնաիրմէք իսթէտիյինտէն
կիթարայը էլինէ ալըպ , վիլայէթի տաղարը
հալալէրինտէն պիրինէ թէվֆիլէն թէլնֆի իթմիշ
օլտուղը աթի իւզզիքը թիւրքիյի չըզըրաը :

Չիքըը խօշա խօշը հալի վէթանըմ ,
Ճապէ ճա եատրմա կէլմէք տէ պէնիմ .
Նէ հալալէթ , օ նէ հալէթ իտի ահ ,
Եհ օ կիւնլէր նէ ինայէթ իտի ահ :

Նէրտէ էյյամը Ֆրանսա էյ եար ,
Հաթըրընտա մը էյ հէմշիլէ նիկեար .
Պատ էնզին եատը վաթանլէ հէր պար ,
Իտէլիմ քէսպը սէֆա լէյլ ու նիհար :

Հանը օլ էթալիլիլիլ կէրմու իւլֆէթ ,
Քուլիպէմիլ քէօշէսինտէ բահէթ .
Ելտըղը վալիտէմիլ գօյնունա պիլի ,
Խաթըրընտա մը սէվէր իտի սիլի .
Եղ սաչըն էօբէր իտիք մաղըուրէն ,
Օտա օխչար ըար պիլի մէսըուրէն :

Տօրա նէհրի սուլարը ըսլար իտի ,
Հանը պիր եիւճէ իմարէթ վար իտի .
Քէօհնէ Չէնճի գուլէսի շանը սէսի ,
Հէր սապահ սէլպ իտէն խանլի հալէսի .
Օլ իտէն վաղթը թլոյի իմա ,
Էյ ճիլէր բարէսի խաթըրտա մը եա .

Սէյը սիւրաթլէ օլունճա թէյրան .

Թիզ բերէնտէ օ գըրլանդը՝ հէման :
 Թօգունունճա բերուպալի տէրան ,
 Սաքին իբէն կէօլ օլուր տը շիւնպան .
 Ինճէ նայի տէվիբէն պատի սապահ ,
 Տիւէ էյլէր տի քիւշայիշ բէյտա :

Սու եիւղիւնտէն հանը էյլէր տի զըսլ ,
 Հաթըրնտա մը տըր օլ նէյրը խուպ .

Պանա Հէլնամ վէ եիւճէ թաղ վէ մէշէմ ,
 Պունլարը քի՛մ վէրէճէք էնտիշէմ .
 Պունլարըն զեքրի իզէ լէյլ ու նիհար ,
 Օլույօրըմ դամը տէհրէ տուչար .
 Հէվիշէ եատը վաթանլէ հէր պար ,
 Իտերիմ քէսպը սէֆա լէյլ ու նիհար :

Լօթրէ թիւրքիւնին սօն պէյիթինի պիթիրտի-
 յինտէ վաթանը աղիղի օլան Ֆրանսանըն զեքրին-
 տէն տօլայը կէօզլէրինտէն ապան եաշը էլտիվէ-
 նի իլէ սիլտի : Ֆրանսըզըն էնտուհ վէ տէրաը
 տէրունի շիտաէթլէ Մպէն Համէտ թէ սիր էթտի :
 Պու պիշարէ քէզալիք Լօթրէ կիպի վաթանընըն
 էլտէն չըդմըշ օլմասընա աղլար սըզլար ըտը :
 կիթարայը չալմասընը Մպէնսէրաժէ տախի թէք-
 լիֆ վէ իպրամ էթտիքլէրինտէ , եալընըզ պիր
 պէսթէ պիլտիլինի վէ նրիսթիանլարա փէք մաղ-
 պուլ օլմայաճաղընը խապէր վէրէրէք աֆվ
 տիլէտի :

“ Ֆիթուհաթլէրիմիդտէն տօլայը ինլէյիպ ,
 “ Ֆիրեատ իտէնլէր էյլէր Օէնճիլէր իսէ տէտի , ,
 “ Տօն Գարլօ մաղըուրէն , չըզըրապիլերսին ”
 “ ալթ օլանլէրին կէօզ եաշը տէօքմէյէ հա ”
 “ գգլէրի վար տըր .

" Ելվէթ, տէտի Պլանդա, պունուն իշին "
 " տիր քի զաթէն Զէնճիլէրին թահթը հէօ. "
 " քիւմէթ լէրինտէ հէտիր օլան բէտերլէրիմլը "
 " պիղէ պունճա հաս սւ ֆիղան պրաքըլըլար տըր. "
 Իմտի Լպէն - Հառէտ Լպէնսէրաժլէր դապիլէ-
 սինին պիր շա'իրինտէն էօյբէ'նմիշ օլտուղը շու
 էսկի դասիտէյի չըղըրմաղա սըսչատը. (ւ)

Տօն Ժուան ա'լի դրալ էսպիլէ,
 Կէղէրէք տաղը շիքիար քէսպիլէ.
 Կրընաթա շէհրինը պիր կիւն կէօրմիւշ,
 Կէօզիւնէ իօշ կէլիպ աթընը սիւրմիւշ.
 Մէյլ իսուպ ճանը կէօնիւլտէն զայէթ,
 Շէօյլէ թէրվի'ճինէ էթտի հիմէթ.
 Կօրտու, Սէվիլի իտերիմ սանա հիպէ,
 Պաշատը պունլարա տայիր սէպէպէ.

Տէտի Կրընաթ, Լ' դրալը աղէմ,
 Զէնճի ազարնտայըմ էօլսէմ տէօնմմ.
 'Կիճէ մուք նիճէ խաղայի'լէ տիւզէն,
 Սալիքիմ ճիւմլէսինէ շիմտի պէն.

1 Այս գիրքը վէ Գաստիքո արքանաւ փառք ճէպլիւթան
 պ'ր պէրտէտէն կէշէր իրէն օրնան իշինտէ դօնապ վէրէճ'ք պ'ր
 մահատէ տարտում. Գլու մահապէս հաղնդ իքի շօճաք փառ
 ըտը թափալնն Վհ հաշնտաւ. պիրի օլան, տիկերի գրչ ըտը.
 Կարքնատը վէ հէմլիլէ իրիտի պ'րիք անէշին հանընտաւ գաւ.
 մըշտան սերթ էօրերէք պ'ր թիւրքիւ շըղըրըրարարը.
 Թիւրքիւնը լազրրալ ըտընը հէրնէ գասար անըմ տըմ իտէն.
 հափաղ սաֆի վէ թապիլի հտի. Հափա գըլթ քիօթիւ օլտու
 զընտան 2 տաւա պու մահապէս տարտում. Ալնճ միհման
 տարլերիմ թիւրքիւն պ'ր լիլիլիլի օլտաւար թէքրուլ արդար
 քի հափաղըր էօրնէրէք Ալննսէրաժըն թիւրքիւնի ճընն
 իւղերինէ իկ իֆ կիտիմ. Գլու իքի քի շիք Ապանն օլտըրմըն
 թիւրքիւնի ինիմալարը Ապէն-Հառէտ հազգընտա ըտը.
 վէհասըր Կրընաթանը վէ Աէն զըրալընըն մի քեպլէմէսի
 պ'ր Սպաննօյ Թիւրքիւնի թագլիւ օլտննու ըտը.

Տէյիւիմբ բէշկէշէ հասըլը մրհթաճ ,
Պէնտէ վար սըր տիւրրու զիզըյմէթ թաճ :

Պու նէ՛ դալլ , պու նէ՛ ահտ , պու նէ՛ եալան ,
Պու նէ՛ օյուն , պու նէ՛ տիւղէն տիւր աման .
Տուր:նաւորն ահտինէ էյ կըրնաթ ա՛հ ,
Պիղէ զուլմ էյլէտին էյլա՛հ էյվա՛հ :
Իրսը Ապէնսերաժը , է՛յ մէլուն ,
Պախտ վէրտի սանա , նա՛սրանի պիւթիւն :

Հէ՛յ կէթիւրմիզ տէվէլէր հիւճճաճը ,
Պատ էղին օլմայա պունտա հաճը .
Օպիրը Մէքքէ , Մէտինէ սրտիյն ,
Կէլմէզ հավզըն տիպինէ դասրէ հէմիյն :
Իրսը Ապէնսերաժը , է՛յ մէլուն ,
Պախտ վէրտի սանա , նա՛սրանի պիւթիւն :

Ը՛հ Ըլհամպրա օլ ալի սէրա ,
Խօշ էտա եանի օ հայրէթնաք սիմա .
Եէշիլ օվալար իշինտէն շայլէ՛ր ,
Ագարսդ կէօնլէ Ֆերահ պախշ էյլէ՛ր :

Եանի օլ Ֆըսդիլէլի հալուզլէրի ,
հանը օլ շէօշմէլէրի օլ սուլէրի .
Իրսը Ապէնսերաժը , է՛յ մէլուն՛ ,
Պախտ վէրտի սանա , նա՛սրանի պիւթիւն :

Պու դասիտէի ըիզդաթամիլին սաֆիլէթը քէ-
լիմաթը իրիսթիյանլերէ գարշը լանէթի հալի
օլտուզը հալտէ սախի միւթէքէպպիւր Տօն Գար-
լօնըն գալլինի պիլէ թէփրէթտի : Իհթիմուլ
տըր Տօն Գարլօնըն հաղը թարաֆը օլաճագ
ըտը էկէր քէնտուսինէ սէ պիւր շէյ չըզըմասընը

Թէքլիֆ իթմէսէ իտիլէր . լաքին Վօթրէ լիճա
վէ իպրամ էթտիլինտէն , սնա ըիայէթէն չըղըր-
մաղա մէճպուր օլտու , Ապէն—Համէտ կիթարայը
Պլանպանըն դարտաշընա վէրտիլինտէ , նամար
տէտէսի պուլունան Սիտին ահվալը գահրաման-
քեարիսի հագգնտա շու մէտհիյէ պէսթէյի չըղըր-
մաղա պաշատը :

Աֆրիգա սահիլնէ աղիմ օլուպ ,
Բիւր սիւհ Սիտ էլէ կիթարըն ալուպ .
Շիմն ինաինտէ շի'ր սէօյլէր իտի ,
( ) շէրէֆլէ քի նէ սէօյլէր տէր իտի :

Տէտի Շիմն պանա քիմ Օէնճիյէ կիթ ,
Ճէնկ իլէ միւնհէգիմ վէ մագհուր իթ .
Թա Ֆիթուհաթլէ ալտէթ իտէսին ,
Պու սէֆէր տէ հէլէ ղայրէթ իտէսին .

Տօն Բօտիկ իտէր իսէ աշգըն թէրք ,
Շէրէֆ իչուն իտուկի օլուր տէրք .
Սըաք իլէ սէվտիյի պէնի պիլիբիմ ,
Անը թա քէնտիմէ մահրէմ իտէրիմ .

( ) Թէմուրտէն քիւլէհ մըզրագըմ ,
Վէ'րինիլ թէզ պանա միւշթագըմ .
Տօն Բօտիկ օլտուղըմ պիլտիբէյիմ ,
Վար շէճաաթլէ իպրազ իտէյիմ .
Պիբ շամաթա գըլայըմ ճանըմ իչին ,
Հալգ պիլսին շէրէֆը շանըմ իչին .

Իթմէ Օէնճի քի պու հալէթլէ ղուուր ,
Լա ն'օլա պէօյլէ լէթաֆէթլէ ղուուր .
Պու շէրաֆէթ իլէ ֆէթհէ տայիր ,

Նեջը իսկը նիճէ գասայիտ շայիր .
 Տօլա ավազի գասիտէ՛ իլէ ճիհան .
 Նիճէ շէնլիք իտէ Սպանեօլան .

Անտալուզ տէրէսի իսավիսի ,
 Օ քիւհէնփիրլէրին հէր պիրիսի .
 Հէփ հիքիայէ իտէ լէր պու հալի .
 Առ տիլիրիմ լէ օլան ասվալի .
 Պէօյլէ Բօտիկ իտուպ Ֆախր ու մէսար ,
 Օլուպ իգպալինէ մաղրուր հէր պար .
 Աիմէն ու Հազզ ու գրալիյէթինի ,
 Լօմրէ թէրճիհ իսէր վէ շէօհրէթինի .

Տօն Գարլօ էրքէքվարի վէ սէտալը պիր սէս
 իլէ պու պէյթլէրի չըղըրտըղընտա էօյլէ պիր
 քիպր ու զրուր կէօստէրտի քի , զանն իտէրսին
 հէմէն Սիտ քէնտուրի իտի , Լօթրէ տօստուներն
 իշպու հէյճանը հարպիյէսինտէն պէհրէմէնտ իտի
 իսէտէ , Ապէնսէրաթ Սիտ իսմինի իշիթտիյինտէ
 սարարըպ սօլմաղա պաշլատը ,

” Խրիսթիյանլէրին իշինտէ ճէնկլէրին շիշէյի ,,
 ” տէնիլէն պու շվալիէ պիզիմ իշիմիղտէ զալում ,,
 ” թէսմիյէ օլունուր , սըֆաթը միւրվէթի պահա ,,
 ” տըրըղընա միւսավի օլսա՛ ըտը ,, :

Տօն Գարլօ հիտաէթլէ Ապէն—Համէտին լա-
 գըրուրսընը քէսէրէք , ” Աըֆաթը միւրվէթի ,,
 ” պահատըրըղընտան զիասէ իտի , վէ խանէ ,,
 ” տանըմըղը օրթայա կէթիրմիշ վէ շէրէֆլէթմիշ ,,
 ” օլան գահրաման հարզնտա Օէնճիլէրտէն ,,
 ” մատա իֆթիրա իտէ պիլէն հօքուրըր ,, :

Ապէն—Համէտ իւզէրինէ նըսֆէն ուղանմըշ
 օլտուղը սանտալեատան Ֆըրլայարաք պաղըրտը ,
 ” Նէ տէտի՛ն Սիտ սէնին էպա ու էճտատըն ,,

“ սոսն մը տըր , , ”

“ Օնըն գանը թամարլէրիփն իշինտէ ճէվէ , ,
 “ լան իթմէքտէ տիր , թէքրարլատը Տօն Գարլօ , ,
 “ Ալահըմըն տիւշմէնլէրինէ գարըը եիւրէյիմ , ,
 “ տէ եանան աթէշը զարագտան անլարըմ քի , ,
 “ պու խունըը շէրիֆ իրսէն պանա սէրայէթ իթ , ,
 “ միշ աիբ , , ”

Ապէն — Համէտ Պլանդայա պագարաք “ էօյլէ , ,
 “ իսէ , տէտի , սիզ ‘ Կըրնաթանըն ֆէթհինտէն , ,
 “ սօղրա սէթպախտ Ապէնսէրաթլէրին վաթանլէ , ,
 “ ըինի եէտը զապթլէրինի կէշիքէք , գասըը , ,
 “ էպասընը հըֆը իթմէք իսթէյէն պիբ քիւ , ,
 “ հէնքիր Ապէնսէրաթ շվալիէնին գանընա կիր , ,
 “ միշ օլան Պիվարլէրին ֆալիլէասընտանսընըզ , , ”

“ Սօր , տէտի Տօն Գարլօ աթաշը զապապլէ , ,
 “ ալէվլէնէրէք , պիլմիշ օլ քի հիշ պիբ վա , ,
 “ գըթ քիմսէյէ բուխսաթ վէրէմէմ քի պանա ”
 “ պու մաբուլէ սօրկու սիվալէր իթսուն , պէօ , ,
 “ յիւն էյէր Ապէնսէրաթլէրին պագիէի վարիէթ ”
 “ վէ զանիմէթլէրինէ մալիք օլմուշ իսէմ , փէ , ,
 “ տէրլէրիմին գանլարը պահասը իլէ սաթըն , ,
 “ ալըմըշ տըր . վէ գըլըճլարընտան մատէ , ,
 “ քիմսէյէ պօրճլու տէյիլտիբլէր , , ”

Ապէն — Համէտ եիւրէյէնին թէփրինթիսի կիթ-
 տիքճէ արթմագտա օլտուղը հալաէ “ Պիբ շէյ
 տահա սէօյլէյիմ , տէտի , սիւրկիւնտէ իքէն պիւ-
 մէզ իտիք քի Պիվարլէրէ Սանթա — Ֆէ իւնվանը
 վէրիլմիշ , վէ պու սէպէպտէն եանըլընըմ ”

“ Լվվէթ . ճէվապ վէրտի Տօն Գարլօ . ”
 “ Ապէնսէրաթլէրին ֆաթիհի օլան օ Պիվար տըր ”
 “ քի Ֆէրտինանտը Գաթօլիքտէն պու իւնվանը ”
 “ ալըշտըր , , ”

Ապէն — Համէտ պաշընը գուճաղը իւզէրինէ

էյերէք , հայրէթոտէ գալմըշ օլան Տօն Գարլօ ,
 Լօթրէ վէ Պլանդանըն օրթասընտա այագ իւս-
 տիւ տուրոուղը հալտէ գուշղընտան ասըլը օլան
 խանչերի իւղէրինէ կէօղլէրինտէն եաշ սէլլերի ա-
 գըթ : Դաղա պաշլասար : ” Լֆիլ էաին , տէտի , երքէք
 ” օլանա աղլամաք ճայիղ օլմատըղընը պիլիբիմ . ,,
 ,, հէր նէ դատտօր տահա չօք աղլամաղա սէպէ ,,
 ,, պիմ վար իսէտէ , պուստան պէօլլէ պէնիմ ,,
 ,, կէօղ եաշլէրիմ արթըղ արշարը աղմայաճաք ,,
 ,, տըր . տինլէյին պէնի : Պլանդա սանա օլան ,,
 ,, մուհապսլէթիմ Երապիտտան սահրալէրինտէ է ,,
 ” սէն սըճագ բուղկեարլէրին հարարէթինտէն ,,
 ” զիատէ տիր . գուլվէի զալիպէի աշղտան ,,
 ” եէնիլլերէք արթըղ սէնսիղ եաշլայամաղ ըտըմ ,,
 ” Տիւն շու Փրանսըղ շվալիէնին տուա իթտիյի ,,
 ” նի կէօրէրէք , վէ քիլիսէնին մէղարըղընտա ,,
 ” սէնին քէլամլէրինի իշիտէրէք , արթըք սէնին ,,
 ” Ելլահընա թափընմաղա պաշլամաք վէ ստոաղա ,,
 ” թը գալպիմի սանա պիլտիրմէք նիյէթինի գուր ,,
 ” մուշ ըտըմ :

Պլանդա Ֆերահը գալպինի վէ Տօն Գարլօ
 հայրէթը զիհնինի կէօսթէրիր պիրեր հարաքէթ
 իտէրէք Լպէն Համետին լագըրտըսընը քէստի-
 լէր . Լօթրէ էլլերի իլէ եիւղիւնիւ գափաթաղ :
 Օէնճի պուսըն Ֆիքրինի անլայարաք թէպէսսիւ-
 մը տիլուղ իլէ պաշընը սպլայըպ , տէտի ,
 ” Եվալիէ . ումուտընը քէսմէ . վէ սէնտէ Պը ”
 ” լանդա , մուէպպէտէն աղլա՛ Սօն Լպէնսէրաթ ”
 ” իչին :

Պլանդա , Տօն Գարլօ վէ Լօթրէ էլլերինի եօ-
 գարը գալըլարաք պաղըբրտըլար Սօն Լպէն-
 սէրա՛ծ :

Սալանըն իչինէ տէրին պիր սիւքիւթ չէօքտիւ .

գօրգու , ուճուս , զարէզ , մուհապպէթ , հայրէթ վէ հասէա հէփսինի դալպինի շալլամայա պաշլա տը :

Պլանգա տէր ազապ տիլ շէօքիւպ , ” Ան ’ ,
 ” ըսպպ , տիլտար օլտուղում ատէմին քիմ օլ - ,
 ” տուղընը թաստիգ էթտին , կէրշի պէն դահ - ,
 ” ըամանլէրին թօրունսան պաշղա քիմսէյի սէվէ - ,
 ” մէղ իսիմ “ :

Տօն դարլօ հիտտէթլէնէրէք , տէտի , ” Հէմ - ,
 ” շիրէմ , տիւշիւն պիր քէրէ քի Աօթրէնին հը - ,
 ” զուրընտա սըն :

” Տօն դարլօ , թէքրարլատը Ապէն - Համէտ , ,
 ” էօֆքէնի էնտիր , սանա ըահաթլըք վէրմէք պէ - ,
 ” նիմ էլիմտէ տիր : ( ) վաղըթ Պլանգայա տէօ - ,
 ” նէրէք քի դալգմըշ օթուրմուշ ըտը , Հէյ ,
 ” Հուրիլէրին աիլպէրի , կիւղէլլէրին սէրվէ - ,
 ” ըի , Ապէն - Համէտ սօն նէֆէսինէ գատար ,
 ” սէնին եասըրըն օլաճաք տըր , լաքին պուլուն - ,
 ” տըղը ֆէլաքէթ կիրտապըն տէրինլիյինէ էյի - ,
 ” ճէ պաք , վաթանը ուղուրընա սէնին տէտէնին ,
 ” տէստը պի ամանը իլէ ֆէտայը ճան իտէն ,
 ” էհթիար բէտէրինին բէտէրի իտի . իշթէ սանա ,
 ” պիր սըրըրմը տահա վէրէյիմ , քի շիմսիյէ ,
 ” գատար սէնաէն կիզլէտիմ , եախօտ տահա ,
 ” տօղրուսը սէն ունութաուրմըշ ըտըն , , :

Պլանգա , ճէսարէթ վէ վաղարէթը գալլէ գուվ վէթլէնուիշ ֆաքաթ էիւրէք փաթալայըճը պիր սէս իլէ ճէվապ վիրուպ , ” էյ , նիյէթին նէ տիր , ,
 ” աէյու սօրաուլընտա :

” Աիյէթիմ պիր վէ եալընըղ սանա շայան տըր , ,
 ” տէտի Ապէն - Համէտ , շէօյլէ քի պանա էթ - ,
 ” տիյին եէմինլէրի ֆէսիս իթմէք , վէ Ալլահ - ,
 ” լէրիմիզին , վաթանլէրիմիզին վէ ֆաթիլեալէ - ,

„ րիմիզին պիւրպիւրէրինէ օլան դարապ վէ ատա „
 „ վէթլէրի իյթիզասընստան իրիմիզինտէ պօրճ „
 „ լու օլտուզումը թարղիյէյի վէրմէք իչուն „
 „ մուէպպէտէն սէնտէն պյըըմագ վէ էօլմէք „
 „ տիր նիյէթիմ . էյէր պունտան պէօյլէ ըէամը „
 „ սուրէթիմ՝ դալպինտէն զայիլ օլուր , էյէրչի „
 „ Տէր պիր շէյի խարապ իտէն զամանը պի աման „
 „ Ապէնսէրաթըն զիքրինի լէվՏայը տէրունիւտէն „
 „ չըգարրը իսէ . . . . շու ֆրանսըզ „
 „ Շվալիէ . . . պու ֆէտաքեարլըզ գար „
 „ տաշընա իթմէյէ պօրճլուսըն „ ,

Աթրէ խըշի իլէ այաղա դալգըպ , վէ Օէն՝
 ճինին գուճաղընա աթըլարաք . " Ապէն—Հա „
 „ մէ՛տ , պաղըրտը , վազարէթ վէ ալիճէնապըզ „
 „ տա զանն իթմէ քի պէնի հէնէ պիլիբսին . „
 „ Ֆըրանսը՛ղմ պէն , Պայար պէնի շըվալիէ ի „
 „ տուպ սիլաՏլատը , վէ գըրալմ՝ ուղուրնա „
 „ գանըմը տէօքմիւշիւմ , Սաղտըճըմ վէ գըր „
 „ ալմ՝ կիպի պի ֆիթուր վէ պի սիթէմ օլա „
 „ ճաղըմ : Այէր պիզիմ իլէ դալըրսան , Տօն— „
 „ Գարլոյա ըիճա իտէրիմ Տէմշիբէսինի սանա „
 „ վէրսին տէյի , վէ շայէտ Կըրնաթատան պը „
 „ րաքըպ կիթտիյին Տալաէ , աշգըմա տայիր աղ „
 „ զմա Տիչ պիր լաղըրտը ալմայուպ մաՏպուպէնի „
 „ թաճիզ իթմէմ : Աթրէ սէնին ըուՏը բիւր „
 „ ֆիթուՏընը վէ մէնապըպը ճէլիլէնի տույմազ „
 „ վէ պիլմէզ օլարաք , Տալը սէֆալէթինի ֆըր „
 „ սաթը զանիլէթ սայմաղա ճաՏտ իտէճէք կի „
 „ պի թէստավվուրաթը տէրտէնկիզ իլէ միւս „
 „ թէվլի օլուպտէ քէօշէի Տաքարէթ վէ մէն՝ „
 „ ֆիտէ ախ ու վախ իթմէնի պիր վէՏՏիլէ գա „
 „ պուլ իթմէյէճէյիմ „ ,

Տէլի գանը շվալիէ պունը տէյուպ Օէնճինի

Ֆրերանսը ճարարէթի վէ շիտակէթի իլէ գուճա՝
 պընտա սըգարըտը :

” Ավալիլէլէր , տէտի նիհայէթ Տօն Գար , ,
 ” լօ , շէօհրէթկիր սիլիլէլէրինիլտէն կէրչի , ,
 ” պու սըֆաթը ճէլիլէնին խիլաֆընը մէմուլ , ,
 ” իթմէմիշ իտիմ , Ապէն—Համէտ , Սօն—Ա , ,
 ” պէնսէրաժ օլտուղընը նէտէն թանըյապիլի , ,
 ” բիմ , , :

” Աէյրէթիմտէն , “ ճէվապ վէրտի Ապէնսէ , ,
 ” բաժ , , :

” Աէյրէթինէ հայրան օլուրում , , , տէտի , ,
 ” Սպանեօլ , լաքին էֆքեարըմը պէյան իթմէք , ,
 ” տէն էվվէլ սիլիլէնին պիր նըշանէսինի , ,
 ” կէօսթէր պանա , , :

Ապէն—Համէտ ալթուն գէնճիր իլէ տայիմա
 իսթիւնտէ թաշտըղը Ապէնսէրաժլէրին խաթէ-
 մը իրսիյէսինի կէօքսիւնտէն շէքիպ մէյտանա
 շըգարտը :

Տօն Գարլօ պու նըշանը կէօրտիւյինտէ , էլինի
 սիահ մախթ Ապէնսէրաժա ուղատարագ “ Միւր շը-
 ” վալիյէ , աէտի , միւթէպէր վէ աորլգատէ պիր
 ” զաթ օլտուղընը շիմտի անլատում , ֆամիլեամ
 ” հազգընտա գուրտուղըն նիյէթլէրտէն իֆթի-
 ” խար իտէրիմ , իմտի կիզլ իճէ արտումյա կէլտիլին
 ” ճէնկլէշմէյի զապուլ իտէրիմ . էյէր եէնիլեր-
 ” սէմ , զաթէն սիլին օլան պիւթիւն վարիէթիմ
 ” հազգանիյէթլէ եինէ սիպէ թէսլիմ օլունուր ,
 ” տէօյիւշմէք նիյէթիւնտէն սարֆը նազար էթտի-
 ” յին հալտէ թէքլիֆիմի զապուլ էթ , խրիս-
 ” թիան օլ , վէ Նօթրէնին տէտիլի կիպի հէմշի-
 ” բէմ իլէ էվլէնմէյէ բազը օ՛լ , , :

Տօն Գարլօնըն պու քէլիմաթը թէշվիդիյէսի-
 նին հէօքմիւ պէօյիւք իտի իսէ տէ , Ապէն—Հա-

մէտին գուժվէ թի մաֆէվդ ինսէ տէյիլ իտի , կէր-
չի մուհապպէթ հէր նէ գատար պիւթիւն գուժ-
վէ թի նի զահիրէ չգարարագ . Օէնճինին գալպինի
խրքալամագտա ըտը , լաքին տիկէր թարաֆտան
տախի զալիմէրին գանընը մազլումիէրին գանընա
գարըշարմագ թէֆէ.ք.քիւրի խաթըրնա կէլտիքճէ
խէլէճանը զալպլէ թիթրէր , վէ տէտէսինին
կէօլիէսի մէվարընտան չգարագ ատէմը իհիթիւրամը
մուճիպ օլան պու սըհրիյէթ իչին քէնտուտինի
թէքտիր իտիյօր զանն իտէր իտի : Խմախ տայա-
նըլմաղ պիր աճը վէ քէտէրլէ տիլրիշ օլարագ
պաղըրտը : Ախ . զայըպըմըն ճէսամէթինի տահա
էլէմսաղ պիր սուրէթլէ անլամագ իչին պունճա
սիֆաթը ճէլիլէյէ , պունճա վագարէթ սահիպլէ-
րինէ թէսատիֆ իթմէք իպթիզա՞ մը ըտը :

Պլանգա էմը էթսուն էօյլէ իսէ , պանա օլան
մէյլանը զալպ վէ մուհապպէթինէ լայըգ օլտու-
ղըմը իտպաթ իթմէք իչին իճրայը էմրինէ հաղը-
րըմ : Պլանգա շիտտէթը քէտէր վէ շիֆթէկի ի-
լէ , “ վար չէօլլէրէ տէօն , պաղըրարագ երէ
տիւշիւպ պայըլը :

Ապէն — Համէտ տիղ չէօքիւպ , Ալահա սէճտէ
գըլար կիպի տահա պիտտէ հէօրմէթլէ Պլանգայա
սէճտէ գլարագ սիւքիւթ իլէ տըշարը չըգտը :
Մալակայա կիթմէք իւզրէ օ կիճէ եօլա բէվան
օլտու , վէ օրատան պիր կէմիյէ պինէրէք Օրանա
կիթտի : Հէր իւշ սէնէտէ պիր տէֆա Մէքքէյէ
կիտէճէք հիւճճաճ քէլվանլէրինէ պիրլէշմէք
իւզրէ Մարօգտան չըգըպ Աֆրիգատան կէլէրէք
Մըսըրա վէ օրատան Եէմէնէ կիտէն քէլվան Օ-
րան ճիվարընտա գօնմուշ օլտուղունտան Ապէն —
Համէտ կիրունը զիւվվարէ տախիլ օլտու :
Պլանգանըն էօմրիւ էվվէլա մուխաթարատա

կէօրիւնտիւ իսէտէ նիհայէթ քէսսը իֆաղաթ էթտի : Սօթրէ Ապէնսէրաժա վէրտիյի սէօղիւնտէ սասիթ դասէմ՝ օլարաք Արընաթառան կիթտի : Աշղ եսխօտքէտէրը տէրունիւնէ տայիբ ասլա աղղընա լաղըրտը ալուպ տէ Սանթա Ֆէ տուգանըն գըղընը հալը մէրաքընտա թաճիղ իթմէտի : Պլանդա հէր սէնէ մուհլարպիսին Աֆրիգատան ավտէթ իթմէյէ ատէթ իթմիշ օլտուպու էսնասընտա Սալահայա կիտուպ տաղլարտա սէրսէրի կէղէր , դայալարըն իսթիւնէ օթուրուր , տէնիղէ վէ եըրաղտա օլան կէմիլէրէ պաղար վէ պատէհու Աըրընաթայա տէօնէր , վէ պաղիէի էօմրիւնիւ ԱԼՀամպրանըն խարապաթը իջինտէ կէչիբիբ իտի :

Ասլա թէչէքքի իթմղ , ասլա աղլամաղ վէ ասլա Ապէն Համէա իւղէրինէ լաղըրտը իթմէղ խտի : Պիր էճնէպի մէրղումէյի կէօրմիւշ օլսա հալինտէն խօշնուտ վէ մութլուլու դանն խտէ պիլիբ իտի :

Պիւթիւն Փամիէասընտան պէր հայաթ գալան եալընըղ քէնաուսի իտի :

Բէտէրի քէտէրը տէրունիւնտէն վէֆաթ էթտի Գարընտաշը տախի պիր տուէլլօտա , Սօթրէ իքինճիսի օլտուղը հալտէ . էօլտիւ :

Ապէն—Համտին հալի նէրէյէ վարտըղը պիլինտէտի :

Թուրուսըն Գարթաժ երղընթըլլարընըն եանընա չըգարտն գարըրընտան տըշարը չըղըլտըղտա պիր մէղարըք կէօրիւնիւր , պունուն պիր քէօղէսինտէ պիր խուրմա աղաճընըն ալթընտա պանա պիր մէղար կէօստէրտիլէր քի , Սօն Ապէնտէրաժըն մէղարը , տէնիլիբ . շայանը տիղղաթ պիր հալի օլմայուպ , մէղարըն թաշը եէքփարէ տիր , Օէնճիլէրին ատէթի իղթիզասընճա պու

Թաշն օրթասընտա տէօիր քալէմլէ պիր շուքուր
 օյուլմուշ օլուպ հաղմուրըն սույու պու մէզար
 գատէհինին իչինէ պիրիզիր , վէ շխտէթը հա-
 բարէթ վէ եիւպուսէթի տէրքեար օլան պէօյլէ
 պիր իզլիմ իչինտէ կէօյլան գուշը հարարէթը
 տէրունինի պու սու իլէ տէֆ իտեր .

Խ Ի Թ Լ Մ

Ս Է Ն Պ Ի Ը Թ

Սահիֆէ .	Սաթըր .	Եան։ւշ .	Տօղրու .
12	1	ղէման	ղէման
17	23	Ճանուպիսինէ	Ճիւնիւպիսինէ
40	30	Տընչիւրըւ	Տընչիւրըւ
45	29	գը ռճնը	գը ռճընըն
47	6	Բօտիլ	Բօտրիլ
61	15	էնդին	էզին
62	6	զրույ	զրույ
63	18	Լպէն - Համ տ	Լպէն - Համ տէ
69	22	բէտէրինին	բէտէրիլին

U. S. GEOLOGICAL SURVEY

WATER RESOURCES DIVISION

Station	Depth	Temperature	Direction
1	1	62	10
2	2	63	10
3	3	64	10
4	4	65	10
5	5	66	10
6	6	67	10
7	7	68	10
8	8	69	10
9	9	70	10
10	10	71	10
11	11	72	10
12	12	73	10
13	13	74	10
14	14	75	10
15	15	76	10
16	16	77	10
17	17	78	10
18	18	79	10
19	19	80	10
20	20	81	10

İBB Atatürk Kütüphanesi

* 1 3 8 4 4 8 *

